

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WOJSŁAWICE

1.	WPROWADZENIE	4
2.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	4
3.	CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	4
4.	MATERIAŁY WYJŚCIOWE.....	5
5.	METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
6.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
	6.1. CEL I ZAKRES STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WOJSŁAWICE.....	6
	6.2. POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
7.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STUDIUM	9
	7.1. POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU.....	9
	7.2. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU	12
	7.3. BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE	13
	7.4. ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE.....	15
	7.5. WODY POWIERZCHNIOWE	16
	7.6. WODY PODZIEMNE	18
	7.7. GLEBY.....	20
	7.8. WARUNKI KLIMATYCZNE	22
	7.9. SZATA ROŚLINNA.....	23
	7.10. FAUNA	23
	7.11. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE	23
	7.12. WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE	24
	7.12.1. WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE	24
	7.12.2. OCHRONA PRZYRODY	24
	7.12.3. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	26
8.	NATURALNA ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ JEGO ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI	28
	8.1. ODPORNOŚĆ LITOSFERY	28
	8.2. ODPORNOŚĆ BIOSFERY.....	29
	8.3. ODPORNOŚĆ PEDOSFERY	30
	8.4. ODPORNOŚĆ HYDROSFERY	30
	8.5. ODPORNOŚĆ ATMOSFERY	30
9.	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA.....	31
	9.1. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	31
	9.2. STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY.....	31

9.3. STAN CZYSTOŚCI PEDOSFERY	34
9.4. JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO	34
9.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROENERGETYCZNE	35
10. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	35
11. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM	36
11.1. OCHRONA PRZYRODY	36
11.2. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH	38
11.3. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	40
11.4. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH	40
11.5. TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI	41
11.6. OCHRONA ZABYTKÓW I DÓBR MATERIALNYCH.....	41
11.7. ŁAD PRZESTRZENNY, KSZTAŁTOWANIE I OCHRONA KRAJOBRAZU.....	41
11.8. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE.....	42
11.9. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ UCIAŻLIWOŚĆ AKUSTYCZNA.....	42
12. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE.....	42
13. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU STUDIUM NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	45
13.1. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH ZE ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW	45
13.2. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA NATURALNEGO	47
14. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII	64
15. ZMIANY W FUNKCJONOWANIU ŚRODOWISKA	65
15.1. DEFINICJA I KRYTERIA ODDZIAŁYWAŃ.....	65
15.2. PROGNOZA ODDZIAŁYWAŃ	66
15.3. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ TRANSGRANICZNYCH I SKUMULOWANYCH	67
16. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM.....	67
17. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM.....	69
18. WSKAZANE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY WYNIKAJĄCE Z CHARAKTERU ZMIAN.....	69
19. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU.....	69
20. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	70
21. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	70

1. WPROWADZENIE

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice, opracowywanego na podstawie uchwały Nr XXV/140/2021 Rady Gminy Wojsławice z dnia 16 lutego 2021 roku w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 pkt. 1 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U z 2021 r. poz. 247, z późn. zm.). Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 14 *ustawy*, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, studium i programu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

3. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z *ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie – pismo znak: WSTII.411.4.2021.DB z dnia 29 marca 2021 roku oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Chełmie - pismo znak: ONS-NZ.9027.2.32.2021 z dnia 12 marca 2021 roku.

Zakres i treść *Prognozy* określa *art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...)*, zgodnie z którym prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jego przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy oraz cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania;

przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko;
- rozwiązania alternatywne, o ile zostanie wykazane, że istnieją możliwości ich wprowadzenia.

Zgodnie z *art. 52 ust. 1 ustawy* oś informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie analizowanego dokumentu.

Prognoza opracowana została zgodnie z zakresem problemowym wynikającym z *art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie(...)*, który to precyzuje schemat formalnej i merytorycznej zawartości prognozy oddziaływania na środowisko oraz wymagany zakres analiz i ocen.

4. MATERIAŁY WYJŚCIOWE

Prognozę dotyczącą projektu Studium sporządzono w oparciu o dostępne materiały, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. Opracowanie wykonano na podstawie:

- wizji terenu;
- analizy projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice;
- analizy obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice;
- analizy ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Wojsławice oraz jego 3 zmian”;
- analizy opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego na potrzeby zmiany Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice, zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla trzech obszarów tj.: obręb Turowiec, obręb Majdan Ostrowski, obręb Nowy Majdan;
- analizy Gminnej Ewidencji Zabytków dla gminy Wojsławice;
- analizy archiwalnych materiałów fizjograficznych i geologicznych;
- analizy dokumentów o charakterze regionalnym, w tym w szczególności Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020;
- analizy Raportów o stanie środowiska województwa lubelskiego;
- literatury przedmiotu i obowiązujących w dniu podjęcia uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu Studium, aktów prawnych (spis w załączeniu), o ile tak stanowią przepisy szczególne.

Ilekczo w przedmiotowym dokumencie jest mowa o „projekcie Studium”, bądź „projekcie dokumentu”, należy przez to rozumieć „projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławic”. Analogicznie, poprzez określenie „prognoza” należy rozumieć „prognozę oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławic”.

5. METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Informacje uzyskane z materiałów wymienionych powyżej oraz podczas wizji terenowych pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na ich podstawie określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem oraz jego najbliższego otoczenia.

Ponadto w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu Studium oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy, podatności poszczególnych terenów na degradację oraz konieczności przeprowadzenia przekształceń funkcjonalno-przestrzennych omawianego obszaru.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń projektu Studium. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń projektu Studium. Ponieważ na etapie Studium nie określone są konkretne realizacyjne rozwiązania technologiczne, Prognoza ma jedynie charakter jakościowy.

6. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

6.1. CEL I ZAKRES STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WOJSŁAWICE

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym celem opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej gminy/miasta, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Studium stanowi podstawowe narzędzie dla prowadzenia polityki przestrzennej, w tym kształtowania ładu przestrzennego, rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury.

Zmian w Studium dokonano w zakresie aktualizacji części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz przystosowano zapisy kierunków zagospodarowania przestrzennego do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003r. Rysunek Studium został uzupełniony o nowo wyznaczone tereny inwestycyjne wynikające z napływających wniosków osób prywatnych.

Naczelnym celem polityki przestrzennej wyrażonej w projekcie Studium jest kształtowanie struktury przestrzennej sprzyjającej zrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów i walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu i jakości życia oraz trwałym zachowaniem wartości środowiska. Projekt Studium zawiera zgodnie z Ustawą i jej późniejszymi zmianami ustalenia w zakresie:

- kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- kierunki oraz wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
- obszary oraz zasady ochrony środowiska, ochrony zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży 400 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmian przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji rekultywacji i remediacji;
- obszary zdegradowane;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie;
- obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

6.2. POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt Studium jest komplementarny w swoich założeniach z dokumentami o charakterze programowym i strategicznym na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym. Zapisy projektu Studium są zgodne z następującymi dokumentami:

❖ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015r., to dokument określający kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym.

Zgodnie z PZPWL, w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego gmina Wojsławice położona jest w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej (podstrefa wyżynna), dla których plan wskazuje zachowanie naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących.

Gmina Wojsławice położona jest w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym –

- wiejskim obszarze funkcjonalnym, wymagającym wsparcia procesów rozwojowych, dla którego PZPWL określa cele rozwojowe zagospodarowania przestrzennego m.in.:

 - wzmocnienie powiązań funkcjonalnych (transportowych, teleinformatycznych, społeczno-gospodarczych) z lokalnymi ośrodkami rozwoju,
 - stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości związanej z produkcją rolną i wykorzystaniem walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego w turystyce.

- przygranicznym obszarze funkcjonalnym (strefa zewnętrzna) – dla którego PZPWL określa cele rozwojowe zagospodarowania przestrzennego m.in.:

 - wzmocnienie funkcjonalne ośrodków miejskich i tworzenie warunków wzrostu społeczno – gospodarczego

Gmina Wojsławice położona jest również w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym, tj. w „Obszarze funkcjonalnym rozwoju gospodarki żywnościowej (roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej)”. Dla obszaru, jako wiodące kierunki zagospodarowania, PZPWL wskazuje m.in.:

- produkcja roślinna,
- rozwój bazy przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwój agroturystyki jako formy wzbogacania funkcjonalnego obszarów wiejskich,
- rozwój infrastruktury turystycznej (głównie szlaków turystycznych),
- produkcja zdrowej żywności,
- rozwój infrastruktury technicznej i transportowej.

Na terenie gminy Wojsławice w PZPWL wymienione zostało zadanie inwestycyjne celu publicznego o znaczeniu wojewódzkim dotyczące:

- ✓ rozbudowy drogi nr 846 Małochwiej Duży – Wojsławice – Teratyn (inwestycja została zrealizowana)

oraz inne zadania celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym tj.:

- ✓ budowa linii 110 kV Wojsławice – Dorohusk;
- ✓ budowa linii 110 kV Wojsławice – Hrubieszów;
- ✓ budowę stacji 110/15kV Wojsławice;

Projekt Studium w swoich ustaleniach uwzględnia w/wym. Inwestycje.

❖ Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku została przyjęta Uchwałą Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r. Dokument określa strategiczne cele rozwoju regionu lubelskiego:

1. Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych.
2. Wzmocnienie powiązań układów funkcjonalnych.
3. Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu.
4. Wzmocnienie kapitału społecznego.

Dla terenu gminy Wojsławice, szczególnie istotne pozostają Cele 1, 2 i 3 z celami operacyjnymi:

- 1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw
- 1.2. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce naturalne
- 1.3. Rozwój współpracy w sektorze rolno - spożywczym

- 1.4. Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych
- 2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
- 2.3. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
- 2.4. Ochrona walorów środowiska
- 3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo – kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

W SRWL wskazane zostały Obszary Strategicznej Interwencji (OSI):

- o znaczeniu krajowym, obejmujące tereny o niekorzystnych uwarunkowaniach, dla których niezbędne jest wykształcenie zasobów służących eliminowaniu barier rozwojowych i pobudzeniu trwałego wzrostu. Strategia wskazuje gminę Wojsławice jako:
 - Obszar zagrożony trwałą marginalizacją - oczekiwanym efektem podejmowanych działań powinien być rozwój lokalnych firm, wzrost liczby lokalnych miejsc pracy, wzrost dochodów mieszkańców oraz bazy dochodowej samorządów terytorialnych. Korzystne będzie również wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z miastami, stanowiącymi lokalne ośrodki wzrostu, które zapewniają odpowiedni dostęp mieszkańców do rynku pracy.
- o znaczeniu regionalnym - stanowią wyraz podjętej decyzji dotyczącej potrzeby szczególnego wsparcia realizacji wybranych kierunków działań SRWL na określonych obszarach województwa. Strategia wskazuje gminę Wojsławice jako:
 - Żywicielski OSI dla którego priorytetem rozwoju jest wykorzystanie zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa.

Projekt Studium nie odnosi się bezpośrednio do strategii rozwoju województwa swoimi ustaleniami wpisuje się w ogólne założenia strategii, dotyczące kształtowania strategicznych zasobów rolnych, wzmocnienia powiązań układów funkcjonalnych oraz innowacyjnego rozwoju gospodarki opartego o zasoby i potencjały regionu.

❖ **Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą do roku 2027**

Priorytetowymi obszarami przyszłej interwencji w ramach Programu Ochrony Środowiska powinny być:

- Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimat;
- Poprawa klimatu akustycznego w województwie lubelskim
- Ochrona przed polami elektromagnetycznym.
- Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych I podziemnych
- GW.II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej
- Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi
- Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu
- Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa lubelskiego
- Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej
- Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej
- Zwiększanie lesistości
- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków

W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w działania uwzględnione zostały w zapisach projektu Studium poprzez ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

❖ **Aktualizacja Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Wojsławice na lata 2008 – 2015 z perspektywą do roku 2022**

Misją rozwoju gminy Wojsławice jest zapewnienie trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy przy wykorzystaniu jej potencjału gwarantującego poprawę warunków i jakości życia jej mieszkańców. Mając na uwadze powyższe w dokumencie wyodrębnione zostały następujące cele priorytety:

Priorytet 1: Gmina sprawna technicznie

Priorytet 2: Gmina przyjazna dla mieszkańców, turystów i inwestorów

Priorytet 3: Gmina aktywna gospodarczo

Priorytet 4: Gmina dbająca o środowisko naturalne, promująca dziedzictwo kulturowe i historyczne obszaru

Projekt dokumentu Studium wpisuje się we wszystkie cele operacyjne w/wym. priorytetów.

W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w działania uwzględnione zostały w zapisach projektu Studium poprzez ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

❖ **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Wojsławice.**

Zgodnie z Planem ograniczenie emisji zanieczyszczeń na poziomie gminy możliwe jest poprzez realizację następujących działań:

- prowadzenie termomodernizacji i termorenowacji budynków, szczególnie użyteczności
- publicznej,
- modernizacja niskosprawnych kotłów węglowych na kotły o wyższej sprawności,
- zamianę paliwa stałego (węgla) na bardziej ekologiczne,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- poprawę efektywności energetycznej.

W zakresie możliwym do realizacji na poziomie gminy, w/w działania uwzględnione zostały w zapisach projektu Studium poprzez ustalenia w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

7. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STUDIUM

7.1. POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Gmina Wojsławice jest typową gminą wiejską, znajdującą się w województwie lubelskim, leżącą ok. 27 km na południe od miasta powiatowego Chełm, 34 km od Krasnegostawu, 34 km od Zamościa, 35 km od Hrubieszowa i oraz ok. 86 km na południowy-wschód od miasta wojewódzkiego Lublin. Liczy ponad 3700 mieszkańców, zajmując powierzchnię 11 046 ha. Administracyjnie należy do powiatu chełmskiego. Gmina Wojsławice graniczy z 6 gminami, od północy z gminami Leśniowice i Żmudź, od zachodu z gminą Kraśniczyn (powiat krasnostawski), od wschodu z gminą Białopole, a od południa z gminami Grabowiec (powiat zamojski) i Uchanie (powiat hrubieszowski). Gmina Wojsławice położona jest peryferyjnie w stosunku do głównych tras komunikacyjnych województwa lubelskiego. Przez jej obszar przebiega droga wojewódzka nr 846 relacji Krasnystaw – Hrubieszów.

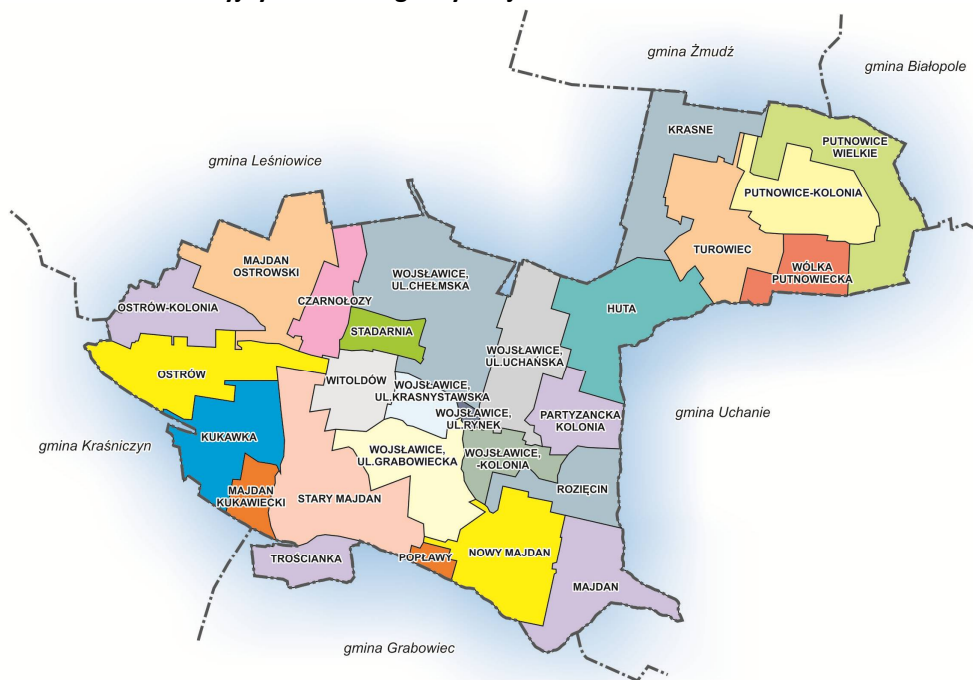
Rycina 1. Położenie gminy Wojsławice w powiecie chełmskim

Źródło: opracowanie własne

W skład obszaru gminy Wojsławice wchodzi 23 miejscowości, w których utworzono 26 sołectw: Czarnołozy, Huta, Krasne, Kukawka, Majdan, Majdan Kukawiecki, Majdan Ostrowski, Nowy Majdan, Ostrów, Ostrów-Kolonia, Partyzancka Kolonia, Putnowice-Kolonia, Putnowice Wielkie, Rożęcín, Stadarnia, Stary Majdan, Trościanka, Turowiec, Witoldów, Wojsławice (5 sołectw), Wojsławice-Kolonia, Wólka Putnowiecka. Miejscowość Wojsławice podzielona jest na 5 sołectw, jedynie wieś Popławy nie posiada statutu samodzielnego sołectwa i tworzy je wspólnie z sołectwem Wojsławice Ulica Grabowiecka.

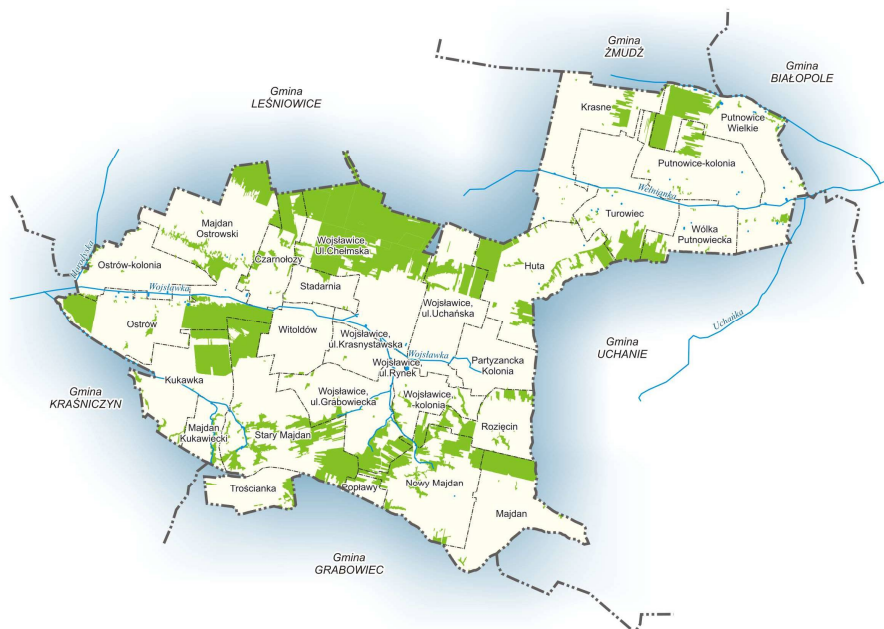
Rycina 2. Podział administracyjny na terenie gminy Wojsławice

Źródło: opracowanie własne

Jest to gmina wiejska o bogatych i dobrze zachowanych walorach krajobrazowych i przyrodniczych, które sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji. Tereny rolnicze stanowią najważniejszy element nie tylko przestrzenny, ale również społeczno-gospodarczy, stanowiący główne źródło utrzymania większości mieszkańców. Wiodącą funkcję w gminie Wojślawice pełni rolnictwo, co jest szczególnie widoczne w strukturze użytkowania terenu.

Rycina 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Wojślawice

Źródło: opracowanie własne

Według danych statystycznych, szczegółową strukturę użytkowania gruntów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Wojślawice

Kierunek wykorzystywania gruntów		Powierzchnia [ha]	% udział w powierzchni gminy
Powierzchnia ogółem		11 043,3	100
Użytki rolne	razem	8534,1	77,2
	grunty orne	7 015,2	63,5
	sady	109	1,0
	łąki trwałe i pastwiska	1108	10,0
	grunty rolne zabudowane	263,9	2,4
	grunty pod stawami	2	0,02
	grunty pod rowami	36	0,3
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	razem	2117,5	19,2
Grunty pod wodami	razem	11,8	0,1
Grunty zabudowane i zurbanizowane	razem	359	3,3
	tereny mieszkaniowe	7,3	0,1
	tereny przemysłowe	3,9	0,03
	tereny rekreacji i wypoczynku	2,7	0,02
	tereny komunikacyjne	326,9	3,0
	inne tereny zurbanizowane	18,2	0,2
Nieuzytki	razem	20,9	0,2

Gmina Wojsławice jest typową gminą rolniczą z ukształtowaną strukturą osadniczą, równomiernie rozlokowaną wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Hierarchia sieci osadniczej dwustopniowa z centrum usługowo – administracyjnym w m. Wojsławice obsługującym pozostałe wsie podstawowe. Poza zwartą zabudowę osiedli wiejskich występują skupiska zabudowy kolonijnej. Zurbanizowanie gminy jest niewielkie. W krajobrazie dominują rozległe widoki pól i kompleksów leśnych.

Gmina posiada bardzo dobrze wykształcony ośrodek administracyjno-usługowy dla ludności gminy Wojsławice, z zabytkowym układem ulicznym w jego centrum. Ośrodek administracyjno-usługowy jest siedzibą władz samorządowych oraz pełni funkcje skoncentrowanego ośrodka usługowego mieszkalnictwa dla ludności nierolniczej. Ośrodkami wspomagającymi są Turowiec, Majdan, Kukawka i Ostrów. Dominującym typem struktury przestrzennej wsi na terenie gminy jest ulicówka. Zabudowa poszczególnych miejscowości gminy Wojsławice rozwija się bezpośrednio wzdłuż dróg, skupia się po obu ich stronach. Wsie tego typu mają kształt wydłużony, są wąskie, najczęściej posiadają tylko jedną ulicę, która jednocześnie jest miejscem koncentracji przestrzeni publicznej miejscowości. Pozostałe miejscowości pełnią funkcję – głównie związane z produkcją żywności i usługi podstawowe. We wsiach położonych malowniczo i krajobrazowo – istnieje możliwość rozwoju funkcji wypoczynku i turystyki. Zabudowa zagrodowa poza miejscowością Wojsławice i Rozięcina posiada charakter rozproszony. Dominującym typem struktury przestrzennej wsi na terenie gminy jest ulicówka. Zabudowa poszczególnych miejscowości skupia się bezpośrednio po obu stronach drogi. Wsie tego typu mają kształt wydłużony i najczęściej posiadają tylko jedną ulicę, która jednocześnie jest miejscem koncentracji przestrzeni publicznej miejscowości. Osadnictwo w okolicach Wojsławic rozpoczęło się już w okresie neolitu. Status miejscowości Wojsławice. Sieć osadnicza w gminie jest dość rozproszona, co stwarza określone trudności w wyposażeniu gminy w podstawową infrastrukturę, a w szczególności drogową i kanalizacyjną.

Na terenie gminy Wojsławice blisko 1/5 powierzchni gminy stanowią lasy, które są zróżnicowane pod względem rozmieszczenia, wielkości, a także składu gatunkowego, wiekowego oraz siedliskowego. Większe skupiska leśne położone są w północnej części gminy. Zachowały się w nich fragmenty naturalnych drzewostanów bukowych. Lasy sosnowe i mieszane rosną w okolicach wsi Huta i Nowy Majdan. Na terenach tych występuje wiele cennych gatunków flory i fauny, objętych ochroną prawną (jest to między innymi: wisienka stepowa, cybulica dwulistna, suseł perełkowy, wydra, bóbr itp.).

Infrastruktura techniczna na terenie gminy jest umiarkowanie rozwinięta. Na koniec roku 2020 łącznie ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało niewiele blisko 85% ludności zamieszkującej gminę. Zaopatrzenie ludności w wodę prowadzi wodociąg zbiorowego zaopatrzenia o łącznej długości 82,0 km. Liczba czynnych przyłączy wodociągowych w 2020 roku wynosiła 1293. Na terenie gminy funkcjonują 4 ujęcia wody na potrzeby bytowo-gospodarcze, które usytuowane są w miejscowościach: Wojsławice, Huta, Majdan Nowy oraz Kukawka. Wszystkie ujęcia wody posiadają ważne pozwolenia wodnoprawne. W 2020 roku dostarczana mieszkańcom woda spełniała warunki wody nadającej się do spożycia przez ludzi.

Kanalizacja zbiorcza stanowi zdecydowanie gorzej zagospodarowaną dziedzinę z zakresu usług komunalnych. Z danych GUS wynika, że na koniec roku 2020 ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, na terenie gminy korzystało niespełna 15% jej mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej w 2020 roku wynosiła niewiele ponad 8 km. Gospodarka ściekowa na terenie gminy jest uporządkowana jedynie na terenie miejscowości Wojsławice, której budynki są w większości skanalizowane, zaś ścieki odprowadzane do jedynej istniejącej na terenie gminy oczyszczalni ścieków w Wojsławicach, średnim dobowym przerobem 123 m³. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Wojsławki. Jednocześnie na terenie gminy uzupełnieniem dla sieci kanalizacyjnej są przydomowe oczyszczalnie ścieków, których roku 2020 były 166 sztuk.

7.2. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŹBA TERENU

W podziale fizyczno-geograficznym (wg J. Kondrackiego „Regiony fizyczno-geograficzne Polski”, 2002r.), obszar gminy położony jest w obrębie mezoregionu Działy Grabowieckie, który według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego (2002) stanowi część makroregionu Wyżyny Lubelskiej, stanowiącego część prowincji – Wyżyny Polskie, w paśmie Wyżyn Europejskich.

Mezoregion Działy Grabowieckie charakteryzują równoleżnikowe garby skał górnokredowych, poprzecinane niewielkimi dolinami rzek oraz mniejszymi rozcięciami erozyjnymi. Garby najczęściej przykryte są pokrywami lessowymi lub pyłowymi, a miejscami cienkimi pokrywami deluwialnymi. Charakterystycznym elementem

rzeźby terenu są wąwozy (o długości do 2 km), wycięte w osadach lessowych o stromych lub urwistych zboczach sięgających wysokości ponad 20 m.

Krajobraz Gminy Wojsławice charakteryzuje się dużym urzeźbieniem, licznymi wąwozami i suchymi dolinami. Wojsławickie wąwozy osiągają długość do 2 km, przy głębokości od kilku do kilkunastu metrów. Te wąwozy lokalnie nazywane są „debrami”. Z uwagi na bardzo liczne boczne odgałęzienia stanowią niepowtarzalny krajobraz. W ukształtowaniu terenu Gminy możemy wyodrębnić trzy zasadnicze części biegnące równolegle do siebie w kierunku wschód - zachód. Część środkową stanowi dolina rzeki Wojsławki, która w swym górnym biegu łączy się z lewym dopływem noszącym nazwę Barbarka. Od strony południowej dolina Wojsławki przechodzi w pasmo wzniesień, które stanowią główny masyw Działów Grabowieckich i wznosi się na wysokość powyżej 300 m n.p.m. (teren podnosi się falami). Między grzbiętami sąsiednich fal spotyka się znaczne obniżenia w kształcie niecek. Masyw zbudowany jest na pokładzie kredowym zwanym opoką, który pokrywa warstwa lessu.

7.3. BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE

Obszar gminy Wojsławice położony jest w peryferyjnej części platformy wschodnioeuropejskiej, w granicach Niecki Lubelskiej (nadbużańskiej), łagodnej struktury paleozoicznej, utworzonej ze skał karbońskich. Najstarsze utwory w podłożu to kambryjskie piaskowce (miąższość > 700 m). Powyżej występują margle i wapień ordowiku, których miąższość to maksymalnie 50m, sylurskie iłowce i mułowce wapieniste z soczewkami i laminami wapieni o miąższości 950m oraz utwory dewonu dolnego - piaskowce, mułowce i iłowce, środkowego i górnego - wapień i dolomity. Miąższość węglonośnych osadów karbońskich (iłowce, mułowce, piaskowce z wkładkami węgla) to przedział od 600m do 1600m.

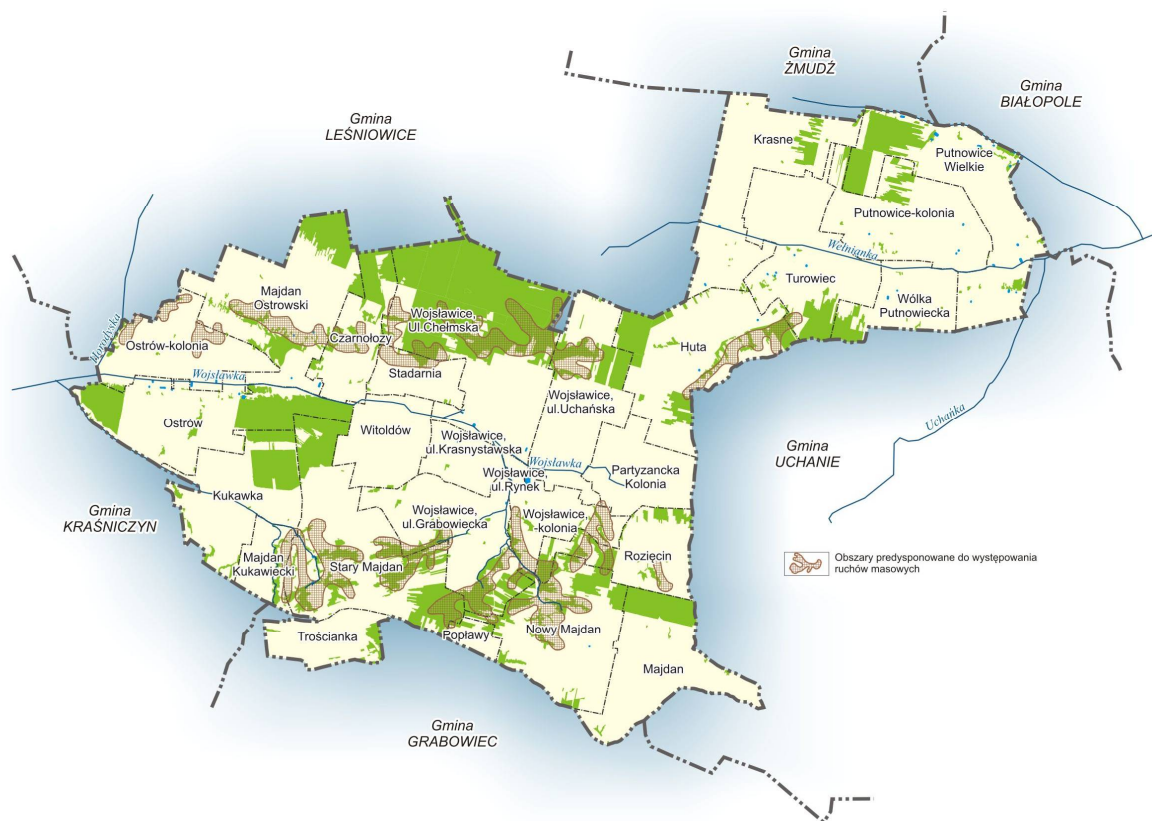
Powyżej utworów paleozoicznych zalegają utwory mezozoiczne - jurajskie wykształcone są w postaci wapieni i dolomitów o miąższość ok. 100 m. Występujące nad nimi utwory kredy są reprezentowane przez osady węglanowe - głównie opoki, margle i kreda piszcząca. Miąższość utworów kredowych przekracza 200 m.

Kumulacje morfologiczne obecne na terenie opracowania tj. stoki wzniesień i kulminacje garbów o wysokościach bezwzględnych przekraczających 210 m n.p.m. budują opoki. Czwartorzędowe utwory pokrywowe występujące we wschodniej i centralnej części terenu budują głównie utwory piaszczyste oraz lokalnie (w dolinach dawnych cieków) - mułki rzeczne, namuły i torfy. Na zboczach wzgórz i lokalnych obniżeniach terenu występują również pokrywy deluwialne i lessowe.

Na skłonach wzgórz występują złożone warunki geologiczno - inżynierskie, związane z występowaniem gruntów skalistych – opok przykrytych warstwą utworów deluwialnych i lessowych. Stopień złożoności warunków jest uzależniony od stopnia krasowatości wyżej wymienionych utworów węglanowych. Opoki przy realizacji zabudowy wymagają zabezpieczenia przed działaniem wody – zapobieganie rozwojowi procesów erozji chemicznej (wyfłukiwanie węgla wapnia). Brak zabezpieczenia ww. gruntów może doprowadzić także do powstawania wysadzin w wyniku jego przemarzania. W obniżeniach terenu stwierdza się niekorzystne warunki gruntowe – wodne, związane z obecnością gruntów nienośnych i płytkim występowaniem wód podziemnych. Realizacja przedsięwzięć na tym obszarze nie jest wykluczona, ale każdorazowo wymaga szczegółowych badań właściwości nośnych podłoża gruntowego.

Na terenie gminy Wojsławice nie zostały wyznaczone osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, zgodne z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi. Na terenie gminy wyznaczone zostały przez Państwowy Instytut Geologiczny jedynie zasięgi obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych czyli rejonu, gdzie nie wyklucza się możliwości rozwoju ruchów masowych. Występują one w rejonie Majdanu Ostrowskiego, Ostrowa-Kolonii, Stadarni, Majdanu Kukawieckiego, Starego Majdanu, Nowego Majdanu, Kuty oraz w południowej części obrębu Wojsławice-Kolonii, co szczegółowo przedstawia rycina poniżej.

Rycina 4. Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych na terenie gminy Wojsławice

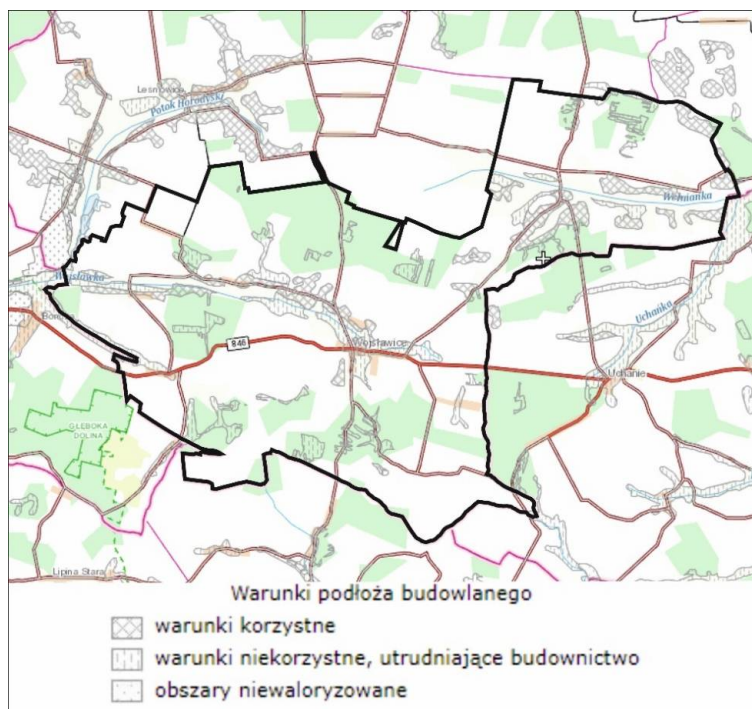
Źródło: opracowanie własne

Obszary te zostały wyznaczone na terenach garbów, koncentrację których obserwuje się w północnej i południowej części gminy. Pokrywe tych wierzchołków tworzą głównie lessy. Są to grunty wrażliwe na erozję powierzchniową (rozmywanie). Podłoże spełnia wymagania do lokalizacji zabudowy, jednak wymaga ochrony przed procesami erozyjnymi. Głównym ograniczeniem dla lokalizacji zabudowy na tym terenie to występowanie licznych wąwozów i jarów o czynnych procesach erozyjnych oraz zboczy o spadkach powyżej 10%.

Niekorzystne warunki geologiczne dla lokalizacji zabudowy występują na terenie doliny Wojsławki, którą tworzą przede wszystkim torfy niskie, namuły torfiaste oraz piaski i mułki (mady) rzeczne. Tereny te pokryte są nienośnymi gruntami organicznymi oraz słabonośnymi osadami rzecznościami o skrajnie niekorzystnych warunkach wilgotnościowych.

Procesy erozyjne dotyczą także obszarów płytkiego występowania skał węglanowych (kredowych) w postaci opoki. Gleby te wykazują wysoką wrażliwość na zmiany wilgotności i temperatury i podlegają procesom pęcznienia i przemarzania co przyczynia się do powstania wysadzin gruntu.

Rycina 5. Warunki podłoża budowlanego

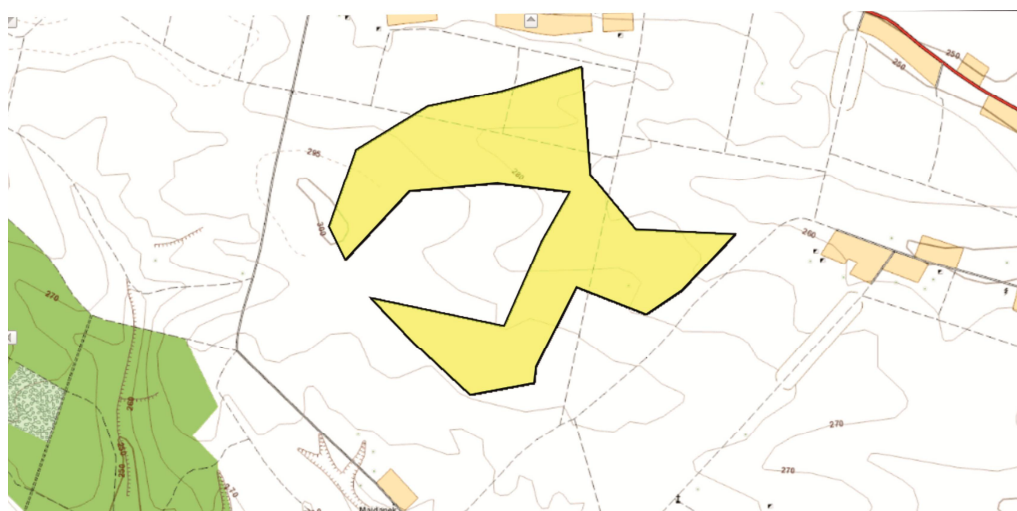

Źródło: opracowanie własne na podstawie Mapy geośrodowiskowej Polski

7.4. ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE

Na obszarze gminy Wojślawice udokumentowano dotychczas 1 złożo kopaliny stałych. Jest to złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Majdan Nowy” zlokalizowane na południe od zabudowań wsi Majdan o zasobach zatwierdzonych przez Prezesa Centralnego Urzędu Geologii w 1978 r. i zestawionych w „Bilansie zasobów kopaliny i wód podziemnych” w ilości 5 614,62 m³. Powierzchnia złoża wynosi blisko 58,5 ha. Miąższość serii złożowej waha się od 5,6 m do 9,59 m. Miąższość nadkładu wynosi od 0,3 do 2,3 m. W aktualnym stanie zagospodarowania nieruchomości nad złożem znajdują się grunty orne II i III. Jest to złożo rozpoznane wstępnie. Złożo nie posiada wyznaczonego obszaru ani terenu górniczego, z uwagi na fakt, iż nie jest ono obecnie eksploatowane. Potencjalna eksploatacja złoża jest utrudniona przez występowanie nad złożem gleb wysokich klas bonitacyjnych oraz położenie obszaru na terenie Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Rycina 6. Udokumentowane złożo „Majdan Nowy”

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/>

7.5. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Wojsławice położona jest na pograniczu zlewni rzeki Bug i Wieprz. Północno – wschodnia część gminy leży w zlewni rzeki Wełnianki – dopływ Bugu. Pozostała część gminy tj.: środkowa i zachodnia w zlewni rzeki Wieprz. Fragmenty południowej części gminy znajdują się w zlewni rzeki Wolicy. Główną rzeką jest Wojsławka, która przepływa przez obszar gminy równoleżnikowo ze wschodu od źródła w miejscowości Wojsławice na zachód. Cechą charakterystyczną rzeki Wojsławki są szerokie, zmeliorowane doliny bez wyraźnych przejść w stronę wysoczyzny. Dolina rzeki Wojsławki posiada typowy przekrój w kształcie litery U. Zbocza doliny są strome, a dno płaskie i zabagnione. Średni spadek Wojsławki wynosi 1,4‰. Średni roczny przepływ notowany na wodowskazie w Orłowie (poza obszarem gminy) wynosi od 0,64 do 2,30 m³/s. Rzeką Wojsława jest w znacznym stopniu uregulowana. Oprócz rzeki Wojsławki, przez Gminę przepływa także rzeka Wełnianka. Duże odcinki rzeki są uregulowane. Dodatkowo na obszarze gminy występują źródła niewielkich cieków wodnych. Najciekawsze z nich znajdują się w okolicach Starego i Nowego Majdanu. Ewentualnym jest ciek wodny o nazwie „Ponik”, który tworzą wody wypływające ze źródeł położonych na południowym skraju wsi Rozięcina. Ciek ten po przepłynięciu przez wieś zanika na jej północnym krańcu. Na terenie gminy (w miejscowości Wojsławice) zlokalizowany jest zbiornik wodny, który po przeprowadzeniu odpowiednich działań inwestycyjnych jest docelowo wykorzystywany na cele turystyczne i rekreacyjne.

Obszar gminy Wojsławice znajduje się w obrębie 3 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), granice których pokrywają się z granicami naturalnymi zlewni cieków powierzchniowych. Zachodnia część gminy położona jest w obrębie JCWP Wojsławka, zaś wschodnia w obrębie Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic. Południowe obrzeża gminy znajdują się w obrębie JCWP Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia.

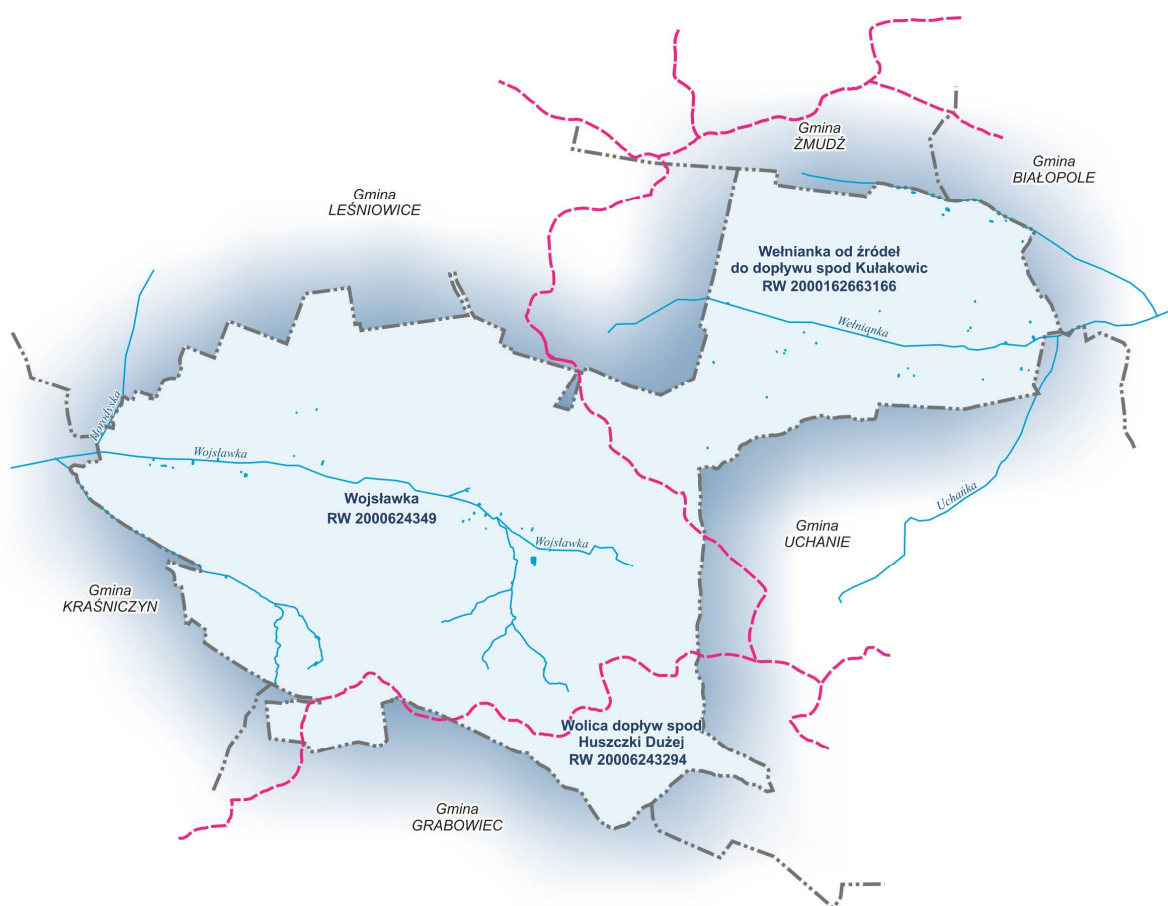
Tabela 2. Wykaz JCWP na terenie gminy Wojsławice

Kod JCWP	Zlewnia	Status JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Typ odstępstwa	Uzasadnienie derogacji
RW2000162663166	Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic	Zlewnia Wieprza	naturalna część wód	dobry	dobry	zły	niezagrożona	nie dotyczy
RW2000624349	Wojsławka	Zlewnia Wieprza	naturalna część wód	umiarkowany	dobry	zły	niezagrożona	4(4) - 1 Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP.

W20009243299	Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia	Zlewnia Wieprza	Naturalna część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.
--------------	---	-----------------	---------------------	-----------------	-------	-----	-----------	----------	--

źródło: opracowanie własne na podstawie Aktualizacji Programu Gospodarki Wodnej dorzecza Wisły

Rycina 7. Sieć hydrograficzna oraz rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Wojsławice

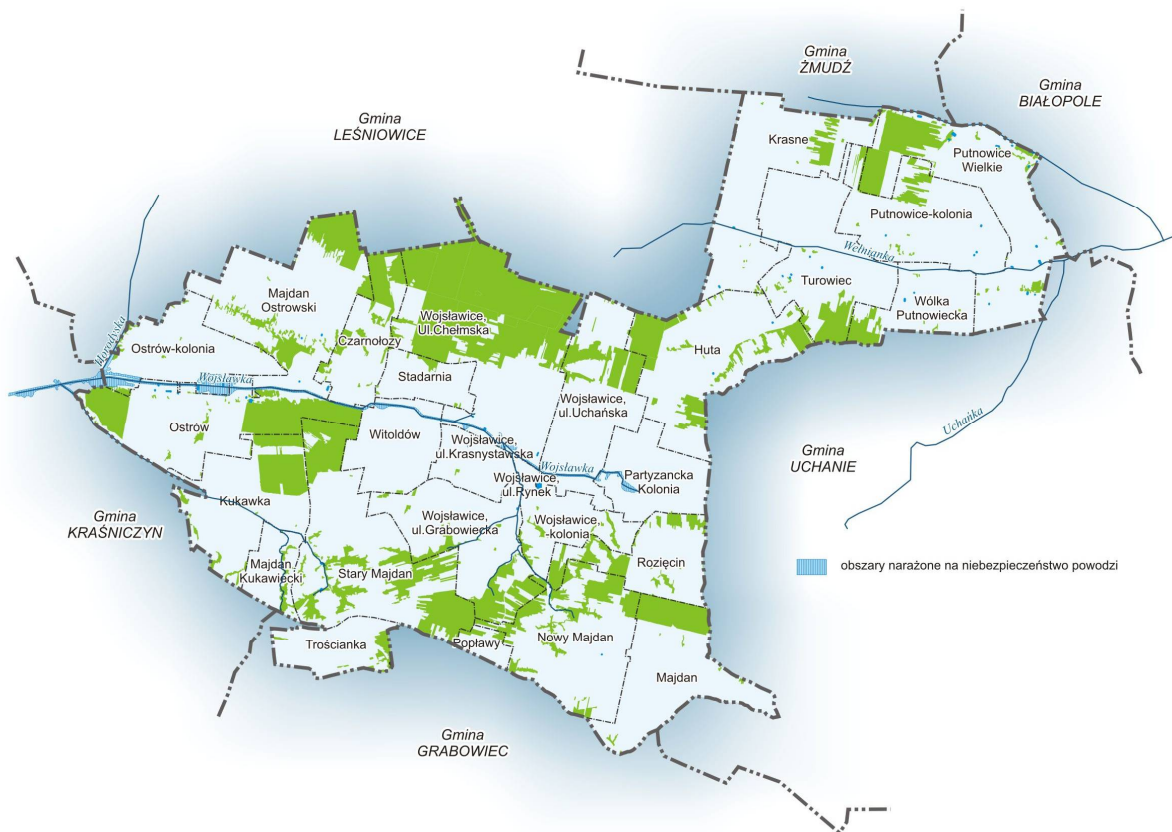

Źródło: opracowanie własne

Na terenie gminy Wojsławka zlewnię rzeki Wojsławki oraz rzeki Woliny obejmuje się ochroną planistyczną, jako obszar ochronny zlewni wód powierzchniowych.

Na terenie gminy Wojsławka, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Mapy zagrożenia powodziowego sporządzone zostały dla fragmentu rzeki Wojsławki (M-34-47-B-b-4, M-34-47-A-b-3, M-34-48-A-a-4 i M-34-48-A-c-2). Sposób zagospodarowania na tych terenach określa ustawa Prawo wodne.

Rycina 8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Wojsławice

Źródło: opracowanie własne

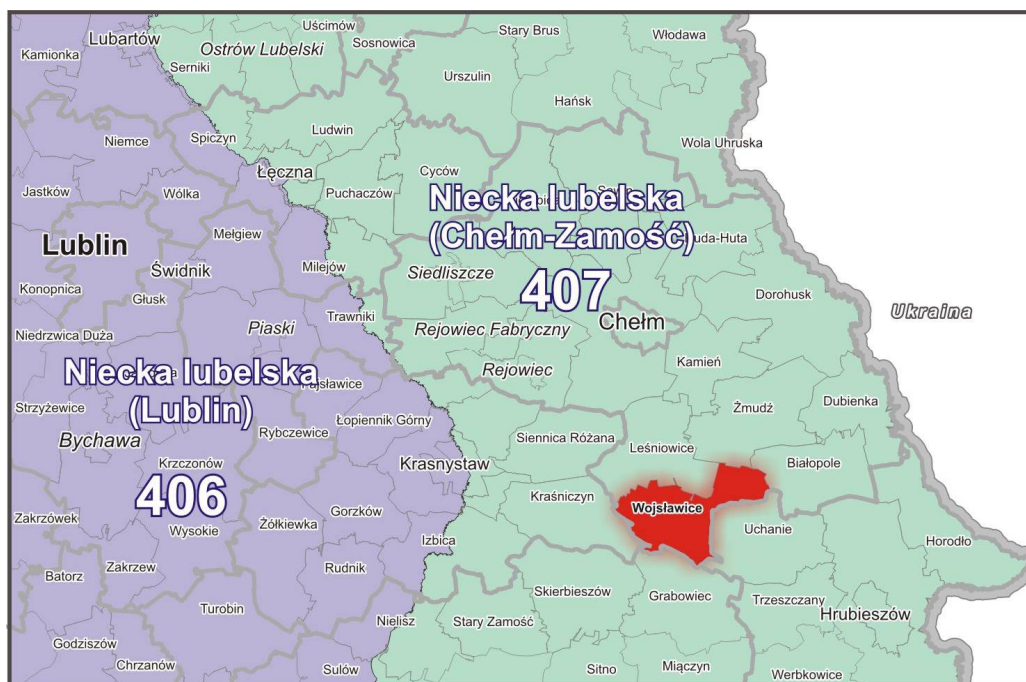
7.6. WODY PODZIEMNE

W dolinie Wojsławki, w obniżeniach terenu i bocznych dolinkach wody podziemne występują w utworach czwartorzędowych. Głębokość zalegania tych wód jest niewielka ok. 3 m, zależna od poziomu wody w rzece i spływu powierzchniowego z sąsiednich terenów oraz od opadów atmosferycznych. Roczne wahania wód podziemnych są dość duże i wynoszą ok. 3 m. Wody tego poziomu są narażone na zanieczyszczenia i często nie odpowiadają normom wody pitnej.

Wody gruntowe typu szczelinowo - warstwowego znajdują się w skałach kredowych. Wody tego poziomu występują w krasowięjących marglach lub w szczelinach niekrasowięjących opok na głębokościach większych przekraczających 10 m głębokości. Poziom tych wód zalega na głębokościach 10-30 m p.p.t., a w niektórych rejonach poniżej 50 m p.p.t. Roczne amplitudy wahań zwierciadła wód kredowych są niewielkie, rzędu 0,5 - 1,0 m. Wody szczelinowe zalegające na większych głębokościach nie budzą zastrzeżeń pod względem sanitarnym, natomiast wody płytsze mogą być skażone bakteriologicznie wskutek kontaktu z wodami porowymi.

Pod względem hydrologicznym obszar analizy położony jest na obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska Chełm – Zamość, którego wody uznane zostały za strategiczne zasoby wodne i o wysokim poziomie zagrożenia ich jakości ze względu na brak nakładu czwartorzędowego nad wodonoścem lub jego nieciągłość i znaczną przepuszczalność. Wody piętra kredowego w obrębie gminy zakwalifikowane zostały do dwóch kategorii potencjalnego zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych: północne tereny, pasem od Majdanu Ostrowskiego do Huty oraz rejon Putnowic-Kolonii zaliczone zostały do bardzo silnie zagrożonych (przepuszczalność < 2), pozostały obszar, z wyjątkiem doliny rzeki Wojsławki i niewielkiego skrawka w południowej części gminy, zaliczony został do silnie zagrożonych (przepuszczalność 2-5 lat).

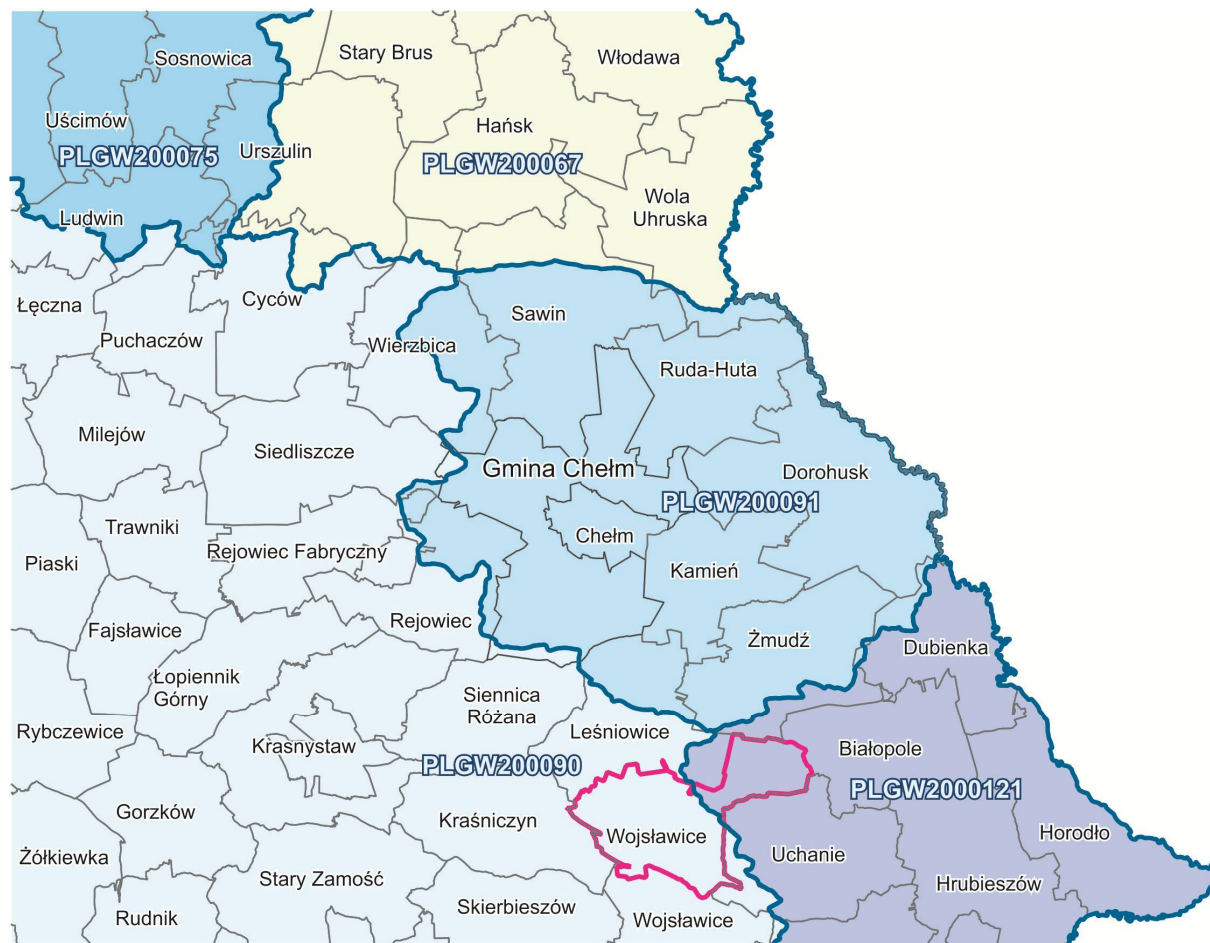
Rycina 9. Rozmieszczenie GZWP

Źródło: opracowanie własne

Obszar gminy Wojśławice położony jest w obrębie 2 JCWPd, a mianowicie: JCWPd nr PLGW200090 (część wschodnia gminy) oraz JCWPd nr PLGW200121 (część zachodnia gminy). Struktura JCWPd 90 jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Obszar jednostki stanowi obiekt zamknięty w sensie hydrogeologicznym, a działy wód podziemnych wydzielonych poziomów wodonośnych pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Poziom czwartorzędowy Q jest na ogół słabo izolowany od powierzchni terenu, a jego zasilanie ma miejsce na wychodniach piaszczystych lub poprzez niezbyt gruby nadkład gliniasty. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych. Poziom wodonośny K3 na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiów na zwietrzelinie kredowej. Poziom wodonośny czwartorzędowo-kredowo-paleoceński Q-K3 występuje tylko w dolinie Wieprza i ujściowych odcinków jego dopływów. Zasilanie bezpośrednie ma znaczenie znikome i jest równoważone wzmogłą ewapotranspiracją typową dla dolin rzecznych. Utwory wodonośne budujące ten poziom zasilane są właściwie wyłącznie lateralnie wodami podziemnych napływającymi z wysoczyzny i dalej drenowanymi przez cieki powierzchniowe. W przypadku JCWPd nr PLGW200121 istnieje jeden wspólny poziom wodonośny o charakterze warstwowo-szczelinowym z powszechnym występowaniem poziomów zawieszonych w obszarach wyżynnych (Smoleń 1980, Herbich 1984, Krajewski 1984, Michalczyk 1986). Krążenie wód podziemnych odbywa się systemem połączonych szczelin, wśród których o przeciętnej wodonośności decydują systemy spękań ciosowych wraz ze szczelinami oddzielności międzyławicowej, zaś lokalnie - systemy szczelin związanych ze strefami dyslokacyjnymi. (S. Krajewski, 1972; P. Herbich, 1980; M. Woźnicka, 2004). Czynną pojemność wodną utworów górnokredowych współtworzą szczeliny oraz komunikujące się z nimi makropory i mikrospeknięcia. Czas wymiany wód w naturalnych i wymuszonych układach krążenia wynosi około 12-3 lat. Zwierciadło wód podziemnych analizowanego obszaru ma charakter swobodny, choć lokalnie przykryte jest słoboprzepuszczalnymi utworami czwartorzędowymi i trzeciorzędowymi. W dolinach rzek gdzie brak jest utworów izolujących poziom kredowy występuje w łączności hydraulicznej z poziomem czwartorzędowym.

Rycina 10. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Wojsławice

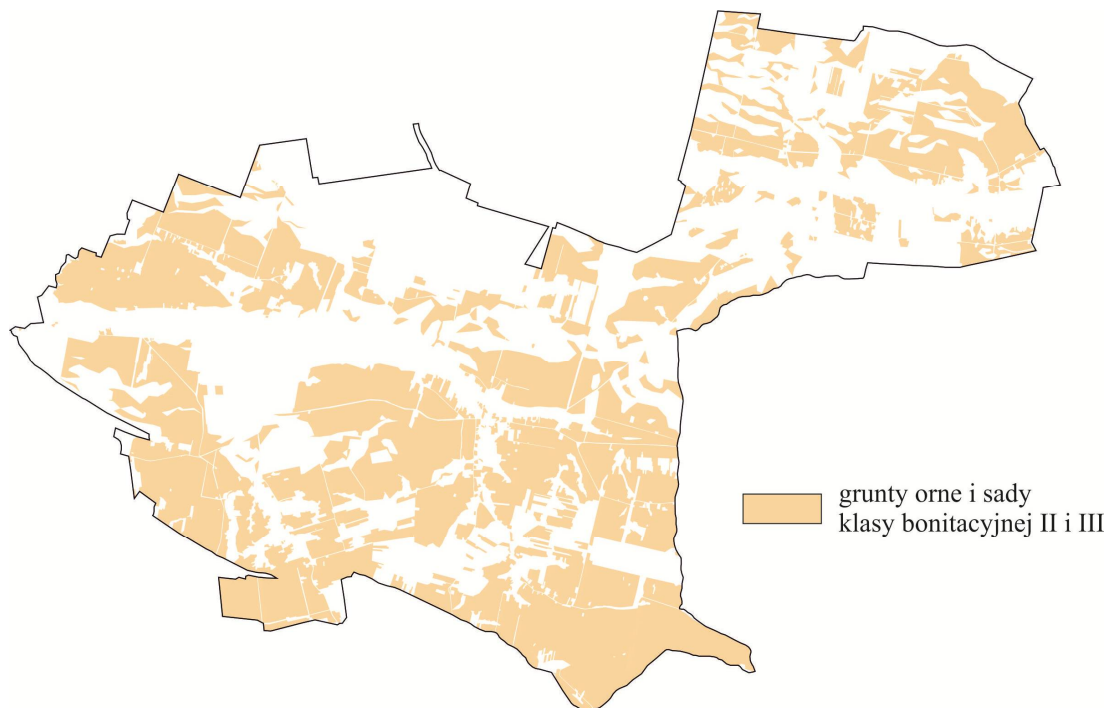
Źródło: opracowanie własne

7.7. GLEBY

Obszar gminy Wojsławice charakteryzuje się zdecydowaną przewagą gleb bardzo dobrych i dobrych. Dominują tu gleby wytworzone na lessach. W okolicy miejscowości Putnowice, Turowiec i Krasne występują czarnoziemy, gleby gliniaste w okolicy Trościanki, Nowego Majdanu i Popław, rędziny w okolicy Ostrowa i Majdanu Ostrowskiego oraz gleby na podłożu piasków w okolicy Stadarni, Huty i miejscowości Czarnołozy.

Na terenie gminy Wojsławice, wśród gruntów ornych w gminie przeważają gleby klasy bonitacyjnej IIIa (ok. 28%), następnie IIIb (ok. 27%), IVa (ok. 19%), IVb (ok. 5%) i II (ok. 6%). Udział pozostałych klas (I, V, VI i VIz) łącznie nie przekracza 15%.

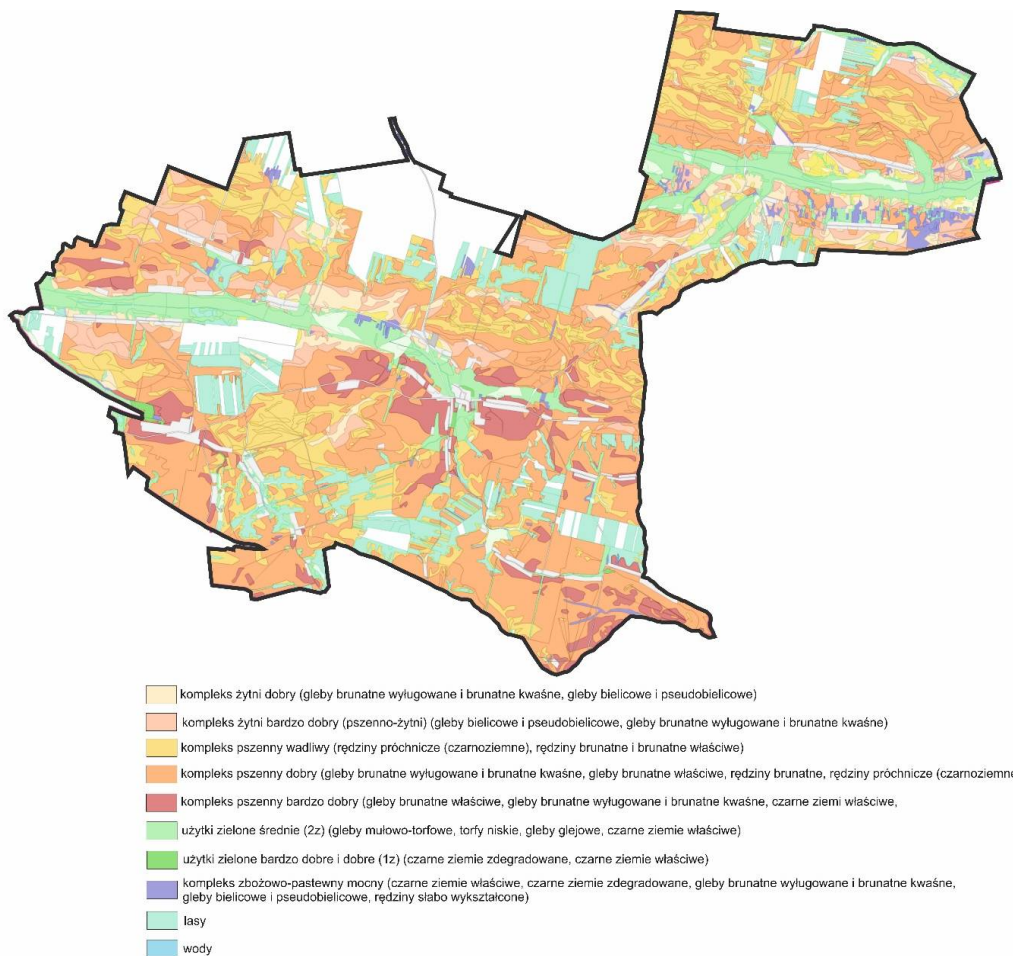
Rycina 11. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych w gminie Wojsławice

Źródło: opracowanie własne

Gleby na terenie opracowania wykazują stosunkowo niewielkie zróżnicowanie typologiczne. Dominującym typem gleb są rędziny (brunatne, próchnicze) występujące na ok. 50 % analizowanego terenu. Rędziny występują głównie we wschodniej (rejon miejscowości Huta) oraz zachodniej części terenu opracowania (na północ od miejscowości Majdan Ostrowski). W centralnej części terenu opracowania (na północ od miejscowości Wojsławice) występują gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne – zajmują one ok. 35 % powierzchni objętej niniejszym opracowaniem. Pozostałą część (ok. 15 %) zajmują gleby biellicowe i pseudobiellicowe, które spotyka się na północ od miejscowości Stadarnia. Tak duża obecność rędzin oraz gleb brunatnych związana jest z występowaniem w podłożu skał wapiennych (głównie kredowych opok, ale podrzędnie i margli). Z kolei gleby biellicowe i pseudobiellicowe powstały na zwiertzelinie ww. skał. W okolicach Huty, Wojsławic, Stadarni oraz na północ od Majdanu Ostrowskiego występują grunty rolne II-III klasy bonitacyjnej objęte ochroną prawną.

Rycina 12. Kompleksy przydatności rolniczej

Źródło: opracowanie własne

7.8. WARUNKI KLIMATYCZNE

Teren gminy Wojślawice zgodnie z regionalizacją klimatyczną A. Wosia (1999) znajduje się w Regionie Zamojsko-Przemyskim (R-XXVIII) obejmującym swym zasięgiem część wschodnią Wyżyny Lubelskiej, Rztocze, Płaskowyż Tarnogradzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego. Obszar gminy Wojślawice znajduje się w północnej części Regionu Klimatycznego RXXVIII, charakteryzującej się bardzo małą zmiennością występowania poszczególnych typów pogody. Region Zamojsko-Przemyski obejmuje swym zasięgiem część wschodnią Wyżyny Lubelskiej, Rztocze, Płaskowyż Tarnogradzki i wschodni skraj Pogórza Karpackiego, w tym południową część omawianego obszaru. Średnia temperatura powietrza wynosi ok. 7-8 °C. Najniższe notowane temperatury wynoszą ok. -28-29°C. Najwyższe notowane temperatury wynoszą ok. +34°C. Średnia amplituda roczna temperatury mieści się w przedziale ok. 20,0-22,5°C. Średnia roczna suma usłonecznienia, czyli bezchmurnego nieba wynosi ok. 1600 h. Średnia roczna suma opadów kształtuje się w granicach 450-500 mm. Pokrywa śnieżna zalega średnio w ok. 40-50 dni w roku. Okres wegetacyjny wynosi ponad 200 dni w roku. Wiatry wieją najczęściej z sektora zachodniego (ok. 30-35% - śr. roczna) oraz południowego (ok. 20-25%). Kierunki i prędkości wiatrów w dużym stopniu zależą jednak od lokalnego ukształtowania terenu. Cisze i wiatry słabe o prędkości poniżej 2 m/s występują z częstością ok. 50-60% (śr. roczna).

Na terenie gminy występuje znaczne zróżnicowanie klimatów lokalnych modyfikowanych przez rzeźbę terenu, wody, zagospodarowanie terenu, roślinność. Najkorzystniejsze warunki termiczno - wilgotnościowe i solarne występują na zboczach o ekspozycji południowej, południowowschodniej i południowo-zachodniej oraz na terenach wyniesionych, dostatecznie przewietrzonych. Niekorzystne warunki klimatu lokalnego występują w dolinach rzek i obniżeniach terenowych o płytkim zaleganiu wód gruntowych. Następuje tu akumulacja oziębionego powietrza, występują częste inwersje termiczne, przymrozki i mgły.

7.9. SZATA ROŚLINNA

Wg regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza gmina Wojsławice leży na pograniczu dwóch działów – Wołyńskiego (część północna gminy) i Mazowiecko - Poleskiego (część południowa gminy). Mniejsza (wschodnia – bezpośrednio przy granicy z gminą Uchanie) część terenu opracowania znajduje się w granicach Krainy Zachodniowołyńskiej (dział Wołyński) okręgu Polesia Wołyńskiego, podokręgu chełmskiego. Pozostała część terenu objętego opracowaniem znajduje się w granicach Krainy Wyżyny Lubelskiej okręgu Wyżyny Lubelskiej, podokręgu krasiczyńskiego. Zasoby przyrody ożywionej w omawianym rejonie tworzą głównie ekosystemy związane z polami uprawnymi. W obrębie użytków rolnych dominuje roślinność z wieloma wapniolubnymi gatunkami z zespołu *Caucalido-Scandicetum* (zbiorowisko upraw zbożowych związane głównie z pszenicą) oraz z zespołu *Lamio-Veronicetum politae* (zbiorowisko upraw okopowych). Na całej długości obszaru opracowania spotyka się również bardzo często roślinność ze związku *Convulvulo-Agropyrion repentis* występującą na miedzach, poboczach dróg, na ugorach i nieużytkach. Zbiorowiska leśne (położone w rejonie miejscowości Kolonia Stadarnia, w rejonie tej miejscowości oraz na północ od miejscowości Czarnołozy oraz na północny – zachód od miejscowości Kolonia Stadarnia) to lasy gospodarcze, układy zbiorowisk zastępczych o trudnej do ustalenia klasyfikacji syntaksonomicznej. We wschodniej części terenu opracowania (na północ od m. Czarnołozy) występuje łęg (kod 91E0), który fitosocjologicznie należy do związku *Alno-Ulmion*.

7.10. FAUNA

Na obszarze Gminy Wojsławice dogodne warunki do bytowania znajdują gatunki ptaków związane z terenami rolniczymi tj.: bocian biały, ortolan, pliszka żółta, świergotek polny, skowronek, kuropatwa, bażant, pustułka, pliszka siwa, cierniówka, kapturka, szczygieł, dzwonec, czyż, trznadel, potrzaszcz, kruk, sójka. Z ptaków lęgowych z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej występują lerka (skowronek borowy) i gąsiorek.

Ssaki reprezentowane są przez takie pospolite gatunki jak mysz polna, mysz leśna, nornica ruda i inne niewielkie gryznie z podrodziny nornikowatych. Na łąkach, polach, przy rowach przecinających pola dogodne warunki do bytowania znajdować mogą następujące gatunki płazów: kumak nizinny, ropucha szara, ropucha zielona, żaba moczarowa, żaba jeziorkowa, żaba trawna, żaba wodna. Wszystkie gatunki płazów występujących w Polsce należą do gatunków objętych ochroną ścisłą, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.2011.237.1419).

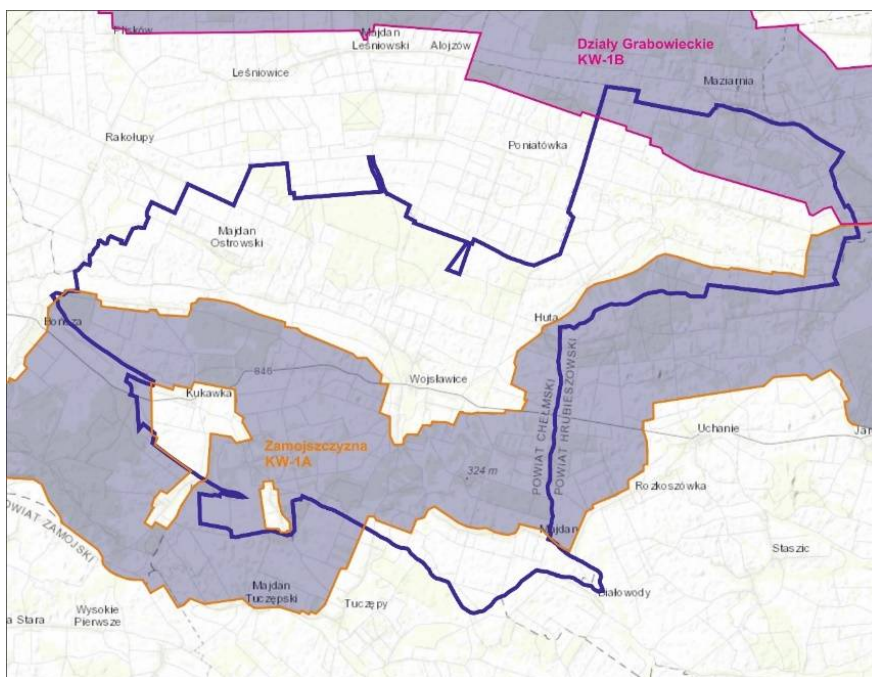
7.11. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

Sieć ECONET-POLSKA składa się z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość.

Na równowagę ekologiczną fizjocenozy stabilizująco wpływa system ekologiczny. Im bardziej rozwinięty (w znaczeniu liczby powiązań przyrodniczych i węzłów ekologicznych), tym większa ich ekologiczno – przestrzenna spójność i tym silniejsze ich wzajemne związki.

Przez obszar gminy Wojsławice przebiega główny korytarz ekologiczny w Polsce, którego rolą jest połączenie obszarów ważnych przyrodniczo. Stanowi on najważniejsze drogi wędrówek i migracji gatunków w Polsce, zapewniając jednocześnie łączność siedlisk i populacji w skali kontynentalnej. Korytarz ten stanowi też ważne ogniwo łączności ekologicznej w skali Europy. Przez obszar gminy Wojsławice przechodzi Korytarz Wschodni (KW) rozpoczyna się na Polesiu na północny-wschód od Tomaszowa Lubelskiego, biegnie wzdłuż Bugu do Strzeleckiego Parku Krajobrazowego, a następnie do Chełmskiego Parku Krajobrazowego, Poleskiego Parku Narodowego, Lasów Sobiborskich, Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu i Lasów Mielnickich, gdzie dołącza do Korytarza Północno-Centralnego. W granicach gminy znajdują się dwa odcinki Korytarza Wschodniego – Działy Grabowieckie i Zamojszczyzna.

Rycina 13. Położenie gminy Wojsławice na tle krajowych korytarzy ekologicznych

źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Dolina rzeki Wojsławki stanowi w gminie główny korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym, łączący bogate ekosystemy Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego i Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z doliną rzeki Wieprz (korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym). Na obszarze gminy występują także mniejsze ciągi ekologiczne, zapewniające lokalną migrację gatunków. Ciągami ekologicznymi są również suche obniżenia dolinne o kierunku południkowym i łączące tereny leśne z doliną Wojsławki. Biegają one częściowo zalesionymi wąwozami i uchodzą do doliny Wojsławki.

7.12. WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE

O walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych decydują czynniki naturalne w postaci rzeźby terenu, elementy pokrycia naturalnego (las i inne formy zieleni) oraz czynniki antropogeniczne, mające swój wyraz w historycznym, a także współczesnym zagospodarowaniu terenu.

7.12.1. WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE

Pod względem geomorfologicznym, obszar objęty opracowaniem zalicza się do atrakcyjnych, z uwagi na położenie gminy w terenie wyżynnym. Obok nizinnego krajobrazu rozległych dolin rzek: Wojsławki i Wełnianki przeważa tu krajobraz wyżynny, posiadający niekiedy cechy krajobrazu podgórskiego. Istotnym elementem krajobrazu gminy są malownicze rozcięcia erozyjne w postaci dolin z wąwozami i jarami. Dodatkowo występujące na terenie gminy lasy cechują się dużym zróżnicowaniem zwłaszcza pod względem walorów przyrodniczych jak i krajobrazowych. Monotonii krajobrazu zapobiegają takie elementy przyrodnicze jak: zadrzewienia śródpolne, a także pasma łąk i pastwisk w dolinkach cieków wodnych. Istotną rolę w krajobrazie gminy Wojsławice, w miejscowości Wojsławice pełni zbiornik wodny o powierzchni 1 ha, otoczony pasażem spacerowym.

7.12.2. OCHRONA PRZYRODY

Najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo obszary objęte zostały ochroną prawną. Na terenie gminy Wojsławice formami ochrony przyrody w myśl Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. są:

- obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Putnowice” PLH060074;

- Grabowiecko – Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu;
- pomniki przyrody.

Obszary chronione zajmują niemal całą powierzchnię gminy, bo aż 94% i są to:

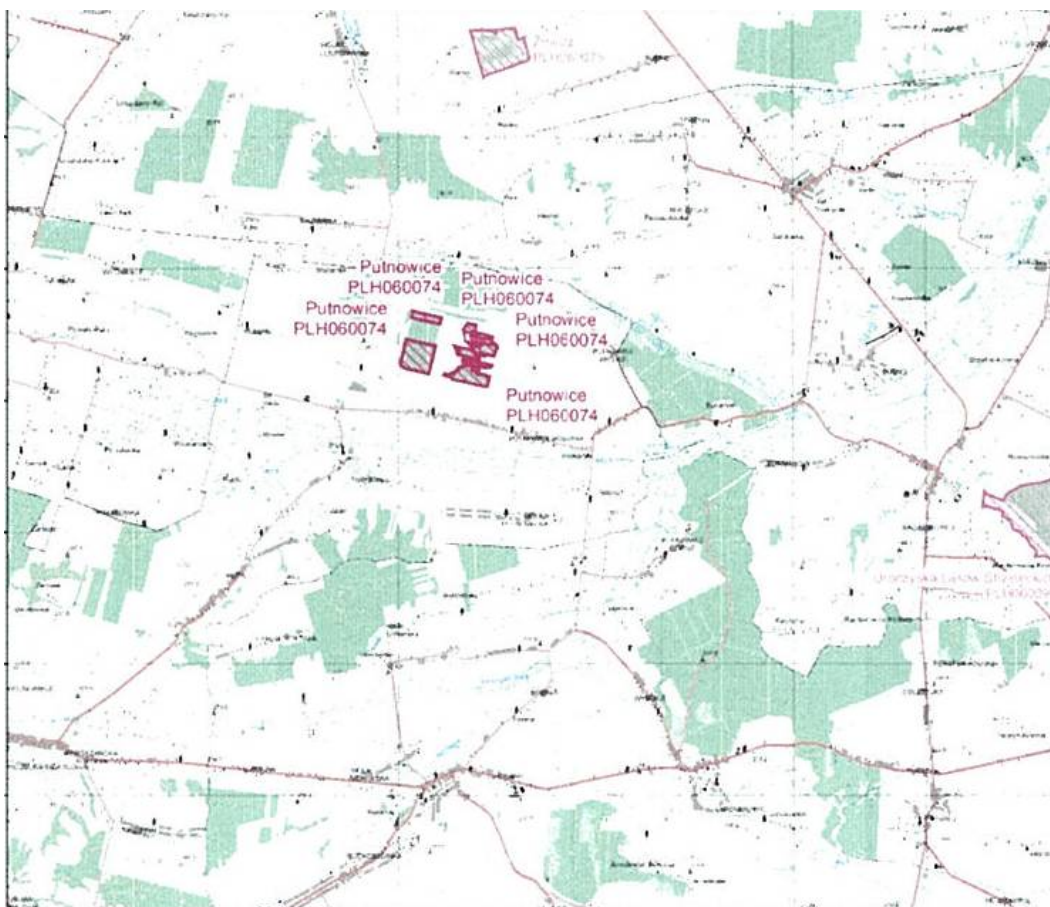
1. Obszar Natura 2000 „Putnowice” PLH060074 wyznaczony na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 września 2019 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Putnowice (PLH060074) Dziennik Ustaw 2019r. poz. 2036 obejmujący obszar 50,57 ha, położony w województwie lubelskim, na północ od wsi Putnowice-Kolonia składający się z sześciu powiązanych funkcjonalnie enklaw leśnych na wapiennym wzgórzu. Obszar obejmuje las grądowy z udziałem gatunków rzadkich i chronionych. W lasach liściastych występuje grąd z płatami świetlistej dąbrowy. Natomiast w lasach mieszanych występują rzadkie i chronione gatunki wapniolubne w runie, w szczególności duża populacja obuwika pospolitego rosnącego w wołyńskiej odmianie grądu subkontynentalnego. Inne występujące gatunki roślin - orlik pospolity, buławnik wielokwiatowy, pluskwica europejska, lilia złotogłów, gniazdosz leśny, pięciornik biały. Można tu uprawiać różne formy turystyki: turystyka piesza, rowerowa i konna, wypoczynkowa - zbieranie płodów leśnych. Obszar wyznaczony został w celu:

- 1) trwałej ochrony:
 - a) siedlisk przyrodniczych,
 - b) populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub
 - 2) odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków
- w stosunku do przedmiotów ochrony.

Przedmiotem ochrony są:

- siedliska przyrodnicze - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum) oraz Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae)
- gatunki roślin - obuwik pospolity (Cypripedium calceolus).

Rycina 14. Obszar Natura 2000 „Putnowice”

Źródło: lublin.rdos.gov.pl

Grabowiecko – Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu – obejmuje niemal całą powierzchnię gminy – blisko 94% gminy 10 369,24 ha. Obszar został ustanowiony na mocy Uchwały Nr XLIV/645/2018 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 8 października 2018r. w sprawie Grabowiecko-Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu). Obszar charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, o dużych walorach widokowych, obecnością długich stoków o ekspozycji południowej oraz systemem suchych dolinek i wąwozów wiążących się z występowaniem pokrywy lessowej. Pełni on też funkcję łącznika i bufora dla dwóch parków krajobrazowych: Skierbieszowskiego i Strzeleckiego.

Pomniki przyrody – na terenie gminy znajdują się następujące pomniki przyrody:

- 2 pomniki przyrody – 2 Kasztany jadalne - *Castanea sativa*, Nadleśnictwo Chełm, leśnictwo Wojślawice, oddział 214c, w sąsiedztwie dorodnego buka leśnego około 50 m od leśniczówki;
- Tulipanowiec amerykański - *Liriodendron tulipifera*, Nadleśnictwo Chełm, leśnictwo Wojślawice, oddział 214c około 40 metrów od leśniczówki;
- źródło - położone w odległości około 2 km na południe od Wojślawic, na gruntach wsi Nowy Majdan

Rycina 15. Obszary chronione na terenie gminy Wojślawice

źródło: opracowanie własne

7.12.3. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Głównymi elementami struktury przestrzennej gminy Wojślawice są: **tereny zurbanizowane** (głównie zabudowy zagrodowej a także zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej oraz terenów komunikacyjnych) oraz **tereny otwarte** – w przeważającej części tereny rolnicze, a także doliny rzek, lasy, zadrzewienia i zakrzewienia.

W strukturze osadniczej gminy główną funkcję pełni miejscowość Wojślawice (dawne miasto) – jako ośrodek administracyjno-usługowy, o stosunkowo zwartym układzie osadniczym, uzupełniony przez osady wiejskie – zwarte i kolonijne, z wyróżniającymi się pod względem poziomu rozwoju przestrzennego i ludnościowego miejscowościami: Huta, Nowy Majdan, Majdan Ostrowski, Rozięcín, Putnowice Wielkie, Putnowice-Kolonia. Sieć osadnicza charakteryzuje się układem zabudowy wielodrożnicowym w miejscowościach Wojślawice i Rozięcín oraz rzędownym, wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, w pozostałych miejscowościach.

Na krajobraz kulturowy składają się obiekty zabytkowe, które świadczą o historii i bogatym dziedzictwie kulturowym gminy. Na terenie gminy Wojsławice obiektami wpisanymi do rejestru zabytków nieruchomych oraz rejestru zabytków archeologicznych pozostają są:

- 1) **Kościół pw. św. Michała Archanioła wraz z zespołem parku przykościelnego** - Wojsławice (nr rej. A/320). Pierwszy murowany budynek świątyni powstał w latach 1603–1608. Około roku 1671 kościół uległ zniszczeniu, a następnie został odbudowany około 1687. Na starych fundamentach powstała budowla wzorowana na projekcie Jana Michała Linka, nadwornego architekta Marcina Zamoyskiego. Do bryły korpusu głównego dodano wówczas kaplice, a całość zyskała barokowy charakter. Kościół ulegał zniszczeniom w pożarach w 1736 roku i w 1754 roku. Na przełomie XVIII i XIX wieku budynek poddano gruntownemu remontowi, drewniany strop zastąpiono sklepieniem z lunetami i dobudowano wieżyczkę z sygnaturką. Kościół ulegał kolejnym zniszczeniom, po których następowały jego kolejne remonty i przebudowy. Obecnie kościół jest jednonawową budowlą z węższym, trójbocznie zamkniętym prezbiterium i dwiema kaplicami po bokach. Do dwukondygnacyjnej fasady dostawiono przybudówki, pomiędzy którymi na osi znajduje się wejście.
- 2) **Dzwonnica przykościelna** (nr rej. A/320). Istnienie murowanej dzwonnicy odnotowano w 1763 r. Pierwotnie budowla stanowiła jednocześnie jednokondygnacyjną bramę na przykościelny cmentarz. Od strony kościoła do bramy przylegała kostnica. Obecny kształt dzwonnicy jest wynikiem przebudowy z 1948r.
- 3) **Cmentarz parafialny** - 1793–1803 (nr rej. A/320).
- 4) **Plebania** (nr rej. A/320). Parterowy, częściowo podpiwniczony budynek mieszkalny z poddaszem użytkowym. Założony na planie prostokąta, z prostokątną przybudówką od strony północno-wschodniej. Budowla kryta dwuspadowym dachem, od frontu posiada dwukolumnowy portyk, nad którym znajduje się balkonik.
- 5) **Cerkiew pw. św. Eliasza** – Wojsławice (nr rej. A/478). Jednonawowa świątynia zbudowana na planie prostokąta, z wielobocznie zamkniętym prezbiterium. Od zachodu znajduje się kruchta, od południa zakrystia. W 1864 roku greckokatolicką cerkiew przemianowano na prawosławną.
- 6) **Dzwonnica przycerkiewna** – 1913-1915 r. (nr rej. A/478).
- 7) **Cerkiew grekokatolicka**, ob. kościół rzymskokatolicki pw. Św. Barbary – Turowiec (nr rejestru A/1158).
- 8) **Synagoga** 1890–1894r. – Wojsławice (nr rej. A/1152). Murowany budynek na planie wydłużonego prostokąta. Po stronie wschodniej znajdowała się sala męska, po zachodniej przedsionek z babińcem ponad nim. Na elewacjach budynku umieszczono inskrypcję w języku hebrajskim z datą „5663 lat od stworzenia świata”, co oznacza rok 1902/1903 (prawdopodobnie rok ukończenia prac budowlanych). W czasie II wojny światowej w synagodze urządzono magazyn, a wewnątrz uległo zniszczeniu. Po wojnie obiekt częściowo przebudowano, w latach 50. pełnił funkcję magazynu, pod koniec lat 80. został wyremontowany i do 2013 roku użytkowany był jako siedziba biblioteki gminnej i Urzędu Stanu Cywilnego. Do dziś zachowała się konstrukcja drewnianego sklepienia pozornego w formie ostrosłupa o podstawie ośmioboku, a także wnęka po aron ha-kodeszu.
- 9) **Cmentarz wojenny z I wojny światowej** w Ostrowie Kolonii (nr rej A/57).
- 10) **Układ urbanistyczny** (nr rej. A/590) – obejmujący rozplanowanie oraz utrzymanie w tradycyjnej skali relacje przestrzenne zabudowy miejskiej z XIX-XX w., z akcentami monumentalnych zespołów architektonicznych: kościelnego, cerkiewnego i bożniczego. W centralnej części zlokalizowany jest czworoboczny rynek, częściowo zabudowany obiektami murowanymi i drewnianymi, głównie parterowymi. Pierwotnie zabudowa usytuowana była szczytowo, natomiast po pożarze w 1915 roku - kalenicowo. Część domów pochodzi z XIX wieku, większość z wieku XX. Niektóre budynki posiadają cechy klasycystyczne, kilka w typie tradycyjnym, z drewnianymi podcieniami na słupach od frontu; **Grodzisko zw. „Pohulanka”** – Majdan Nowy, w granicach historycznych (nr rejestru C/45),
- 11) **Cmentarzisko kurhanowe** (44 mogiły) – Putnowice Wielkie (nr rejestru C/38),
- 12) **Zamczysko wojsławickie** w postaci fragmentarycznie zachowanych umocnień ziemnych oraz partii fundamentowych poniżej poziomu terenu – Wojsławice (nr rejestru C/44),
- 13) **Cmentarzisko kurhanowe** o pow. 1 ha złożone z ośmiu mogił – kopców, znajdujące się na działkach leśnych w Wojsławicach (nr rejestru C/69),
- 14) **Kopiec ziemny** (mogiła) tzw. „Ostra Mogiła” – Wólka Putnowiecka (nr rejestru C/57)

Obiekty wpisane do rejestru zabytków ujęte zostały w Gminnej Ewidencji Zabytków. Inne obiekty architektury i budownictwa, w tym cmentarze oraz parki i miejsca pamięci, wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków, zostały oznaczone na rysunku studium.

Obszar gminy Wojsławice poddany został badaniom archeologicznego zdjęcia Polski. Na terenie obszaru archeologicznego oznaczonego numerem AZP 84-91 odnaleziono: groby skrzyniowe, pozostałości naczyń należących do tzw. kultury amfor kulistych (w okolicach Huty, Stadarni, Turowca i Putnowic Wielkich), groby popielnicowe (przy ulicy Krasnystawskiej w Wojsławicach), kurhany (w lesie koło Popław w Czarnołożach, w lesie pod Krasnem), grodziska – pozostałość po wczesnośredniowiecznych grodach obronnych (okolice Kukawki, Horodyska oraz Nowego Majdanu)

8. NATURALNA ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ JEGO ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI

Naturalna odporność środowiska określa jego progowe możliwości użytkowania, w wyniku której nie dochodzi do nieodwracalnych zmian (degradacji środowiska), bądź niedostają jeszcze uruchomione procesy prowadzące do utraty walorów (przyrodniczych i użytkowych) przez środowisko lub deregulacji w jego funkcjonowaniu (załamania równowagi przyrodniczej).

O ogólnej odporności na degradację decydują takie elementy środowiska naturalnego, jak: rzeźba terenu, biosfera, hydrosfera oraz pedosfera. Ocena odporności środowiska przyrodniczego na degradację umożliwiła uchwycenie tych komponentów, które cechują się najmniejszą odpornością na czynniki niszczące, dzięki czemu możliwe będzie podjęcie odpowiednich środków ochrony tych elementów, determinując tym samym sposób zagospodarowania i użytkowania obszarów.

8.1. ODPORNOŚĆ LITOSFERY

Z punktu widzenia potrzeb planowania przestrzennego istotne znaczenie posiada odporność:

- podłoża skalnego na procesy denudacyjne typu ruchów masowych i procesów spłukiwania (erozji wodnej).
- ruchy masowe (ruchy grawitacyjne) polegające na przemieszczaniu się zwietrzliny, gleby w dół stoku na skutek działania siły ciężkości. Ze względu na charakter i tempo procesu, wyróżnia się zjawiska: osuwania, splezywania, odpadania, osiadania i ześlizgiwania się skał. Warunkami sprzyjającymi występowaniu ruchów masowych są:
 - nachylenie stoku - największy wpływ na odporność podłoża;
 - rodzaj i ułożenie skał;
 - klimat – decyduje m.in. o obecności wody w podłożu, co może zwiększyć ciężar zwietrzliny i przyspieszyć jej ruch.

Państwowy Instytut Geologiczny w ramach realizacji Projektu System Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) przygotował wstępne informacje dotyczące problematyki ruchów masowych na obszarze wszystkich województw, w tym lubelskiego. Na mapach tych zostały przedstawione zasięgi obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych oraz dotychczas udokumentowane osuwiska, badane na przestrzeni ostatnich 30–40 lat. W ten sposób zostały wskazane rejony, gdzie nie wyklucza się możliwości rozwoju ruchów masowych. Rozpoznanie i udokumentowanie osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami na obszarze gminy, zostanie zrealizowane w ramach projektu p.n. „System Osłony Przeciwosuwiskowej” przez Państwowy Instytut Geologiczny. W związku z powyższym, na dzień sporządzania studium dla terenu gminy Wojsławice brak jest rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a jedynym źródłem informacji o ruchach masowych na terenie gminy Wojsławice jest pogładowa mapa osuwisk i obszarów predestynowanych do występowania ruchów masowych w województwie lubelskim, z której wynika lokalizacja terenów predestynowanych do występowania ruchów masowych ziemi. W granicach administracyjnych gminy Wojsławice tereny predestynowane do występowania ruchów masowych występują w rejonie Majdanu Ostrowskiego, Ostrowa-Kolonii, Stadarni, Majdanu Kukawieckiego, Starego Majdanu, Nowego Majdanu, Kutów oraz w południowej części obrębu Wojsławice-Kolonii. Są to grunty wrażliwe na erozję powierzchniową (rozmywanie). Podłoże spełnia wymagania do lokalizacji zabudowy, jednak wymaga ochrony przed procesami erozyjnymi. Głównym ograniczeniem dla lokalizacji zabudowy na tym terenie to występowanie licznych wąwozów i jarów o czynnych procesach erozyjnych oraz zboczy o spadkach powyżej 10%.

Niekorzystne warunki geologiczne dla lokalizacji zabudowy występują w dolinie rzeki Wojsławki i Wełnianki, gdzie w podłożu występują nienośne gleby mułowo-torfowe i torfy.

Procesy erozyjne dotyczą obszarów płytkiego występowania skał węglanowych (kredowych) w postaci opoki. Gleby te wykazują wysoką wrażliwość na zmiany wilgotności i temperatury i podlegają procesom pęcznienia i przemarzania co przyczynia się do powstania wysadzin gruntu na podstawie której można stwierdzić, że na terenie gminy nie odnotowano żadnych osuwisk.

Istotnym problem w rolnictwie w gminie Wojsławice jest erozja na glebach lessowych zbudowanych z pyłów. Ocenia się, iż na terenie gminy blisko 20% gleb jest podatnych na ryzyko wystąpienia suszy.

Na odpadanie i obrywanie narażone są ściany wyrobisk poeksploatacyjnych. Na terenie gminy Wojsławice występuje wstępnie udokumentowane złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Majdan Nowy”, które obecnie nie jest eksploatowane.

8.2. ODPORNOŚĆ BIOSFERY

Istotnym elementem przyrodniczym analizowanego obszaru są lasy. Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej lasy położone są w Mezoregionie Działów Grabowieckich. Lasy Państwowe na terenie gminy znajdują się w zasięgu Nadleśnictwa Chełm, w leśnictwie Wojsławce. Odporność szaty roślinnej na degradację zależy od odporności na degradujące działania czynników pochodzenia naturalnego (szkodniki, choroby) oraz od odporności na degradujące działania czynników pochodzenia antropogenicznego, które w znacznym stopniu uzależnione są od stanu oraz od wielkości zasobów leśnych. Im większa zgodność składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem, tym większa jest odporność na antropopresję i część naturalnych zagrożeń. Za drzewostany niezgodne z siedliskiem uznaje się te, w których gatunek liściasty jest zastąpiony przez sosnę lub świerk. W granicach obszaru opracowania lasy stanowią istotny element struktury przestrzennej gminy Wojsławice. Położone są w kilku kompleksach zlokalizowanych: w północnej części gminy (Lasy: Czarnołożki, Pasieka, Huciański), w zachodniej części (Ostrowska Kępa), w południowej części (Lipina). Z uwagi na warunki klimatyczne i glebowe lasy te zostały zaliczone do typu siedliskowego – grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego. Są to lasy świeże z przewagą gatunków drzew: grabu, brzozy, dębu, sosny, osiki, świerku. Odporność na degradację i zdolność do regeneracji drzewostanów zależy od ich wieku, składu gatunkowego i występujących presji. Wpływ na degradację lasów mają trzy rodzaje czynników: abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne. Czynniki abiotyczne związane są ze zjawiskami atmosferycznymi (np.: anomalie pogodowe - susze, wichury), właściwościami gleb oraz warunkami fizjograficznymi. Zagrożenia biotyczne związane są z masowym pojawianiem się szkodników owadzych oraz grzybowych chorób infekcyjnych. W Polsce zagrożenie szkodnikami owadziemi dotyczy głównie drzewostanu iglastego, drzewostan liściasty natomiast częściej atakowany jest przez choroby grzybowe i infekcyjne. Istotny wpływ na degradację lasów mają czynniki antropogeniczne (zanieczyszczenia pyłowe i gazowe, pożary lasów, błędy gospodarki leśnej), które działają negatywnie na przebieg procesów życiowych drzew. Na terenie gminy Wojsławice, a także w jej bezpośrednim sąsiedztwie, nie występują duże aglomeracje miejskie ani zakłady przemysłowe, co istotnie wpływa na jakość lasów. Lasy liściaste są bardziej odporne od iglastych na zanieczyszczenia powietrza, a w strefie ich koron następuje alkalizacja kwaśnych opadów. Występujący na terenie gminy, w znacznej ilości drzewostan sosnowy, jest najodporniejszy wśród gatunków szpilkowych.

W grupie czynników antropogenicznych, zjawiskiem zagrażającym lasom są pożary. Obszary leśne podlegają klasyfikacji pod względem zagrożenia pożarowego lasu według trzystopniowej skali. W planie urzędzenia Lasów Nadleśnictwa Chełm zagrożenie pożarowe lasu na terenie Nadleśnictwa jest małe, co potwierdza zaliczenie go do III kategorii zagrożenia pożarowego. Stopień zapalności dna lasu zależy od składu runa, wilgotności nagromadzonej leżaniny i ściółki oraz rozkładu pogody w roku (głównie opadów atmosferycznych). Okres zwiększonej palności przypada na wczesną wiosnę po zejściu pokrywy śnieżnej, kiedy to występują duże ilości wysuszonych traw, krzewinek, opadłe listowie. Drugi okres o zwiększonej palności występuje w okresach długotrwałej suszy. Okres zagrożenia pożarowego występuje od momentu uzyskania przez ściółkę wilgotności mniejszej niż 27%. Lokalnie duże zagrożenie może występować w sezonie letnim i jesiennym, kiedy występuje zwiększona penetracja lasów przez ludność zbierającą owoce runa leśnego oraz zwiększony ruch turystyczny.

8.3. ODPORNOŚĆ PEDOSFERY

Odporność pokrywy glebowej analizuje się dla potrzeb planowania przestrzennego głównie pod kątem jej podatności na erozję wodną, erozję wietrzną, degradację chemiczną oraz zmiany stosunków wodnych. Są to zagrożenia typu obszarowego, mogące istotnie determinować sposób zagospodarowania oraz użytkowania terenu. Potencjalne zagrożenie erozją wodną zależy od nachylenia terenu, właściwości fizycznych gleb, częstotliwości i intensywności opadów, a także od sposobu użytkowania gruntów.

Potencjalne zagrożenie erozją wodną zależy od nachylenia terenu, właściwości fizycznych gleb, częstotliwości i intensywności opadów, a także od sposobu użytkowania gruntów.

Ze względu na duże spadki terenu po ulewnych deszczach, na terenie gminy Wojsławice może występować zjawisko okresowego spływu wód powierzchniowych. Koncentracja spływu wód opadowych odbywa się głównie w licznych suchych dolinkach.

Pola uprawne zajmują ponad 65% powierzchni gminy. Dominującym typem gleb są rędziny (brunatne i próchnicze), występujące na ok. 50% powierzchni gminy. W centralnej części gminy występują gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne. Gleby bielicowe i pseudobielicowe, zajmują powierzchnię ok. 15% terenu gminy. Tak duża obecność rędzin związana jest z występowaniem w podłożu skał wapiennych (głównie kredowych opok, ale podrzędnie i margli). Z kolei gleby bielicowe i pseudobielicowe powstały na z lessów oraz w miejscach wychodni skał wapiennych z rędzin. Gleby te stwarzają bardzo korzystne warunki dla rozwoju produkcji rolnej, co wpływa na ich intensywne użytkowanie. Ekosystem przestrzeni rolnych gminy charakteryzują drobnoprzestrzenne pola uprawne z miedzami i enklawami zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych.

Pod względem odporności na degradację pola uprawne zaliczane są do najmniej odpornych elementów środowiska. Na zmniejszanie odporności gruntów na tym terenie wpływa zarówno monokulturowość upraw, jak i występowanie gleb lessowych. Gleby te są szczególnie podatne na erozję wodną powodującą niszczenie wierzchnich, a często i głębszych warstw, poprzez wyłukiwanie cząstek glebowych i składników mineralnych do wód powierzchniowych.

8.4. ODPORNOŚĆ HYDROSFERY

Hydrosfera stanowi geokomponent najbardziej wrażliwy i najbardziej narażony na przekształcenia i degradację. O odporności środowiska wodnego na zanieczyszczenia w głównej mierze decydują takie czynniki, jak: wielkość przepływu wód płynących, spadek podłużny koryta, roczna i wieloletnia amplituda przepływów, stan obudowy biologicznej koryt rzecznych oraz wielkość ładunku zanieczyszczeń dopływających do odbiornika.

Największą zdolnością do samooczyszczania się cechuje się rzeka Wojsławka. Niewielkie fragmenty lasów nadrzecznych stanowią naturalny filtr, który ogranicza spływ nawozów sztucznych z okolicznych gruntów rolnych, ograniczając w ten sposób proces eutrofizacji rzeki. Istotnym problemem są niekontrolowane zrzuty ścieków nieczyszczonych. Gmina wprawdzie posiada oczyszczalnię ścieków. Niemniej z danych GUS wynika, że na koniec roku 2020 ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej, na terenie gminy korzystało niespełna 15% jej mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej w 2020 roku wynosiła niewiele ponad 8 km.

8.5. ODPORNOŚĆ ATMOSFERY

Gmina nie posiada znaczących źródeł przemysłowych do emisji zanieczyszczeń, również komunikacja samochodowa nie stanowi znaczącego obciążenia dla powietrza. Głównym źródłem zanieczyszczeń są kotłownie węglowe i paleniska gospodarstw domowych. Ten rodzaj zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest o tyle istotny, iż ze względu na niewielką wysokość emitorów, znajduje się w przyziemnej warstwie powietrza. Jednak ze względu na dość dobre warunki przewietrzania terenu gminy związane z ukształtowaniem terenu ocenia się, iż odporność powietrza na tym terenie na degradację jest wysoka.

9. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

9.1. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

W zakresie jakości powietrza oraz emitowanych do niego zanieczyszczeń nie ma możliwości dokładnego oszacowania danych m.in. ze względu na brak punktów monitoringowych jakości powietrza. W związku z tym analiza została oparta o dane udostępnione przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie i zawarte w „Ocenie jakości powietrza w województwie lubelskim za 2019 rok” oraz badania i analizy przeprowadzone w ramach opracowania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wojsławice”.

Tabela 3. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	CO	BaP	C ₆ H ₆	Pb	As	Ni	Cd	PM10	PM2,5	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: Ocena Jakości Powietrza w Województwie Lubelskim za 2019 r.

Tabela 4. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A

Źródło: Ocena Jakości Powietrza w Województwie Lubelskim za 2019 r.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu strefę lubelską zaliczono do klasy A. Jak wynika z danych WIOŚ w Lublinie, strefę lubelską, według kryterium ochrony zdrowia, zaliczono do klasy C z uwagi na przekroczenia 24-godzinnych stężeń benzo/a/pirenu w pyłe PM10. Na obszarze Gminy brak zorganizowanych systemów ciepłowniczych. Gospodarka ciepła bazuje na kotłowniach lokalnych oraz indywidualnych źródłach ciepła: kotły węglowe, sporadycznie piece kaflowe. Główną przyczyną wysokich stężeń tego rodzaju zanieczyszczeń jest emisja z procesów grzewczych opartych na węglu, w tym tzw. niska emisja z indywidualnego ogrzewania budynków. Dodatkową przyczyną jest emisja komunikacyjna, z uwagi na fakt, iż północną część analizowanego terenu stanowi droga krajowa nr 2, cechująca się dużym natężeniem ruchu komunikacyjnego. Wzmożony ruch komunikacyjny pojazdów silnikowych przyczynia się lokalnie do zwiększenia zanieczyszczenia powietrza substancjami szkodliwymi tj.: tlenkami azotu, tlenkami węgla, pyłami zawieszonymi, czy też ołowiem.

Gmina Wojsławice nie dysponuje siecią gazu przewodowego. Gmina ma opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, który jest podstawą do realizacji szeregu działań inwestycyjnych w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków prywatnych oraz budynków użyteczności publicznej, a także rozbudowy odnawialnych źródeł energii w oparciu o instalacje solarne (panele solarne i fotowoltaiczne) oraz biomasę. W celu zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego planuje się na terenie gminy Wojsławice lokalizację dalekosiężnego ropociągu przesyłowego Odessa - Brody - Płock, służącego do przesyłania lub dystrybucji ropy naftowej lub produktów naftowych.

Obszar gminy Wojsławice charakteryzuje się dobrą jakością powietrza atmosferycznego, na co wpływ ma niewątpliwie rolniczy charakter gminy, a także brak przemysłu, który stanowiłby główne źródło generowania związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne.

9.2. STAN CZYSTOŚCI HYDROSFERY

Na terenie gminy Wojsławice, znajdują się 3 JCWP. Stan wszystkich JCWP jest zły. Praktycznie cały obszar gminy Wojsławica znajduje się w granicach JCWP Wojsławica oraz Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kulawic które są niezagrożone osiągnięciem celów środowiskowych. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW Wojsławica generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na

brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW. Dla JCWP nie jest wyznaczone odstępstwo na podst. art. 4(4) Ramowej Dyrektywy Wodnej. W przypadku JCWP Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kulawic osiągnięcie celów środowiskowych nie wymaga przesunięcia w czasie.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód (JCWP) na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska. Stan/potencjał ekologiczny JCWP klasyfikowany jest w pięciostopniowej skali, ustalonej wg wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych (klasa I - stan bardzo dobry, klasa II - stan dobry, klasa III - stan umiarkowany, klasa IV - stan słaby, klasa V - stan zły). Pojęcie stanu ekologicznego odnosi się do JCWP naturalnych, do JCWP silnie zmienionych i sztucznych stosuje się pojęcie potencjału ekologicznego.

Na obszarze objętym analizą stałym monitoringiem objęte są wszystkie JCWP występujące na terenie gminy Wojsławice, którymi są:

- **PLRW20009243299 Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia** - zagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje południowo – wschodnie i zachodnie obrzeża gminy;
- **PLRW2000624349 Wojsławka** - niezagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje zachodnią część gminy.
- **PLRW2000162663166 Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic** - niezagrożona osiągnięciem celów środowiskowych, obejmuje wschodnią część gminy.

W obrębie **JCWP Wojsławka** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wojsławka – Krasnystaw w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – słaby;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych – dobry,
- ocena stanu elementów hydromorfologicznych – dobry
- stan chemiczny – poniżej dobrego;
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – umiarkowany,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

W obrębie **JCWP Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wolica – Wólka Orłowska w 2017 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – umiarkowany;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych – poniżej dobrego,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

W obrębie **JCWP Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic** jakość wód badana była w punkcie pomiarowo – kontrolnym Wełnianka – Zaniże w 2018 roku. Jakość wód oceniona została następująco:

- ocena stanu elementów biologicznych – słaby;
- ocena stanu elementów fizykochemicznych – poniżej dobrego,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego – słaby,
- ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitej części wód – zły stan wód.

Z danych przedstawionych powyżej wynika, że stan JCWP znajdujących się w granicach gminy Wojsławka, jest zły. Klasa elementów biologicznych oraz potencjał ekologiczny kształtowały się na poziomie umiarkowanym i słabym. Klasa elementów biologicznych i chemicznych osiągnęła potencjał słaby i umiarkowany. Dla JCWP Wojsławka oraz Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic brak jest zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych. Dla wszystkich JCWP głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne. W programie działań ukierunkowanym na presję, dla JCWP Wojsławka, Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia oraz Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic zaplanowano wszystkie możliwe działania ograniczające wielkość poboru wody. Niemniej jednak ze względu na warunki hydrogeologiczne okres 6 lat jest zbyt krótki, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód. Poprawa przewidywana jest w dalszej perspektywie czasowej, a mianowicie do 2027 roku – nie dotyczy JCWP Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic.

Ocena jakości wód podziemnych polega na ocenie stanu ekologicznego jednolitych części wód podziemnych. Oceniany jest stan chemiczny oraz stan ilościowy wód podziemnych. Ocena stanu chemicznego mówi o aktualnej jakości wód, w oparciu o zestaw wskaźników fizykochemicznych oraz chemicznych. Obszar objęty projektem Studium znajduje się w obrębie 2 JCWPd, a mianowicie: JCWPd nr PLGW200090 (część wschodnia gminy) oraz JCWPd nr PLGW200121 (część zachodnia gminy). Ocena stanu JCWP nr 90 oraz 121 wykazała, że stan jakościowy oraz ilościowy jest dobry, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona. Niemniej dla JCWPd nr 90 oraz JCWPd 121 zdefiniowane zostały presje mające wpływ na środowisko wodno – gruntowe, w grupie których wymienia się:

JCWPd 90:

- presja na stan ilościowy - funkcjonowanie kopalni odkrywkowej margla w okolicach Rejowca Fabrycznego, Cementowni Rejowiec S.A eksploatującej złożę margla „Rejowiec”, kopalnia węgla kamiennego „Bogdanka” poprzez odwodnienia kopalni prowadzi do obniżenia zwierciadła wody w głównym, kredowym użytkowym poziomie wodonośnym;
- presja na stan chemiczny: potencjalne ogniska zanieczyszczeń mogące oddziaływać na jakość wód podziemnych zlokalizowane są głównie z zakładami przemysłowymi w Krasnymstawie (Cukrownia "Krasnystaw", Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska „Krasnystaw”, fermentownia tytoniu, „Cersanit”-urządzenia sanitarne), Zamościu (Zamojskie Zakłady Zbożowe, wytwórnia pasz "Animex", chłodnia "Mors", oraz zakład Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej „Krasnystaw”, (w miejscu dawnej Zamojskiej Spółdzielni Mleczarskiej), fabryka mebli Black Red White). Przemysł metalowy obejmuje mniejsze firmy prowadzące działalność produkcyjną, takie jak Spomasz Zamość SA, SipMot oraz Stalprodukt (dawny Metalplast). Zagrożenie dla wód podziemnych o charakterze liniowym mogą stanowić przede wszystkim dwie drogi o znaczeniu międzynarodowym przebiegające przez Zamość: nr 17 (E 372) z Warszawy do Odessy i nr 74 Sulejów k. Piotrkowa Tryb. – Kielce – Kraśnik – Zamość – Hrubieszów – Zosin (przejście graniczne).

JCWPd 121:

- presja na stan ilościowy - ujęcia wód podziemnych - oddziaływania lokalne (Aglomeracja miejsko – przemysłowa Tomaszów Lubelski);
- presja na stan chemiczny - potencjalne ogniska zanieczyszczeń mogące oddziaływać na jakość wód podziemnych dotyczą miasta Hrubieszów raz miasta Tomaszów Lubelski, przy czym ośrodki te cechują się brakiem dużych zakładów przemysłowych.

Jak wynika z powyższego, na terenie gminy Wojsławice brak jest inwestycji, które mogłyby stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń dla środowiska wodno – gruntowego.

Pod względem hydrologicznym obszar analizy położony jest w obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska Chełm – Zamość, dla którego przewiduje się ustanowienie obszaru ochronnego. Stopień zagrożenia wód podziemnych, określaną jako czas pionowej migracji zanieczyszczeń do GZWP w dolinie rzeki Wojsławki, cechuje się średnim stopniem zagrożenia na zanieczyszczenia. Czas pionowej migracji zanieczyszczeń wynosi 5-25 lat. Wody podziemne pozostałej części obszaru objętego analizą, cechują się dużym zagrożeniem na zanieczyszczenia, gdyż czas pionowej migracji zanieczyszczeń wynosi poniżej 5 lat.

Na terenie Gminy Wojsławice w roku 2020 zaopatrzenie ludności w wodę prowadziły cztery wodociągi zbiorowego zaopatrzenia. Prowadzony był także nadzór laboratoryjny nad wodą dostarczaną przez odcinki sieci wodociągowej dwóch wodociągów z powiatów: zamojskiego i hrubieszowskiego (Wodociągi Zbiorowego Zaopatrzenia w Tuczępach i Uchaniach, zaopatrujące w wodę mieszkańców miejscowości: Popławy i Majdan – łącznie 89 osób). Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia eksploatowane były przez Gminę Wojsławice. Łącznie ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało ok. 99 % ludności zamieszkującej gminę. W roku 2020 nie odnotowano awarii urządzeń wodociągowych.

W roku 2020 wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z WZZ Wojsławice z uwagi na przekroczenie parametrów mikrobiologicznych w zakresie umożliwiającym stwierdzenie warunkowej przydatności. Nałożono obowiązek stałej dezynfekcji wody. Zarządca wodociągu zdecydował się na pozostawienie stałej dezynfekcji wody jako elementu jej uzdatniania. Woda poddawana stałej dezynfekcji odpowiada wymaganiom sanitarnym. Ponadto w 2020 r. wydano decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi rozprowadzanej przez WZZ Majdan Nowy z uwagi na przekroczone parametry

mikrobiologiczne. Wydano komunikat o braku przydatności wody z przedmiotowego wodociągu do spożycia przez ludzi, mieszkańcom dostarczono wodę o odpowiedniej jakości w beczkowiezie do transportu wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Po dokonaniu działań naprawczych badania wykazały poprawę jej jakości. Niepokojącym zjawiskiem oprócz pojawiających się cyklicznie przekroczeń parametrów mikrobiologicznych na różnych ujęciach na terenie gminy jest fakt, że nie były one modernizowane od momentu ich budowy w latach 60-70 ubiegłego wieku, a prowadzone prace mają charakter doraźny i często są podyktowane koniecznością wykonania zaleceń zawartych w decyzji PPIS w Chełmie. Na ujęciach wody w Kukawce i Majdanie Nowym woda poddawana jest procesowi odżelaziania. Na żadnym z ujęć oprócz Wojsławic proces stałej dezynfekcji wody nie jest stosowany.

Oceniając stan zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia na nadzorowanym terenie należy stwierdzić, że mieszkańcy Gminy Wojsławice zaopatrywani z urządzeń wodociągowych korzystali z wody o dobrej jakości, która nie powodowała negatywnego wpływu na zdrowie jej konsumentów. W przypadku WZZ Wojsławice woda poddawana procesowi dezynfekcji odpowiadała parametrom mikrobiologicznym z rozporządzenia Ministra Zdrowia. Podczas braku przydatności wody do spożycia z WZZ Majdan Nowy mieszkańcy gminy zaopatrywani byli w wodę o odpowiedniej jakości, a utrzymanie wodociągu w ruchu zapewniało dostęp do wody do celów sanitarnych. Pozostałe przekroczenia miały charakter jednostkowy i były na bieżąco usuwane przez zarządcę.

9.3. STAN CZYSTOŚCI PEDOSFERY

Na terenie gminy Wojsławice największe zagrożenie dla jakości gleb, stwarza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. Według Programu zrównoważonego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie lubelskim, gleby obszaru analizy cechują się umiarkowanym zakwaszeniem (% gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych kształtuje się na poziomie 21 - 40%). Zakwaszenie gleby ogranicza możliwości produkcyjne, a także sprzyja uaktywnianiu się związków toksycznych. Nadmierne zakwaszenie gleb jest czynnikiem zmniejszającym efektywność stosowania większości zabiegów agrotechnicznych, a zwłaszcza nawożenia mineralnego, co powoduje znaczne zmniejszenie plonów. Gleby gminy wykazują stosunkowo duże wyczerpanie ze składników mineralnych na poziomie 41-60% fosfor, 21-40% potas i 41-60% magnez. Dodatkowo gleby w pasach drogowych tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, znajdują się pod wpływem zanieczyszczeń komunikacyjnych tj.: metale ciężkie, chlorki i fenole. Do takich tras zaliczyć należy drogą wojewódzką nr 846 relacji Krasnystaw – Hrubieszów, droga powiatowa relacji Chełm – Wojsławice – Grabowiec oraz droga powiatowe relacji Wojsławice O Turowiec – Putnowice – Buśno – do drogi wojewódzkiej Nr 844 relacji Chełm - Hrubieszów.

9.4. JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Hałas stanowi uciążliwość środowiskową uznawaną za jeden z ważniejszych powodów pogarszania się standardów życia mieszkańców. Największy wpływ na klimat akustyczny na analizowanym terenie ma hałas komunikacji drogowej. W obszarze analizy największą uciążliwość akustyczną stanowi droga wojewódzka nr 846 relacji Krasnystaw – Hrubieszów. Układ uzupełniający stanowią drogi powiatowe łączące wzajemnie ważniejsze miejscowości w obszarze gminy, a także łączące gminę z sąsiednimi gminami. Lokalne źródła hałasu na terenie gminy stanowią także drobne zakłady usługowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sezonowo maszyny rolnicze pracujące na polach.

Na podstawie generalnego pomiaru natężenia ruchu drogowego z 2015 roku przeprowadzonego na drogach wojewódzkich można stwierdzić, że najwyższe wartości SDR (średni dobowy ruch) zanotowano na drodze nr 846, przy czym na odcinku Małochwiej – Kraśniczyn wyniósł 1 714 poj./d., natomiast na odcinku Kraśniczyn – Wojsławice – 961 poj./d. W porównaniu do roku 2010 ruch pojazdów samochodowych wzrósł.

Poziomy dopuszczalne hałasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014, poz.112). Na podstawie faktycznego zagospodarowania, w obszarze objętym projektem Studium występują tereny prawnie chronione przed hałasem, którymi są:

- tereny zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz zagrodowej);
- tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- tereny domów opieki społecznej;

- tereny przeznaczone na cele rekreacyjno – wypoczynkowe;
- tereny mieszkaniowo – usługowe.

Wzrastające znaczenie komunikacji, dostępność indywidualnych środków transportu decyduje o trwale rosnącej uciążliwości związanej z lokalnym hałasem drogowym.

Na terenie gminy zlokalizowana jest stacja transformatorowo-rozdzielcza 30/15 kV GPZ Wojsławice. Stacja zasilana jest napowietrzną linią 30 kV z GPZ Hrubieszów. Przez teren gminy przebiegają napowietrzne linie energetyczne średniego napięcia 30 i 15 kV. Istniejących odbiorców energii elektrycznej z terenu gminy zasilają stacje transformatorowe 15/04 kV przyłączone do w/w napowietrznych linii 15 kV. Z linii 30 kV zasilana jest jedynie stacja 30/15 kV GPZ Wojsławice. Dla poprawy pewności zasilania na terenie istniejącej stacji 30/15 kV Wojsławice przewiduje się budowę rozdzielni 110/15 kV oraz linii zasilających 110 kV:

- 1) Hrubieszów (od gminy Uchanie) – Wojsławice,
- 2) Dorohusk (od gminy Żmudź) – Wojsławice.

Operatorem systemu dystrybucyjnego działającym na terenie gminy jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Zamość (Rejon Energetyczny Chełm), wchodzącego w skład PGE Polska Grupa Energetyczna S.A..

Na terenie opracowania nie ma zlokalizowanych obiektów produkcyjnych o wysokim stopniu uciążliwości ze względu na emisję hałas.

9.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROENERGETYCZNE

Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. Do głównych, sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących zagrożenie dla środowiska należą:

- linie i stacje elektroenergetyczne – źródła pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości 50 Hz;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne – urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne o częstotliwości od ok. 0,1 MHz do ok. 100 GHz.

Gmina Wojsławice nie została objęta badaniami promieniowania elektromagnetycznego (PEM). Na podstawie przeprowadzonych pomiarów, WIOŚ w Lublinie nie stwierdził istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego województwa lubelskiego, w tym gminy Wojsławice. Prognozy wskazują na dotrzymanie obowiązujących norm środowiskowych także w najbliższych latach. Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do:

- analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji),
- zobowiązaniu inwestorów do pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji bądź linii (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).

Prawo ochrony środowiska, prawo budowlane, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sanitarne regulują, iż w obrębie promieniowania elektromagnetycznego pozostawia się „pas techniczny” z ograniczeniami w użytkowaniu (ograniczenia dot. przebywania ludzi) w celu ochrony ludzi i środowiska.

10. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Do dnia uchwalenia projektu Studium, na terenie gminy Wojsławice obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte Uchwałą Rady Gminy Wojsławice Nr XLI/159/2001 z dnia 29.12.2001r. i zmienione Uchwałą Nr XXI/92/2012 z dnia 15.11.2012r. oraz uchwałą Nr XXXIX/193/2014 Rady Gminy Wojsławice z dnia 25.08.2014 r.

Gmina Wojsławice objęta jest w całości miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy obowiązują:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice, przyjęty uchwałą nr VII/22/2003 Rady Gminy Wojsławice z dnia 31 marca 2003 roku;
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice w zakresie lokalizacji ropociągu oraz jego strefy bezpieczeństwa, przyjętego uchwałą nr XXII/102/2012 Rady Gminy Wojsławice z dnia 21 listopada 2012 r.;
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice na działkach 651 i 652 obrębu Majdan Ostrowski, przyjęty uchwałą nr II/9/2014 Rady Gminy Wojsławice z dnia 15 grudnia 2014 roku;
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice na działce 44/1 obręb Turowiec, przyjęty uchwałą nr XXXIX/195/2014 Rady Gminy Wojsławice z dnia 25 sierpnia 2014 roku.

W przypadku odstąpienia od realizacji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z ustaleniami projektu zmiany Studium, zagospodarowanie terenu odbywać się będzie w sposób określony w aktualnych dokumentach planistycznych. Obowiązujące ustalenia planistyczne na terenie gminy Wojsławice nie uwzględniają obecnych realiów inwestycyjnych. Należy wyraźnie podkreślić, iż projekt zmiany Studium uwzględnia szereg uwarunkowań. Zatem pozostawienie obszaru, będącego przedmiotem analizy bez zasad zagospodarowania dostosowanych do obecnych realiów społecznych i środowiskowych mogłoby potencjalnie doprowadzić do powstania chaosu przestrzennego.

11. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

W procesie planistycznym, dotyczącym możliwości realizacji inwestycji komercyjnych, mieszkaniowych i infrastrukturalnych, przeanalizowano zagadnienia, które mogą stanowić kwestie problematyczne z punktu widzenia realizacji projektowanych ustaleń projektu Studium. Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, aktualny stan zagospodarowania oraz przewidywane kierunki rozwoju i charakter projektowanych funkcji, skoncentrowano się na zagadnieniach opisanych poniżej, które mogą stać się potencjalnym źródłem problemów w zakresie ochrony środowiska.

11.1. OCHRONA PRZYRODY

Obszary Natura 2000

W rozumieniu art. 33 ustawy o ochronie przyrody zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony tych obszarów, w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W przypadku nadrzędnego interesu publicznego i braku rozwiązań alternatywnych, realizacja inwestycji mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru NATURA 2000 jest możliwa na tych obszarach, przy zapewnieniu kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów NATURA 2000, o czym mówi art. 34 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. W granicach gminy Wojsławice występuje Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Putnowice” PLH060074 – całość obszaru NATURA 2000 znajduje się w granicach Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obiekt położony jest na północ od wsi Kol. Putnowice. Obszar NATURA 2000 jest częścią korytarza ekologicznego o nazwie Działy Grabowieckie KW-1B istotnego dla migracji zwierząt między obszarami oraz zachowania spójności siedlisk przyrodniczych. Obszar obejmuje las grądowy z udziałem gatunków rzadkich i chronionych. Występuje tu dość duża populacja obuwika pospolitego rosnącego w wołyńskiej odmianie grądu subkontynentalnego z dużym udziałem cennych gatunków wapniolubnych w runie Obuwik wymieniony został w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin, podlega ochronie ścisłej gatunkowej. Występują tu również płaty świetlistej dąbrowy.

Dla obszaru, sporządzone zostały założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk NATURA 2000 Putnowice PLH060074, zgodnie z którym głównym zagrożeniem dla przedmiotów ochrony obszaru NATURA 2000 Putnowice jest wpływ działalności człowieka, a szczególnie

sposób uprawy oraz obce gatunki inwazyjne. Dla zachowania grądu subkontynentalnego ważnym jest prowadzenie gospodarki leśnej zgodnej z wymogami ochrony siedliska.

Grabowiecko – Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu. - ustanowiony na mocy Uchwały Nr XLIV/645/2018 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 8 października 2018 r. w sprawie Grabowiecko-Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu).

1. Na Obszarze zakazuje się:

- 1) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 2) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;
- 3) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 4) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 i 2180 oraz z 2018 r. poz. 650 i 710)

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej.

2. Zakaz ujęty w ust. 1 pkt 1 nie dotyczy terenów, na których wykonywanie prac ziemnych związane jest z koncesją na wydobywanie kopalin ze złóż.

3. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, nie dotyczą wykonywania prac związanych z robotami budowlanymi dopuszczonymi do realizacji przez właściwe organy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, poz. 1276 i poz. 1496) na terenach:

- 1) przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego albo
- 2) co do których wydano ostateczne decyzje o warunkach zabudowy.

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, nie dotyczy budowy nowych obiektów budowlanych, które będą uzupełniać lub przylegać do terenów położonych w obrębie jednostek osadniczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r., Nr 17, poz. 141) pod warunkiem uwzględnienia ich lokalizacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub wydania ostatecznych decyzji o warunkach zabudowy.

Pomniki przyrody – na terenie gminy za pomniki przyrody uznano 4 obiekty. Wszelkie zakazy oraz wytyczne dotyczące ich ochrony zawarte są w aktach prawnych je powołujących (Zarządzenie Nr 18 Wojewody Chełmskiego z dnia 15 grudnia 1986 roku w sprawie uznania za pomniki przyrody Dziennik Urzędowy Wojewody Chełmskiego Nr 6, pozycja 77 oraz Rozporządzenia Nr 11 Wojewody Lubelskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia pomników przyrody Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2009 r. Nr 103, poz. 2327 oraz w przepisach dotyczących ochrony przyrody. Realizacja ustaleń projektu Studium powinna uwzględniać zakazy w stosunku do pomników przyrody, a mianowicie:

- pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia przedmiotów poddanych ochronie,
- dokonywania wszelkich istotnych zmian w obiekcie,
- niszczenia gleb, palenia ognisk, stosowania środków chemicznych w otoczeniu obiektów,
- umieszczania na obiekcie tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- budowy, rozbudowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urządzeń lub instytucji w otoczeniu obiektu.

Chronione i rzadkie gatunki roślin, zwierząt i grzybów - na obszarze gminy występują gatunki roślin i zwierząt, które objęte są ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeń w sprawie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. W stosunku do w/w gatunków roślin i zwierząt niezbędne jest podjęcie działań chroniących te stanowiska, określonych w przepisach odrębnych.

11.2. OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Zlewnie wód powierzchniowych chronione są prawnie poprzez obejmowanie ich statusem obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych. Ochrona wód według *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska* polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności przez utrzymywanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach oraz doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie, polegającej w szczególności na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód, o czym mówi *art. 98 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska*.

Na terenie gminy, eksploatowane są 4 ujęcia wód głębinowych, które znajdują się w miejscowościach:

- 1) Ujęcie Wojślawice o wydajności 300,00 m³/dobę, które zaopatruje następujące miejscowości: Wojślawice, Wojślawice Kolonia, Partyzancka Kolonia, Stadarnia, Czarnołoży, Ostrów Kolonia oraz za pośrednictwem przepompowni Majdan Ostrowski.
- 2) Ujęcie Huta o wydajności 125,00 m³/dobę, zaopatrujące w wodę miejscowości: Huta, Turowiec, Putnowice Kolonia, Putnowice Wielkie, Wólka Putnowicka.
- 3) Ujęcie Majdan Nowy o wydajności 100,00 m³/dobę, które zaopatruje miejscowości: Majdan, Majdan Nowy, Rozięcin oraz część Wojślawic Kolonii.
- 4) Ujęcie Kukawka o wydajności 80,00 m³/dobę, zaopatrujące miejscowości: Kukawka, Majdan Kukawiecki, Stary Majdan, Witoldów oraz przez przepompownię strefową Trościankę.

W 2020 roku wyprodukowano 136 682 m³ wody, w tym woda pobrana na własne cele technologiczne – 7.200 m³ (płukanie sieci, zbiorników hydroforowych, odżelaziaczy, itp.). Wszystkie ujęcia wody posiadają ważne pozwolenia wodnoprawne. Dużym problemem są straty wody spowodowane:

- pracami przyłączeniowymi nowych odbiorców,
- stratami wody podczas awarii sieci wodociągowych,
- stratami wody podczas awarii przyłączy wodociągowych – większość awarii na przyłączach to: do budynków zamieszkałych tylko w okresie letnim, nie posiadających wodomierzy, o które właściciele posesji nie dbają, nie ocieplają na zimę, a mróz rozsadza rury,
- poborem wody przez mieszkańców z hydrantów p-poż. lub z przyłączy nie opomiarowanych, do oprysków pól, mycia sprzętu rolniczego, podlewania ogródków i trawników, itp.,
- błędne wskazania wodomierzy głównych na ujęciu w Wojślawicach oraz w Hucie związane z ich uszkodzeniem oraz utratą legalizacji.

Na chwilę sporządzenia niniejszego dokumentu, ustanowione zostały strefy ochronne obejmujące wyłącznie teren ochrony bezpośredniej dla ujęć wód podziemnych Dyrektora Zarządu Zlewni w Zamościu, dotyczy studni głębinowych stanowiących ujęcie wód podziemnych w miejscowościach:

- Kukawka – dz. ozn. nr ewid. 565/2 obręb Kukawka;
- Majdan Nowy – dz. ozn. nr ewid. 489 obręb Majdan Nowy;
- Wojślawice – dz. ozn. nr ewid. 2016/2 obręb Wojślawice;

dla których wprowadzono następujące zakazy i nakazy:

1. Zakaz użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
2. Nakaz odprowadzania wód opadowych lub roztopowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
3. Nakaz zagospodarowania terenu zielenią.
4. Nakaz odprowadzania poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

5. Nakaz ograniczenia wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Ekspluatowane ujęcia wody posiadają rezerwy w zakresie możliwości poboru wody. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu Studium nie powinna wpłynąć na jakość ujmowanej wody.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, *ustawa Prawo wodne* przewiduje możliwość ustanowienia stref ochronnych ujęć wody oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Obszar analizy znajduje się w obszarze GZWP Nr 407 Chełm – Zamość. W związku z brakiem odpowiedniej izolacji oraz wzmożoną eksploatacją wód podziemnych, dla obszarów szczególnie narażonych na degradację wód podziemnych, zwłaszcza wychodni zawodnionych utworów kredowych, na podstawie *art. 140 ustawy Prawo wodne* dopuszcza się wprowadzenie do zasad zagospodarowania przestrzennego i użytkowania terenów zakazów wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Projekt ochrony GZWP Nr 407 według dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla zbiornika wód „Chełm - Zamość” nie proponuje wprowadzenia w omawianym obszarze szczególnych ograniczeń w zagospodarowaniu. Realizacja ustaleń projektu Studium na obszarze GZWP Nr 407 wymagać będzie stosowania się do zasad ustalonych w projekcie *Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP Nr 407 (Chełm - Zamość)*.

Zlewnia rzeki Wojślawki oraz zlewnia rzeki Wolicy zostały wskazane w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, jako obszar ochronny zlewni wód powierzchniowych. Projekt dokumentu wskazuje obszar do objęcia go ochroną planistyczną w celu ilościowej i jakościowej ochrony kredowych zasobów wód podziemnych w warunkach niedostatecznej izolacji poziomów wodonośnych. Gospodarowanie na terenie zlewni chronionej powinno uwzględniać:

- ochronę mokradeł, w tym doliny rzecznej oraz pozadolinnych podmokłości, bagien i torfowisk przed odwodnieniem,
- konieczność uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej,
- wykluczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- racjonalne stosowanie nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin.

Naczelnym celem w zakresie ochrony zasobów wodnych, jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków. Cel ten jest realizowany m. in. przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami. Jednym z narzędzi mającym na celu usprawnienie procesu osiągania celów środowiskowych jest realizacja ustaleń *Aktualizacji Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły*” (*Dz. U. z 2016 r., poz. 1911*), który jest podstawowym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu. Wśród celów środowiskowych dla wód podziemnych wymienia się: zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń; zapobieganie pogarszaniu oraz poprawa ich stanu; oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. W myśl *art. 68 ustawy Prawo wodne*, dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych jeżeli:

- ✓ podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;
- ✓ przyczyny zmian i działań, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie tych zmian i działań;

- ✓ zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.

Obszar gminy Wojsławice znajduje się w obrębie JCWPd nr 90 i JCWPd 121. Oba JCWP cechują się użytkowaniem rolniczym. Stan ilościowy oraz stan chemiczny oceniony został jako dobry. Przedmiotowe JCWPd nie są zagrożone pod względem utrzymania dobrego stanu. PGW nie przewiduje derogacji wynikających z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Zostało przewidziane zastosowanie działań minimalizujących negatywny wpływ na stan wód tj.: sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód, administracyjne, badanie i monitorowanie środowiska wodnego, realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami.

11.3. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Problemem w rozwoju przestrzennym gminy Wojsławice jest zagrożenie powodzią terenów położonych w dolinie rzeki Wojsławka, która biegnie równoleżnikowo ze wschodu kierunku zachodnim, przez centralną część gminy. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, sporządza się mapy zagrożenia powodziowego przedstawiające w szczególności: obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, zostały przedstawione na rysunku Studium. Obejmują one otwarte tereny użytków zielonych, niekiedy położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych (dot. miejscowości Ostrów i Ostrów-Kolonia, Wojsławice). Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z przepisów szczególnych w zakresie ochrony przed powodzią. Zgodnie z zasadą zapobiegania zagrożeniom poprzez planowanie przestrzenne, ochrona obszarów zagrożonych zalaniem musi wiązać się z zakazem zabudowy naturalnych terenów zalewowych, w tym dolin rzecznych.

11.4. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie przed nierolniczym i nieleśnym użytkowaniem na podstawie *ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2017, poz. 1161)*. W myśl zapisów art. 3 ust. 1 ww. ustawy, ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

W stosunku do gruntów rolnych, szczególną ochroną objęte są grunty klas I-III, a przeznaczenie ich na cele nierolnicze wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, wyjątek stanowią tereny pod budynkami i urządzeniami służącymi bezpośrednio do produkcji rolniczej – tereny zabudowy zagrodowej.

Na obszarze gminy Wojsławice, wg klasyfikacji bonitacyjnej, w grupie gruntów ornych zdecydowanie dominują gleby o wysokich wartościach produkcyjnych zaliczane do II, IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej (kompleks 2) i są one bezwzględnie chronione przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze. Grunty rolne II-III klasy bonitacyjnej (okolice Huty, Wojsławic, Stadarnii oraz na północ od Majdanu Ostrowskiego) objęte są szczególną ochroną. Obszarami wymagającymi przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze są wszystkie tereny, w obrębie których na istniejących gruntach rolnych projektuje się zabudowę inną niż służącą celom rolnym, w rozumieniu przepisów odrębnych. W granicach stref zabudowy oznaczonych na rysunku projektu Studium symbolem M, na których możliwa jest realizacja zabudowy innej niż zagrodowa, wyodrębnienie terenów pod funkcje inne niż rolnicze powinno następować na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zawierają w sobie obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Należy założyć, że takie obszary, z uwagi na aktualnie dominującą w zagospodarowaniu terenów gminy Wojsławice funkcję rolniczą oraz zdiagnozowane potrzeby rozwoju zabudowy innej niż rolniczej, znajdować się będą we wszystkich miejscowościach gminy Wojsławice.

11.5. TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

Zgodnie z art. 110a ust.1 ustawy Prawo ochrony środowiska starosta zobligowany jest do obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także do prowadzenia rejestru zawierającego informację o tych terenach. Obowiązek monitorowania, przeciwdziałania i ostrzegania w zakresie zjawisk związanych z powierzchniowymi ruchami masowymi wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 roku w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. nr 121, poz. 840). Obszary predestynowane do wystąpienia ruchów masowych ziemi w granicach obszaru objętego opracowaniem występują w rejonie Majdanu Ostrowskiego, Ostrowa-Kolonii, Stadarni, Majdanu Kukawieckiego, Starego Majdanu, Nowego Majdanu, Kuty oraz w południowej części obrębu Wojsławice-Kolonia. Na obszarach tych występują licznie wąwozy i jary o czynnych procesach erozyjnych oraz zboczach o spadkach powyżej 10%. Dla terenów predysponowanych do występowania ruchów masowych wskazane jest zakazanie lokalizacji nowej zabudowy.

11.6. OCHRONA ZABYTKÓW I DÓBR MATERIALNYCH

W granicach gminy Wojsławice znajdują się obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego. Ponadto znajdują się obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków dla gminy Wojsławice.

W odniesieniu do zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych. Zasady kształtowania przestrzennego i prowadzenia wszelkich inwestycji, w tym zmiany sposobu zagospodarowania terenu, zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz podziałów historycznych założeń winny być podporządkowane uwarunkowaniom konserwatorskim. Wszelka działalność inwestycyjna prowadzona przy tych obiektach i w otoczeniu zabytku musi odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami).

W obszarze gminy znajdują się także obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne.

11.7. ŁAD PRZESTRZENNY, KSZTAŁTOWANIE I OCHRONA KRAJOBRAZU

Ład przestrzenny, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne. Dostrzeganie w planowaniu przestrzennym gospodarczego znaczenia krajobrazu, stanowi wielką szansę dla procesu budowy atrakcyjnego i konkurencyjnego obszaru, mającego wyraz krajobrazu zharmonizowanego.

Gospodarka przestrzenna w gminie Wojsławice jest oparta o prawo miejscowe. Aktualnie w gminie obowiązują:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice przyjęty uchwałą nr VII/22/2003 z dnia 31 marca 2003 roku – obszar całej gminy Wojsławice w jej granicach administracyjnych;
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice przyjęty uchwałą nr XXII/102/2012 z dnia 21 listopada 2012 roku - w zakresie lokalizacji ropociągu oraz jego strefy bezpieczeństwa. Plan obejmuje obszar obrębów: Huta, Wojsławice, Czarnofozy, Majdan Ostrowski;
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice przyjęty uchwałą nr XXXIX/195/2014 z dnia 25 sierpnia 2014 roku - Plan obejmuje obszar w obrębie Turowiec;
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice przyjęty uchwałą nr II/9/2014 z dnia 15 grudnia 2014 roku - Plan obejmuje obszar w obrębie Majdan Ostrowski

Dążąc do zachowania ładu przestrzennego i ochrony krajobrazu należy powstrzymywać procesy związane z rozprzestrzenianiem się budownictwa rozproszonego i utrzymywać zwartość przestrzenną zabudowy, na co wskazuje projekt dokumentu.

11.8. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

W granicach terenu objętego niniejszym opracowaniem przebiegają jedynie linie średniego i niskiego napięcia, w związku z powyższym oddziaływanie pola elektromagnetycznego jest niewielkie. Niemniej, ze względu na konieczność zachowania zgodności z przepisami odrębnymi, a także bezpieczeństwo i zdrowie ludzi, powyższe uwarunkowania wykluczają, możliwość realizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi w strefach technicznych, nie wykluczają natomiast z możliwości dotychczasowego użytkowania rolnego.

11.9. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ ORAZ UCIAŹLIWOŚĆ AKUSTYCZNA

Realizacja ustaleń projektu Studium, przyczyni się do wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, co będzie związane głównie z pracą maszyn budowlanych oraz transportem materiałów, dostarczanych na teren poszczególnych inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu. Z punktu widzenia możliwych emisji, będzie to emisja ze spalania paliwa do celów grzewczych oraz emisja komunikacyjna.

W obszarze analizy, na podstawie faktycznego zagospodarowania, w obszarze objętym projektem dokumentu, występują tereny prawnie chronione przed hałasem, którymi są tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego oraz tereny mieszkaniowo – usługowe. Wymagania dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określa załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014 poz. 112).

Analizowany teren obejmuje obszar, na którym standardy jakości środowiska, dot. dopuszczalnego poziomu hałasu, mogą być przekroczone, z uwagi na fakt, iż zabudowa mieszkaniowa rozwija się wzdłuż głównych tras komunikacyjnych o znacznym natężeniu ruchem samochodowym.

12. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE

Lokalna polityka przestrzenna gminy realizowana przez takie narzędzia, jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania, wymaga uwzględnienia celów środowiskowych określonych w dokumentach międzynarodowych i krajowych. W poniższej tabeli przeanalizowano zapisy projektu planu pod kątem zgodności z tymi celami.

Tabela 5. Powiązania projektu Studium z dokumentami o charakterze międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
<p>Decyzja nr 1600/2002 WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustala przede wszystkim zadania i obszary priorytetowe w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ przeciwdziałania zmianie klimatu, ✓ działania w sprawie przyrody i różnorodności biologicznej, ✓ działania w sprawie środowiska naturalnego, zdrowia i jakości życia, ✓ działania w sprawie zrównoważonego wykorzystania i gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami, ✓ działania w sprawie zagadnień międzynarodowych. 	<p>Spójność obu dokumentów przejawia się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>w odniesieniu do klimatu</u> – ustala się stosowania w ogrzewnictwie paliw i technologii niepowodujących nadmiernego pogorszenia stanu środowiska oraz gwarantujących emisję spalin poniżej dopuszczalnych norm, w tym odnawialnych źródeł energii, rozwoju sieci i zastosowania do celów grzewczych gazu ziemnego, dokonywania nasadzeń szpalerów drzew (gatunków liściastych) wzdłuż dróg ograniczających rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń komunikacyjnych, zwiększania lesistości gminy, zakazu lokalizacji obiektów i przedsięwzięć mogących powodować przekroczenie wartości zanieczyszczeń powietrza określone w przepisach odrębnych, kształtowanie zabudowy w sposób umożliwiający naturalne przewietrzanie terenów; ▪ <u>w odniesieniu do klimatu akustycznego</u> obowiązuje konieczność zapewnienia określonych przepisami odrębnymi

	<p>standardów akustycznych w środowisku, realizacji wzdłuż dróg publicznych szpalerów drzew (gatunków o najwyższych zdolnościach absorpcji) ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu komunikacyjnego, realizacji zieleni izolacyjnej na terenach stref zabudowy produkcyjnej, składów, magazynów oraz zabudowy usługowej ograniczających rozprzestrzenianie się hałasu na tereny sąsiednie, ograniczeniu lokalizacji nowych obiektów i przedsięwzięć, w których zastosowane instalacje i technologie mogłyby powodować emisję hałasu w stopniu przekraczającym dopuszczone przepisami odrębnymi normy poza terenem działki, do której inwestor posiada tytuł prawny;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>w odniesieniu do ochrony przyrody i bioróżnorodności</u> – uwzględnienie obszarów przyrodniczych objętych ochroną; Studium wprowadza nakaz zapewnienia powierzchni biologicznie czynnych, do uszczegółowienia w ustaleniach szczegółowych do mpzp dla poszczególnych terenów; ▪ <u>w odniesieniu do zdrowia i jakości życia</u> - zakaz lokalizacji zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej; ▪ <u>w odniesieniu do zrównoważonego wykorzystania i gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami</u> - w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w tym wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407, wprowadza się nakaz wyposażenia terenów zabudowy w systemy zbiorczej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a także niepodjęmowania realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na jakość i ilość wód podziemnych.
Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa siedliskowa)	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem Dyrektywy jest zachowanie siedlisk naturalnych i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w stanie sprzyjającym ochronie lub w celu odtworzenia takiego stanu. Dyrektywa wspiera zachowanie różnorodności biologicznej z uwzględnieniem wymagań gospodarczych, społecznych, kulturalnych i regionalnych. Dla realizacji celu, na terenie wszystkich państw UE wyznaczane są specjalne obszary ochrony, tworzące spójną europejską sieć ekologiczną (Sieć Natura 2000).	W obszarze opracowania znajduje się Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Putnowice” PLH060074. Projekt Studium uwzględnia zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych obowiązujących w zakresie ochrony przyrody oraz zadania wynikające z założeń do sporządzenia projektu Planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Putnowice PLH060074).
Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem nadrzędnym jest doprowadzenie do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegałby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny.	Spójność dokumentu przejawia się poprzez ustalenia –mające na celu konieczność stosowania w ogrzewnictwie paliw i technologii niepowodujących pogorszenia stanu środowiska oraz gwarantujących emisję spalin poniżej dopuszczalnych norm, w tym odnawialnych źródeł energii, rozwoju sieci i zastosowania do celów grzewczych gazu ziemnego.
Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska)	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem Konwencji jest ochrona gatunków wędrownych zwierząt. W grupie istotnych zagrożeń dla tych gatunków jest utrata siedlisk niezbędnych do tego, aby mogły one przeżyć na różnych etapach ich wędrówki i bezpośrednia ich eksterminacja.	Projekt Studium nie stwarza zagrożeń dla wypełnienia postanowień Konwencji, z uwagi na fakt zachowania drożności korytarzy ekologicznych przebiegających przez obszar objęty opracowaniem.
Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk	

(Konwencja Berneńska)	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem Konwencji jest zachowanie europejskich gatunków dzikich zwierząt i roślin oraz ich naturalnych siedlisk, zwłaszcza gatunków endemicznych, zagrożonych i ginących, ochrona których wymaga współdziałania kilku państw.	Projekt Studium nie wprowadza ustaleń mogących negatywnie wpłynąć na przedmiot ochrony prawnej obiektów o najwyższych wartościach przyrodniczych, a także nie ingeruje znacząco negatywnie w System Przyrodniczy Gminy.
Konwencja o różnorodności biologicznej	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem Konwencji jest ochrona różnorodności, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych.	Zapisy projektu Studium są spójne z tym dokumentem dzięki zachowaniu leśnego użytkowania obszarów leśnych oraz ochronę zasobów leśnych.
Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Celem Konwencji jest ochrona dziedzictwa archeologicznego, obejmującego struktury, konstrukcje, zespoły budowlane, eksploatowane tereny, przedmioty, zabytki innego rodzaju, jak również ich otoczenie znajdujące się na ziemi lub pod wodą.	Spójność dokumentu przejawia się oznaczeniem stanowisk archeologicznych oraz ich ochroną zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
Europejska Konwencja Krajobrazowa	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Głównym celem jest współpraca państw na rzecz propagowania ochrony, zarządzania i planowania krajobrazu, którego charakter jest wynikiem działań i interakcji czynników naturalnych i ludzkich.	Zapisy projektu Studium są spójne z tym dokumentem, co przejawia się ograniczeniem zmian w zagospodarowaniu na obszarach objętych ochroną prawną (gleby chronione, lasy, złoża kopalin). Realizacja ustaleń Studium przyczyni się do zintegrowania krajobrazu z lokalną polityką środowiskową, gospodarczą oraz w zakresie planowania urbanistycznego.
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020	
Cele/zadania/problemy istotne dla projektu Studium	Rozwiązania projektu Studium znaczące dla realizacji celów
Głównym celem SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe istotne z punktu widzenia projektu miejscowego planu dotyczą:	Spójność ustaleń Studium z celami SPA przejawia się:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, w tym: dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu, dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu, adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie ➤ zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu, w tym: miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ w odniesieniu do ochrony bioróżnorodności – uwzględnienie obszarów objętych ochroną przyrodniczą oraz wskazanie zasad zagospodarowania na tych terenach; ochrona zasobów leśnych oraz ochrona Systemu Przyrodniczego Gminy; ▪ w odniesieniu do gospodarki wodnej – ustaleniem zasad ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w tym wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407, dążeniem do wysokiego poziomu ochrony wód powierzchniowych i gruntowych poprzez rozwój zbiorczej sieci kanalizacyjnej ▪ w odniesieniu do naturalnej retencji – dopuszczając budowę zbiorników wodnych w miejscowościach, Czarnożyzy, Wojsławice, oraz Turowiec, co jest odpowiedzią na postępujące zmiany klimatu, w szczególności występowania zjawisk ekstremalnych. Nadrzędna funkcja ochrony przed suszą planowanych zbiorników wpisuje się w zasadnicze aspekty reagowania na zmiany klimatu. Założenia do gospodarowania wodą w zbiornikach uwzględniają działania na wypadek klęsk żywiołowych tj.: fale upałów, susze, nawalne deszcze i burze. ▪ w odniesieniu do sektora energetycznego w kontekście

	<p>zapewnienia dobrego stanu środowiska - ustala się stosowania w ogrzewnictwie paliw i technologii niepowodujących nadmiernego pogorszenia stanu środowiska oraz gwarantujących emisję spalin poniżej dopuszczalnych norm, w tym odnawialnych źródeł energii, rozwoju sieci i zastosowania do celów grzewczych gazu ziemnego; utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych ograniczając rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń w środowisku; zwiększanie wskaźnika lesistości gminy; kształtowanie nowej zabudowy z uwzględnieniem warunków do właściwego przewietrzania terenu;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wyznaczenie obszaru gdzie możliwa jest realizacja farm fotowoltaicznych wytwarzającej energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500kW ze strefą ochronną, a także budowa dwóch linii elektroenergetycznych 110 kV wraz z przebudową istniejącej stacji elektroenergetycznej w miejscowości Wojsławice
--	--

13. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU STUDIUM NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

13.1. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH ZE ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, mogące wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu pod funkcje określone w projekcie Studium, które mogą przyczynić się do wprowadzania gazów i pyłów do powietrza, wytwarzania odpadów, wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, emitowania hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii. Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu Studium na powierzchnię ziemi, glebę, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny. Na tym etapie, z uwagi na ogólność dokumentu, jakim jest Studium, możliwe jest jedynie wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego negatywnego oddziaływania.

Projekt Studium w zdecydowanej większości adaptuje istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenu. Dodatkowo dokument Studium uwzględnia ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Projekt dokumentu, w konfrontacji z obowiązującym dokumentem Studium, przewiduje następujące kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy:

- wskazanie w miejscowości Wojsławice nowych terenów do rozwoju funkcji usługowych, rekreacyjnych wykorzystujących zasoby kulturowe, krajobrazowe i przyrodnicze służących rozwojowi turystyki;
- lokalizacja planowanego zbiornika wodnego w miejscowości Wojsławice, terenów letniskowych i usług rekreacji oraz zieleni urządzonej służących rekreacji i wypoczynkowi;
- lokalizacja nowych terenów inwestycyjnych w postaci terenów przeznaczonych pod lokalizację obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej wzdłuż ul. Chełmskiej w Wojsławicach;
- likwidacja przebiegu obwodnicy miejscowości Wojsławice w ciągu drogi wojewódzkiej nr 846 oraz planowanych miejsc obsługi podróżnych (MOP-ów);
- wskazanie terenów lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW wraz z ich strefami ochronnymi - elektrowni fotowoltaicznych w miejscowościach: Majdan Ostrowski, Ostrów, Stadarnia, Wojsławice, Huta, Turowiec, Putnowice Wielkie, Nowy Majdan i Witoldów;
- dokonanie korekty terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową, mieszkaniową, usługową, letniskową i rekreacyjną, w tym poprzez ich uzupełnienie w większości miejscowości gminy;

- zmiana przeznaczenia nieruchomości gminnych na funkcje inne niż publiczne, zgodnie z faktycznym ich wykorzystaniem lub planowanym komercyjnym w miejscowościach Huta, Nowy Majdan, Turowiec, Putnowice Wielkie, Ostrów - Kolonia, Majdan Ostrowski;
- zmiana polityki realizacji zalesień poprzez zmniejszenie powierzchni terenów gruntów przeznaczonych do zalesienia, z uwagi na wysoką przydatność gruntów do produkcji rolniczej i ich faktyczne wykorzystanie rolnicze zgodnie z oczekiwaniami właścicieli nieruchomości.

Obowiązujący dokument Studium uchwalony został w roku 2001, a więc przed wejściem w życie *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, a więc nie podlegał on procedurze strategicznej oceny oddziaływania. Dokument w latach 2012 i 2014 podlegał zmianom, które dotyczyły dopuszczenia w miejscowości Turowiec lokalizacji biogazowni oraz wprowadzenia lokalizacji ropociągu wraz z jego strefą bezpieczeństwa. Zmiany te podlegały strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której opracowane były Prognozy oddziaływania na środowisko, które wykazały brak znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne. Dodatkowo dla przedsięwzięcia polegającego na budowie biogazowni rolniczej zlokalizowanej w miejscowości Turowiec (dz. ozn. nr ewid. 44/1) zostało przeprowadzone postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w ramach wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena na tym etapie miała charakter bardziej szczegółowy, ponieważ znane były dokładne parametry przedsięwzięcia i wykazała ona, iż:

- realizacja inwestycji nie będzie wiązała się z naruszeniem zakazów obowiązujących na terenie Grabowiecko-Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;
- inwestycja nie wpłynie niekorzystnie na funkcjonowanie i integralność obszarów Natura 2000, w tym SOO Putnowice PLH060074;
- inwestycja nie wpłynie negatywnie na jakość wód powierzchniowych;
- inwestycja nie zmieni warunków klimatycznych panujących w najbliższym otoczeniu;
- inwestycja nie wymaga utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania;
- inwestycja nie wprowadza istotnych zmian oddziaływania w zakresie: nadzwyczajnych zagrożeń, drgań, zanieczyszczenia gruntu i wód podziemnych, promieniowania jonizującego, oddziaływań transgranicznych, substancji zagrażających i przewidywanego oddziaływania w przypadku poważnej awarii przemysłowej

Mając na uwadze, iż zmiana przeznaczenia w zakresie lokalizacji biogazowni, jak również lokalizacji ropociągu, były już przedmiotem postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w związku z przyjęciem zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice, przyjętych uchwałami: Nr XXI/92/2012 Rady Gminy Wojsławice z dnia 15 listopada 2012 r. oraz Nr XXXIX/193/2014 Rady Gminy Wojsławice z dnia 25 sierpnia 2014r., w niniejszej Prognozie odstąpiono od analizy wpływu przedmiotowych zmian przeznaczenia na środowisko naturalne, celem niepowielania wniosków. W związku z powyższym, w niniejszym dokumencie Prognozy przeanalizowano, w oparciu o uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarcze gminy oraz aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenów, kształtowanie struktury przestrzennej gminy Wojsławice, które odbywać się będzie poprzez wyznaczenie następujących stref rozwoju zabudowy:

- strefy zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej (M) – stanowiące obszary rozwoju zwartej zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w której dopuszczalna jest również realizacja zabudowy usługowej oferującej podstawowe usługi dla mieszkańców,
- strefy zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i letniskowej (M/ML) – stanowiące obszary rozwoju zwartej zabudowy zagrodowej w gospodarstwach, rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy letniskowej, w której dopuszczalna jest również lokalizacja zabudowy usługowej oferującej podstawowe usługi dla mieszkańców,
- strefy zabudowy letniskowej (i rekreacji ML/UR) – stanowiące obszary rozwoju zabudowy letniskowej i rekreacyjnej,
- strefy zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW) – stanowiące obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- strefy zabudowy mieszkaniowej i usługowej (M/U) – stanowiące obszary rozwoju zwartej zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy usługowej,

- strefy zabudowy usługowej (U) – stanowiące obszary rozwoju zabudowy usługowej z zakresu usług publicznych jak i komercyjnych, oferującej podstawowe, jak i wyspecjalizowane usługi o znaczeniu ponadlokalnym,
- strefy zabudowy usługowej i zieleni urządzonej (U/ZP) – stanowiące obszary rozwoju zabudowy usługowej z zakresu usług publicznych i komercyjnych wraz z zachowaniem wysokiego udziału powierzchni terenów zielonych, w tym zagospodarowanych obiektami służącymi wypoczynkowi i rekreacji,
- strefy zabudowy usług sportu i rekreacji (USR) – stanowiące obszary rozwoju zabudowy i obiektów usług sportu i rekreacji, a także innego zagospodarowywania służącego rekreacji i turystyce oraz stanowiącej ich uzupełnienie terenów zieleni,
- strefy obiektów obsługi produkcji leśnej (UZL) – stanowiące obszary rozwoju obiektów budowlanych służących funkcji obsługi produkcji leśnej;
- strefy obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej (P/U) – stanowiące obszary realizacji obiektów produkcyjnych, składy i magazynów oraz zabudowy usługowej, służących prowadzeniu skoncentrowanej działalności gospodarczej (komercyjnej);
- strefy obiektów produkcji rolniczej (RP) – stanowiące obszary rozwoju obiektów służących funkcji produkcji rolniczej
- strefa lokalizacji urządzeń wykorzystujących energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500kW wraz z ich strefami ochronnymi – elektrowni fotowoltaicznych (PE)

Dla każdej ze stref wydzielonych w projekcie Studium określono przeznaczenie, zakres działań i wskaźniki zagospodarowania, użytkowania i zabudowy, które stanowią wytyczne dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

13.2. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Prognozowane zmiany w środowisku opisywane poniżej dotyczą stanu, jaki zaistnieje w wyniku wprowadzenia i realizacji ustaleń projektu Studium. Zapisy projektu Studium nie wpływają znacząco na zmiany funkcjonalne i przestrzenne w istniejącym zagospodarowaniu gminy.

Zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa, zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa i letniskowa, zabudowa letniskowa i rekreacji, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa mieszkaniowa i usługowa oznaczone na rysunku projektu Studium symbolami: M, M/ML, ML/UR, MW oraz M/U.

Projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie, obejmując tereny już zabudowane o zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych, które położone są wzdłuż istniejących dróg publicznych. Korekta terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową, mieszkaniową i letniskową ma miejsce w większości miejscowości gminy Wojsławice. Z uwagi na atrakcyjne krajobrazowo położenie, rozwój zabudowy letniskowej może być dla tych miejscowości szansą rozwoju takich dziedzin gospodarki jak turystyka i rekreacja. Wpływ na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego czy to zabudowy zagrodowej, czy też mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej bądź wielorodzinnej, będzie porównywalny we wszystkich miejscowościach. Projekt Studium częściowo obejmuje tereny już zabudowane, a zatem tereny o już trwale przekształconej powierzchni ziemi, w związku z powyższym wpływ ustaleń projektu Studium na środowisko naturalne, w takich przypadkach będzie miał charakter neutralny. W przypadku realizacji nowej zabudowy, są to tereny niezabudowane i stanowią je wolne enklawy w zwartej strukturze osadniczej, ale również tereny użytkowane rolniczo, a więc tereny o dominującym udziale powierzchni biologicznie czynnych.

Realizacja ustaleń projektu Studium skutkować będzie powstaniem nowych siedlisk zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej czy też letniskowej. Lokalizacja zabudowy mieszkaniowej, wiązać się będzie głównie z zajęciem powierzchni biologicznie czynnej terenów, z powstawaniem odpadów komunalnych, odpadów pochodzących z produkcji rolniczej oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza z systemów grzewczych i ruchu pojazdów, a w przypadku lokalizacji gospodarstw rolnych zajmujących się hodowlą zwierząt - również zanieczyszczeń powietrza w postaci odorów.

Tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej oznaczone na rysunku projektu Studium symbolem P/U.

Projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie oraz ustalenia obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice. Jedyny teren wprowadzony ustaleniami projektu Studium dotyczy obszaru wzdłuż ul. Chełmskiej w Wojsławicach. Niekorzystne oddziaływanie inwestycji może zachodzić w okresie realizacji zabudowy produkcyjnej. Elementy środowiska, które będą podlegać ujemnemu wpływowi to: stan zanieczyszczenia powietrza, klimat akustyczny i krajobraz. Stosowanie przez inwestorów najnowszych rozwiązań technologicznych oraz uwzględnianie zaleceń lokalizacyjnych gwarantuje, iż inwestycje realizowane w ramach przedmiotowych terenów, nie będą stanowić ponadnormatywnej uciążliwości dla środowiska.

Zabudowa usługowa oraz zabudowa usługowa i zieleni urządzonej oznaczone na rysunku Studium symbolami U oraz U/ZP.

Projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie – tereny zabudowy usługowej publicznej i komercyjnej. Są to przede wszystkim usługi w zakresie administracji, oświaty, kultury, opieki zdrowia, bankowości, łączności oraz bezpieczeństwa publicznego. Pozostałe usługi komercyjne jak: handel, wielobranżowe usługi, warsztaty rzemieślnicze i inne niekolidujące z funkcją mieszkaniową drobne usługi zlokalizowane są w strefie osadniczej (mieszkaniowej). Zabudowa usługowa będzie powodować zubożenie powierzchni biologicznie czynnej terenów. Projekt dokumentu dokonuje zmiany przeznaczenia nieruchomości gminnych na funkcje inne niż publiczne, zgodnie z faktycznym ich wykorzystywaniem lub planowanym wykorzystaniem komercyjnym w miejscowościach tj.: Huta, Nowy Majdan, Turowiec, Putnowice Wielkie, Ostrów - Kolonia, Majdan Ostrowski. W przypadku terenów zabudowy usługowej i zieleni urządzonej (U/ZP), projekt dokumentu nakazuje zachowanie wysokiego udziału powierzchni terenów zielonych – min. 50%. Realizacja ustaleń projektu Studium może skutkować zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza z systemów grzewczych i ruchu pojazdów, powstawaniem ścieków oraz odpadów. Zabudowa usługowa może negatywnie wpływać na sąsiednie tereny mieszkaniowe, powodując takie uciążliwości, jak: zwiększony hałas, zwiększony ruch komunikacyjny i związane z tym zanieczyszczenia komunikacyjne. Projekt Studium ustala zasady gospodarki odpadami, zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, zaopatrzenia w ciepło oraz określa zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, których zachowanie przyczyni się do utrzymania czystości środowiska i zminimalizowania kolizyjności nowej zabudowy z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi.

Tereny zabudowy usług sportu i rekreacji oraz zabudowy usługowej i zieleni urządzonej oznaczone na rysunku Studium symbolami USR i U/ZP

Przedmiotowe tereny stanowią obszary rozwoju zabudowy i obiektów usług sportu i rekreacji, a także innego zagospodarowywania służącego rekreacji i turystyce oraz stanowiącej ich uzupełnienie terenów zieleni. Ustalenia projektu Studium w porównaniu do obowiązującego dokumentu, wprowadzają istotne zmiany, jeśli chodzi o tereny usług sportu i rekreacji. Dotyczą one zwiększenia powierzchni terenów służących rekreacji towarzyszących zbiornikom wodnym (istniejącego i planowanego) w miejscowości Wojsławice, wykorzystując istniejące zasoby kulturowe, krajobrazowe i przyrodnicze miejscowości gminnej. Dla terenów zabudowy usług sportu i rekreacji oraz dla terenów zabudowy usługowej i zieleni urządzonej, projekt dokumentu dopuszcza m.in. tereny zabudowy i obiektów sportu rekreacji i turystyki, tereny zieleni urządzonej służącej turystyce i rekreacji oraz tereny zabudowy usługowej z zielenią urządzoną towarzyszącą i zagospodarowaną obiektami oraz urządzeniami służącymi rekreacji i wypoczynkowi. Przedmiotowe zmiany podyktowane są możliwościami zagospodarowania tych terenów przez gminę, ale również dostosowaniem oferty i zaspokojeniem potrzeb w zakresie rekreacji. Skutki oddziaływania na środowisko wprowadzenia funkcji usług sportu i rekreacji oraz zabudowy usługowej i zieleni urządzonej na etapie projektu Studium są trudne do określenia. W przypadku realizacji obiektów kubaturowych, a także parkingów zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. Lokalizacja terenu usług sportu i rekreacji wokół planowanego zbiornika wodnego w miejscowości Wojsławice, jest korzystna pod względem minimalizacji ryzyka powstania uciążliwości i przekroczenia dopuszczalnych standardów ochrony środowiska na terenach sąsiednich. Nie mniej teren ten może być źródłem znacznego hałasu, szczególnie w przypadku organizacji dużych imprez sportowo-rekreacyjnych.

Tereny lokalizacji urządzeń i obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW (elektrownie fotowoltaiczne oraz biogazownia rolnicza).

Studium wyznacza tereny na których przewiduje się lokalizację urządzeń do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi, zamykającymi się w granicach wyznaczonych terenów. Dotyczy miejscowości Majdan Ostrowski, Ostrów, Stadarnia, Wojsławice, Huta, Turowiec, Putnowice Wielkie, Nowy Majdan i Witoldów. W ostatnim czasie obserwuje się rosnący popyt na instalacje OZE na terenie gminy. Z uwagi na dopuszczenie realizacji urządzeń OZE o mocy przekraczającej 500kW na powierzchni terenu powyżej 1 ha prawdopodobne staje się zakwalifikowanie planowanej inwestycji do przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [Dz. U. 2019, poz. 1839, (§3, ust. 1, pkt 52)]. Realizacja tego typu przedsięwzięć nie oznacza jednak wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, lecz kwalifikuje tego typu przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (w myśl itp. 59 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko m.in. w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena na tym etapie ma charakter bardziej szczegółowy, ponieważ znane będą wtedy dokładne parametry przedsięwzięć. Na etapie strategicznej oceny przeprowadzanej na potrzeby Studium, możliwe jest jedynie wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, w tym na obszary chronione, potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego znaczącego negatywnego oddziaływania.

Tereny obiektów produkcji rolniczej oznaczone na rysunku studium symbolem RP

Projekt dokumentu dopuszcza teren obiektów produkcji rolniczej w miejscowości Krasne, co podyktowane jest głównie potrzebą dalszego rozwoju istniejącego gospodarstwa wysokotowarowego. Lokalizacja terenu znajduje się poza SPG. W związku z powyższym należy sądzić, iż realizacja ustaleń projektu Studium w zakresie powiększenia terenów zabudowy zwierzęcej, nie będzie oddziaływać znacząco negatywnie na SPG gminy.

Cmentarze oznaczone na rysunku studium symbolem ZC

Projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie – tereny istniejących cmentarzy. Największym zagrożeniem dla środowiska związanym z funkcjonowaniem cmentarzy jest możliwość skażenia gleby i wód podziemnych związkami chemicznymi pochodzącymi z rozkładu zwłok. Ryzyko skażenia wód podziemnych w znacznym stopniu ograniczone jest istnieniem w obszarze opracowania gleb średnioprzepuszczalnych. Zapisy projektu Studium na terenach cmentarzy ustala zagospodarowanie terenów zgodnie z ich funkcją i obowiązującymi przepisami odrębnymi, co eliminuje możliwość negatywnego oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi. Zgodnie z przepisami odrębnymi, wokół czynnych cmentarzy obowiązują strefy ochrony sanitarnej od cmentarzy, w której wyklucza się możliwość budowy nowych budynków mieszkalnych oraz ustala się wymóg zaopatrzenia terenów zabudowy znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie w wodę z gminnej sieci wodociągowej.

Tereny dróg publicznych

Ustalenia projektu Studium sankcjonują istniejące na przedmiotowym obszarze drogi publiczne. Projekt dokumentu w porównaniu do dokumentu obowiązującego likwiduje przebieg obwodnicy miejscowości Wojsławice w ciągu drogi wojewódzkiej nr 846 oraz planowanych miejsc obsługi podróżnych (MOP-ów). Przewidywane skutki realizacji postanowień projektu Studium na jakość i funkcjonowanie środowiska będą wynikać z użytkowania dróg przez pojazdy, takie jak: ryzyko przedostawania się do środowiska glebowo-wodnego substancji ropopochodnych, hałas komunikacyjny, generowanie drgań i wzrost emisji spalin, będą miały miejsce jedynie w przypadku zwiększenia natężenia ruchu pojazdów.

Tereny rolnicze (grunty orne)

Projekt Studium utrzymuje funkcję rolniczą, na których ustala kierunki i zasady kształtowania terenów w ramach rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Użytkowanie ich będzie uzależnione od procesów i zmian zachodzących w rolnictwie, a oddziaływanie na istniejące ekosystemy zależnie od rodzaju i metod upraw. Intensywność i zasady prowadzenia upraw wpływać będą na bioróżnorodność obszaru, stan gleb, możliwość migracji zwierząt z terenów sąsiednich, wzrost eutrofizacji wód powierzchniowych ze względu na stosowanie nawozów.

Tereny zieleni urządzonej, nieurządzonej i dolin rzecznych

Projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie. Są to tereny zieleni z możliwością urządzenia zieleni z możliwością dopuszczenia realizacji ciągów pieszych, ciągów pieszo-rowerowych i niezbędnej infrastruktury im towarzyszącej, obiektów służących rekreacji i wypoczynkowi, obiektów małej architektury, a także tereny naturalnej roślinności niskiej i wysokiej, urządzeń melioracyjnych, lokalizacji zbiorników wodnych służących hodowli ryb, z dopuszczeniem na terenach przekształconych rozwój rolnictwa ekstensywnego.

Tereny leśne i zalesienia

Projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie. Projekt dokumentu zmniejsza powierzchnię terenów gruntów przeznaczonych do zalesienia z uwagi na wysoką przydatność gruntów do produkcji rolnej i ich faktyczne wykorzystanie rolnicze, co jest zgodne z oczekiwaniami właścicieli nieruchomości. Na terenach leśnych projekt dokumentu dopuszcza lokalizowanie zabudowy wyłącznie związanej z gospodarką leśną i dopuszczoną w odpowiednich planach urządzania lasów i uproszczonych planach urządzania lasów.

Rzeki i zbiorniki wodne

Projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie, wskazując potencjalne nowe lokalizacje zbiorników wodnych (Turowiec, Putnowice Wieś, Wojślawice oraz Czarnołozy). Realizacja zbiorników przyczyni się niewątpliwie do pokrycia deficytu wody na obszarze gminy, poprawę bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, możliwość nawodnienia użytków rolniczych wodą z warstwy użytkowej zbiornika (zmniejszenie strat przy klęskach żywiołowych), ograniczenie erozji powierzchniowej, poprawy krajobrazu Strzelecko – Grabowieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, rozwój bazy agroturystycznej na terenie gminy, poprawy mikroklimatu oraz rozwoju flory i fauny wodnej, a także wzrostu ruchu turystycznego.

Poniżej przedstawiono analizę i ocenę przewidywanych skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska oraz zdrowie i życie ludzi, będących rezultatem realizacji ustaleń projektu Studium.

Wody powierzchniowe i podziemne

Wrażliwość wód na zanieczyszczenia zależy m.in.: od głębokości występowania warstw wodonośnych, zdolności adsorpcyjnych pokrywy glebowej, a także rodzaju i ilości zanieczyszczeń. Zagrożenia dla środowiska gruntowo – wodnego może nastąpić na etapie realizacji prac inwestycyjnych dopuszczonych ustaleniami projektu studium.

Realizacja ustaleń projektu Studium przyczyni się do zwiększenia zainwestowania gminy Wojślawice, co w konsekwencji może powodować zmiany wielkości zasilania wód powierzchniowych i podziemnych. Rozwój terenów zabudowanych spowoduje przyrost powierzchni uszczelnionych, uniemożliwiających naturalną infiltrację, odgrywającą istotną rolę w odnawianiu zasobów wód podziemnych. Zwiększy się natomiast ilość wód opadowych i roztopowych, które będzie trzeba w odpowiedni sposób zagospodarować na terenie lub działce budowlanej (jeśli będą na to pozwalały uwarunkowania gruntowe). Zbyt duże uszczelnienie powierzchni ziemi i zmniejszenie zasilania gruntowego kosztem powierzchniowego odpływu wód z terenów, powodować może obniżanie poziomu wód gruntowych, zmniejszanie ich zasobów i przesuszanie gruntu.

W myśl przepisów ustawy Prawo wodne, dla potrzeb gospodarowania wodami, podstawową jednostką jest jednolita część wód (JCW, definiowana jako oddzielny i znaczący element wód). Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych prowadzi się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym pojęciem określającym jakość wód powierzchniowych jest stan wód, który określa się poprzez łączną ocenę stanu ekologicznego (potencjału ekologicznego w przypadku JCW sztucznych i silnie zmienionych) oraz stanu chemicznego. Ocena stanu (potencjału) ekologicznego i stanu chemicznego wymaga oznaczenia szeregu wskaźników i porównania ich z wartościami odniesienia. Ramowa Dyrektywa Wodna nadaje priorytetowe znaczenie elementom biologicznym przy określaniu stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych. Biomonitoring obejmuje ocenę elementów biologicznych takich jak: fitoplankton (wskaźnik IFPL), fitobentos (IO), makrofity (MIR), makrobezkręgowce bentosowe (MMI), ichtiofauna (EFI+, IBI).

Realizacja ustaleń projektu Studium znajduje się w granicach 3 JCWP. Zachodnia część gminy położona jest w obrębie JCWP Wojślawka, zaś wschodnia w obrębie Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic. Południowe obrzeża gminy znajdują się w obrębie JCWP Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia. Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (aPGW), stan wszystkich JCWP oceniony został jako

zły. JCWP Wojsławka oraz Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic nie są zagrożone osiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Ostatnia (JCWP Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia), obejmująca południowe obrzeża gminy jest zagrożona. Oceny aktualnego stanu jednolitych części wód dokonano na podstawie wyników monitoringu jakości wód powierzchniowych prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie.

Tabela 6. Klasyfikacja stanu wód dla JCWP Wojsławka

Typ abiotyczny	6
Nazwa punktu pomiarowo – kontrolnego	Wojsławka - Krasnystaw
Biologiczne elementy jakości wód:	
Fitobentos	III
Makrofity	II
Makrobezkręgowce bentosowe	III
Ichtiofauna	II
Klasyfikacja elementów biologicznych	III
Elementy hydromorfologiczne.	>1
Fizykochemiczne elementy jakości wód:	>2
Potencjał ekologiczny	umiarkowany
Stan JCWP	zły

źródło: opracowanie własne na podstawie „Klasyfikacja i ocena stanu RW_2014-2019 monitoring”

Ocenę przeprowadzono na podstawie fitobentosu i makrobezkręgowców bentosowych, sklasyfikowanej jako umiarkowane. W zakresie wspierających elementów fizykochemicznych JCWP znalazła się w klasie poniżej dobrego. Elementy hydromorfologiczne zakwalifikowały JCWP do >1 klasy. Ponieważ elementy wspierające nie mogą podwyższyć klasy, stan ekologiczny części wód należy ocenić jako słaby. Stan części wód został oceniony jako umiarkowany.

Tabela 7. Klasyfikacja stanu wód dla JCWP Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic

Typ abiotyczny	6
Nazwa punktu pomiarowo – kontrolnego	Wełnianka - Zaniże
Biologiczne elementy jakości wód:	
Fitobentos	I
Makrofity	II
Makrobezkręgowce bentosowe	IV
Ichtiofauna	IV
Klasyfikacja elementów biologicznych	IV
Elementy hydromorfologiczne.	>1
Fizykochemiczne elementy jakości wód:	>2
Potencjał ekologiczny	umiarkowany
Stan JCWP	zły

źródło: opracowanie własne na podstawie „Klasyfikacja i ocena stanu RW_2014-2019 monitoring”

Ocenę przeprowadzono na podstawie ichtiofuny i makrobezkręgowców bentosowych, sklasyfikowanej jako złe. W zakresie wspierających elementów fizykochemicznych JCWP znalazła się w klasie poniżej dobrego. Elementy hydromorfologiczne zakwalifikowały JCWP do >1 klasy. Ponieważ elementy wspierające nie mogą

podwyższyć klasy, stan ekologiczny części wód należy ocenić jako słaby. Stan części wód został oceniony jako zły.

Tabela 8. Klasyfikacja stanu wód dla JCWP Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia

Typ abiotyczny	6
Nazwa punktu pomiarowo – kontrolnego	Wolica Skierbieszów
Biologiczne elementy jakości wód:	
Fitobentos	III
Makrofity	III
Makrobezkręgowce bentosowe	III
Ichtiofauna	III
Klasyfikacja elementów biologicznych	III
Elementy hydromorfologiczne.	>1
Fizykochemiczne elementy jakości wód:	>2
Potencjał ekologiczny	umiarkowany
Stan JCWP	zły

źródło: opracowanie własne na podstawie „Klasyfikacja i ocena stanu RW_2014-2019 monitoring”

Ocenę przeprowadzono na podstawie fitobentosu, makrofitów, ichtiofuny i makrobezkręgowców bentosowych, sklasyfikowanych jako umiarkowane. W zakresie wspierających elementów fizykochemicznych JCWP znalazła się w klasie poniżej dobrego. Elementy hydromorfologiczne zakwalifikowały JCWP do >1 klasy. Ponieważ elementy wspierające nie mogą podwyższyć klasy, stan ekologiczny części wód należy ocenić jako umiarkowany.

Realizacja ustaleń projektu Studium dotycząca lokalizacji terenów urządzeń do produkcji energii ze źródeł odnawialnych o mocy powyżej 500kW (farmy fotowoltaiczne), nie wpłynie negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Prawidłowa praca ogniw fotowoltaicznych nie spowoduje zmian w stosunkach wodnych. Wody opadowe spływać będą po konstrukcjach i wsiąkać będą w podłoże w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Zainwestowanie terenów, zgodnie z ustaleniami dokumentu Studium, będzie generowało zwiększone zapotrzebowanie na wodę oraz zwiększoną ilość produkcji ścieków. Projekt Studium zakłada obsługę terenów inwestycyjnych z istniejących systemów wodociągowych. Zaopatrzenie w wodę terenów inwestycyjnych (mieszkańcowych, produkcyjnych, usługowych) możliwe jest z istniejących ujęć wody zlokalizowanych w gminie, których charakterystykę podano wyżej. W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, projekt Studium wskazuje na utrzymanie istniejącej gminnej sieci kanalizacyjnej sanitarnej i jej sukcesywną rozbudowę z odprowadzeniem ścieków do gminnej mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w Wojśławicach (dz. nr ewid. 1610, obręb Wojśławice). Dodatkowo projekt Studium wskazuje możliwość budowy odrębnych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych w wybranych większych w miejscowościach gminy: Putnowice Kolonia, Turowice, Wojśławice na zachód od ul. Chełmskiej), Nowy Majdan, Kukawka i Ostrów. Gmina Wojśławice posiada ważne pozwolenie wodnoprawne na usługi wodne w zakresie oczyszczania ścieków bytowych w oczyszczalni ścieków w miejscowości Wojśławice oraz na wprowadzanie oczyszczonych ścieków bytowych do rzeki Wojśławki.

Tabela 9. Charakterystyka istniejącej oczyszczalni ścieków w gminie Wojśławice

miejscowość	Ilość oczyszczonych ścieków			Stężenie zanieczyszczeń w oczyszczonych ściekach		
	Q_{srd} [m ³ /d]	Q_{smax} [m ³ /s]	Q_{dop} [m ³ /r]	BZT ₅	ChZT _{Cr}	Zawiesiny ogólne
Wojśławice	123,0	0,002	45625,0	40,0	150,0	50,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie pozwolenia wodnoprawnego

Na terenach produkcyjno - usługowych, istnieje prawdopodobieństwo powstania nowych zakładów produkcyjnych, dla których w przypadku braku możliwości odprowadzenia ścieków przemysłowych do kanalizacji sanitarnej projekt dokumentu dopuszcza realizację indywidualnych oczyszczalni przemysłowych.

W zakresie ochrony ilościowej zasobów wód podziemnych istotne jest ustalenie zasad postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi. Najbardziej racjonalne i zasadne uznaje się retencjonowanie i zagospodarowywanie wód opadowych i roztopowych na terenach, na których one powstaną, a więc w granicach działek budowlanych. Z tego też względu istotne znaczenie ma utrzymanie w obrębie działek jak największych powierzchni umożliwiających infiltrację wód. W tym kontekście istotne są zapisy projektu Studium dotyczące wskaźników zagospodarowania terenu, w tym minimalne powierzchnie biologicznie czynne.

Obszar gminy Wojsławice znajduje się w obszarze szczególnej ochrony, wyznaczonym na podstawie oceny potencjalnego zagrożenia wód w GZWP Nr 407. Jest to obszar występowania wód kredowych silnie narażonych na zanieczyszczenia powierzchniowe ze względu na brak warstw izolujących. Celem ochrony jest zachowanie wgłębnych poziomów wodonośnych z czystymi wodami do wykorzystania w przyszłości. Głównym rygiem jest zakaz lokalizacji obiektów, które mogą mieć ujemny wpływ na wody podziemne, a także nakaz likwidacji punktowych ognisk zanieczyszczeń. Dla obszaru analizy projekt Studium wprowadza ustalenia dotyczące zorganizowania prawidłowej gospodarki wodno – ściekowej, a także niepodejmowanie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na jakość i ilość wód podziemnych. Realizacja inwestycji w ramach wyznaczonych w projekcie Studium funkcji terenów, może stwarzać, głównie na etapie budowy, potencjalne niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami ropopochodnymi pochodzącymi z wykorzystywanego sprzętu, dlatego też stan sprzętu budowlanego i środków transportu powinien być na bieżąco monitorowany. Negatywne oddziaływania o charakterze lokalnym i krótkoterminowym mogą wystąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych. Na etapie realizacyjnym istnieje potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, wynikające z wytwarzania na terenie inwestycji budowlanych różnego rodzaju odpadów i ścieków. W celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami i odpadami powstającymi na etapie realizacji inwestycji, należy zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający grunt przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi (na terenie placów postojowych dla maszyn i środków transportu), wyposażyć je w pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników, przenośne toalety dla pracowników oraz skład materiałów budowlanych. Powstałe w czasie realizacji inwestycji ścieki i odpady powinny być usuwane z terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi i normami.

Zgodnie z ustaleniami projektu Studium, sposób zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzanie ścieków odbywać się będzie w sposób zorganizowany poprzez wyposażenie terenów w zbiorcze systemy wodno - kanalizacyjne, co przyczyni się do poprawy stanu lub utrzymania dobrego stanu wód, a także do osiągnięcia celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły, polegających na spełnieniu wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym. Celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu. Wszelkie inwestycje na terenach projektu Studium powinny być realizować zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych (Dz. U. 2019 r. poz. 1311), określające:

- 1) substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinno być eliminowane (wykaz I), oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinno być ograniczane (wykaz II);
- 2) warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, w szczególności ścieków bytowych, ścieków komunalnych oraz ścieków przemysłowych, w tym najwyższe dopuszczalne wartości substancji zanieczyszczających, oraz warunki, jakie należy spełnić w celu rolniczego wykorzystania ścieków, a także miejsce, sposób i minimalną częstotliwość pobierania próbek ścieków, metodyki referencyjne analizy i sposób oceny, czy ścieki odpowiadają wymaganym warunkom;
- 3) najwyższe dopuszczalne wartości substancji zanieczyszczających dla ścieków z oczyszczalni ścieków bytowych i ścieków komunalnych oraz dla ścieków z oczyszczalni ścieków w aglomeracji;
- 4) warunki, jakie należy spełnić przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych, w tym najwyższe dopuszczalne wartości substancji zanieczyszczających, a także miejsce, sposób i minimalną częstotliwość pobierania próbek tych wód, metodyki referencyjne analizy

i sposób oceny, czy wody opadowe lub roztopowe odprowadzane do wód lub do urządzeń wodnych odpowiadają wymaganym warunkom.

Z uwagi na fakt, iż w zdecydowanej większości adaptuje się istniejący sposób zagospodarowania i użytkowania gruntów, jak również niewielki zakres zmian wprowadzonych projektem Studium, ocenia się, że iż realizacja ustaleń projektu Studium nie stoi w sprzeczności z osiągnięciem celów środowiskowych wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, jakimi są osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Realizacja projektu Studium z wykorzystaniem istniejącej i planowanej do rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie ochrony wód, przy respektowaniu obowiązującego prawa, nie spowoduje pogorszenia stanu wód i nie będzie kolidować z procesem osiągnięcia celów środowiskowych jakim jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód.

Obszar objęty ustaleniami projektu Studium znajduje się w obrębie jednostek planistycznych JCWPd 90 oraz JCWPd121. Ocena stanu jakościowego i ilościowego jest dobra, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona. Przedmiotowe JCWPd nie są zagrożone pod względem utrzymania dobrego stanu. Zmiany chemizmu wód związane są z niedostatecznie oczyszczonymi ściekami komunalnymi, zbyt małym stopniem skanalizowania, szczególnie terenów wiejskich, składowiskami. Dominującą presją jest oddziaływanie terenów rolniczych (nawożenie) oraz niezorganizowana gospodarka wodno-ściekowa na obszarach wiejskich. Dla JCWPd nr 90 oraz JCWPd 121 zdefiniowane zostały presje mające wpływ na środowisko wodno – gruntowe, szczegółowo omówione w pkt. 9.2 opisującym *Stan czystości hydrosfery*, z którego wynika, iż na terenie gminy Wojsławice brak jest inwestycji, które mogłyby stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń dla środowiska wodno – gruntowego. W programie działań ukierunkowanym na presje, dla JCWPd zaplanowano wszystkie możliwe działania ograniczające wielkość poboru wody.

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska wodnego są cmentarze z uwagi na możliwość skażenia wód podziemnych związkami chemicznymi pochodzącymi z rozkładu zwłok. Badania wód gruntowych na obszarach cmentarzy wykazują znaczne podwyższenie w wodzie jonów azotu, fosforu, jonów amonowych oraz innych pierwiastków. Stopień mineralizacji wód zależy jednak od rodzaju, struktury, kwasowości, zawartości węglanu wapnia w gruntach oraz głębokości zwierciadła wody, na obszarach przeznaczonych pod cmentarz. Ryzyko skażenia wód podziemnych w znacznym stopniu ograniczone jest istnieniem w obszarze opracowania projekt Studium gleb średnioprzepuszczalnych. Zapisy projektu Studium eliminują możliwość negatywnego oddziaływanie na zdrowie i życie ludzi wskazując zagospodarowanie terenów zgodnie z przepisami odrębnymi, zgodnie z którymi wokół cmentarzy wyznacza się strefę ochrony sanitarnej, w której wyklucza się możliwość budowy nowych budynków mieszkalnych oraz ustala się wymóg zaopatrzenia wszystkich terenów zabudowy znajdujących się w granicach strefy w wodę z gminnej sieci wodociągowej. Projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie, nie wprowadzając nowych terenów przeznaczonych pod cmentarze.

Celem ochrony zasobu wód podziemnych, projekt Studium nakazuje zaopatrzenie w wodę z gminnego systemu wodociągowego. Wpływ na wody podziemne, będzie się ograniczał do poboru wody na potrzeby poszczególnych inwestycji. Niemniej jednak ocenia się, iż zwiększony pobór wody nie spowoduje przekroczeń wielkości dopuszczalnego poboru wody, określonych w obowiązujących pozwoleniach wodno prawnych.

W związku z powyższym ocenia się, iż projektowane zagospodarowanie nie będzie oddziaływało negatywnie na ujęcie wód podziemnych zlokalizowanych w gminie Wojsławice. Wobec powyższego ocenia się, iż realizacja ustaleń projektu Studium nie będzie miała wpływu na nieosiągnięcie celów środowiskowych przez JCWPd nr 90 oraz JCWPd121. **Nie stwierdzono ryzyka kolizji ocenianego dokumentu z celami środowiskowymi Ramowej Dyrektywy Wodnej. Ustalenia projektu Studium mają na celu ochronę jakości wód podziemnych i racjonalizację ich wykorzystania, a więc w dalszej perspektywie skutki oddziaływania dadzą pozytywny i długotrwały efekt.**

Obszary narażone na wystąpienie powodzi

Na terenie objętym projektem Studium, zagrożenie powodziowe związane jest z rzeką Wojsławką, dla której zostały opracowane mapy zagrożenia powodziowego, w ramach projektu ISOK. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które zostały wyznaczone zasięgiem wody stuletniej obejmują otwarte tereny użytków zielonych. Na terenach tych nie występują tereny osadnicze o zwartej zabudowie, co najwyżej występuje ona w niedalekim sąsiedztwie. Dotyczy to takich miejscowości jak: Wojsławice, Ostrów, Ostrów-Kolonia. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego obowiązują ograniczenia w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenów zgodnie z ustawą Prawo Wodne. W Studium w granicach wyznaczonego na

rysunku kierunków obszaru szczególnego zagrożenia powodzią nie wyznacza się terenów przeznaczonych pod zabudowę, a także terenów, na których dopuszcza się gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji i materiałów, które mogą zanieczyścić wody, a także prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Ponadto nie wskazuje się tych obszarów pod lokalizację obiektów budowlanych innych niż obiekty infrastruktury drogowej i technicznej.

W granicach gminy w dolinach rzeki Wojsławki, także innego ciek wodnego - rzeki Wełnianki, w celu ochrony przed skutkami potencjalnych lokalnych zalewów lub podtopień, ogranicza się w Studium lokalizację nowej zabudowy na terenach dolin (oznaczonych symbolem RZ) za wyjątkiem realizacji obiektów infrastruktury drogowej i technicznej oraz obiektów służących rekreacyjnemu i retencyjnemu wykorzystaniu rzek, w tym budowy zbiorników wodnych.

Powierzchnia ziemi

Realizacja ustaleń projektu Studium spowoduje przekształcenie powierzchni ziemi zarówno w sensie rzeźby jak i pokrycia terenu. Należy wyróżnić tu:

- ✓ zmianę sposobu użytkowania gruntów – ustalenia dokumentu Studium w zdecydowanej większości adaptują stan istniejący oraz ustalenia obowiązującego Studium uchwalonego w 2001 roku. Projekt Studium dokonuje korekty terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową, mieszkaniową, usługową, letniskową i rekreacyjną w tym poprzez ich uzupełnienie w większości miejscowości gminy, a także wprowadzeniem nowych terenów inwestycyjnych wzdłuż ul. Chełmskiej w miejscowości Wojsławice. Spowoduje to przekształcenie w niewielkim stopniu terenów otwartych, głównie gruntów ornych na tereny inwestycyjne;
- ✓ zmiany ukształtowania powierzchni terenu – będą skutkiem wykonywania prac budowlanych. W przypadku realizacji zabudowy, farm fotowoltaicznych, przekształcenia rzeźby ograniczą się do niwelacji (wyrównania terenu), utworzenia wykopów pod fundamenty oraz wykopów i nasypów pod drogi. Skala tych przekształceń zależy będzie od ukształtowania powierzchni terenu na konkretnym terenie (itp. stopnia nachylenia obszaru). Największe zmiany ukształtowania mogą być skutkiem realizacji zbiorników wodnych.

Projekt dokumentu uwzględnia jedyne udokumentowane na terenie gminy Wojsławice złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Majdan Nowy”, wskazując na jego wyłączenie z eksploatacji.

Zakłada się, iż oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi wiązać się będzie z realizacją wszystkich planowanych działań na skutek fazy budowy. Praca ciężkiego sprzętu mechanicznego wykorzystywanego m.in. do przygotowania terenu, zdjęcia darniny, wykonania wykopów, robót ziemnych doprowadzić może do zmiany struktury gleby, do zagęszczenia powierzchni ziemi, zmniejszenia porowatości i powietrza glebowego. W fazie budowy dojść może również do zanieczyszczenia środowiska glebowego substancjami niebezpiecznymi pochodzącymi z niewłaściwie prowadzonych prac budowlanych (np. wycieki płynów eksploatacyjnych z pojazdów i maszyn, niewłaściwe gromadzenie odpadów niebezpiecznych) lub zdarzeń drogowych z udziałem pojazdów przewożących materiały niebezpieczne. Nie mniej jednak powyższe zdarzenia występują losowo i są trudne do przewidzenia, zarówno w zakresie częstości występowania, jak i zakresu oraz nasilenia potencjalnego, negatywnego oddziaływania. W trakcie przygotowania i realizacji inwestycji, konieczne jest oszczędne korzystanie z terenu. Reasumując, prace związane z realizacją ustaleń projektu Studium mogą spowodować lokalne i czasowe zmiany powierzchni ziemi, ograniczone do okresu trwania prac. Należy jednak założyć, iż po zakończeniu prac wszelkie niedogodności zostaną usunięte.

Na terenie gminy Wojsławice zidentyfikowane zostały obszary predysponowane do występowania ruchów masowych, szczegółowo opisane we wcześniejszych rozdziałach Prognozy. Dla terenów predysponowanych do występowania ruchów masowych projekt dokumentu zakazuje lokalizacji nowej zabudowy – tereny wyłączone z zabudowy (zgodnie z rysunkiem studium). Dodatkowo wskazuje następujące zapisy:

- nakaz utrwalenia terenów zagrożonych poprzez zadarnienie, zalesienie lub zadrzewienie,
- w rejonach istniejącej zabudowy stosowanie rozwiązań technicznych mających na celu zabezpieczenie skarp i budynków przed zagrożeniem osuwania się mas ziemnych

co uznaje się jako ustalenia pozytywne.

Gleby

W przypadku realizacji obiektów kubaturowych, nie należy spodziewać się istotnych zmian w morfologii terenu. Projektowane obiekty kubaturowe będą powodować pewne przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze oddziaływania bezpośrednim i stałym stosownie do powierzchni obiektów kubaturowych. W czasie budowy obiektów zostanie naruszona i przemieszczona powierzchniowa warstwa gleb, przekształceniom ulegnie też grunt do głębokości wykopów. W trakcie prac inwestycyjnych wystąpić mogą oddziaływania na tereny przyległe, szczególnie w okresie wzmożonych prac ziemnych (fundamentowanie, uzbrojenie terenu itp), korzystania ze specjalistycznego sprzętu budowlanego czy wzmożonego ruchu samochodów dostawczych z materiałami budowlanymi. Przy obecnie stosowanej technice realizacji infrastruktury technicznej oddziaływanie na środowisko będzie bezpośrednie i krótkotrwałe.

W trakcie funkcjonowania elektrowni słonecznych oraz jej infrastruktury towarzyszącej, nie będą powstawać odpady, z wyjątkiem niewielkich ich ilości związanych z pracami konserwacyjnymi. Odpady te będą zbierane przez służby dozoru technicznego, spełniające wymogi formalno – prawne w zakresie odzysku i unieszkodliwiania oraz zbierania i transportu tego typu odpadów i wywożone będą na składowisko, nie stanowiąc jakiegokolwiek zagrożenia dla pedosfery.

Na etapie funkcjonowania nowych obiektów, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska określonych w projekcie Studium, nie przewiduje się ich negatywnego wpływu na gleby. Zanieczyszczenie gleby na terenie przeznaczonym pod zabudowę może wystąpić na skutek nieuporządkowanego, tymczasowego, składowania odpadów stałych. Dodatkowo, na jakość gleb może mieć wpływ wzmożony ruch komunikacyjny związany z prowadzonymi pracami budowlanymi.

Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne omawianego rejonu są w zdecydowanej większości korzystne, z wyjątkiem dolin rzecznych oraz zagłębień terenu, cechującymi się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi. Realizacja ustaleń projektu Studium, ze względu na swój lokalny charakter nie będzie miała wpływu na czynniki kształtujące warunki meteorologiczne oraz nie wpłynie na warunki bioklimatyczne tego obszaru. Lokalizacja zabudowy nie będzie stanowić bariery utrudniającej naturalne przewietrzanie obszaru.

Powietrze atmosferyczne

Realizacja ustaleń projektu Studium nie powinna mieć większego wpływu na wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Projekt dokumentu wprowadza zasady zagospodarowania, wśród których jako istotne z uwagi na jakość powietrza atmosferycznego, wymienia się:

- stosowanie w ogrzewnictwie paliw i technologii niepowodujących pogorszenia stanu środowiska oraz gwarantujących emisję spalin poniżej dopuszczalnych norm, w tym odnawialnych źródeł energii,
- rozwój sieci i zastosowanie do celów grzewczych gazu ziemnego,
- dokonywanie nasadzeń szpalerów drzew (gatunków liściastych) wzdłuż dróg ograniczających rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń komunikacyjnych,
- zwiększanie lesistości gminy,
- kształtowanie zabudowy w sposób umożliwiający naturalne przewietrzanie terenów.

W przypadku terenów produkcyjnych, składów i magazynów istnieje prawdopodobieństwo budowy zakładów wpływających niekorzystnie na jakość środowisko. W przypadku inwestycji kwalifikujących się do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w decyzjach tych zostaną określone, wymagające dotrzymania dopuszczalne wielkości emisji zanieczyszczeń dla poszczególnych emitatorów

Poprawie warunków aerosanitarnych sprzyjać będzie rozwój ekoenergetyki przejawiającej się lokalizacją urządzeń wykorzystujących energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW – elektrowni fotowoltaicznych. Jedną z metod ograniczenia ilości emitowanych gazów cieplarnianych jest częściowe zastępowanie stosowanych w produkcji energii elektrycznej i ciepłej paliw kopalnych odnawialnymi źródłami energii, w analizowanym przypadku energią słoneczną. Oddziaływanie na stan zanieczyszczenia powietrza, w przypadku realizacji farm fotowoltaicznych, będzie wynikać głównie z transportu materiałów oraz elementów konstrukcyjnych elektrowni solarnej, który będzie miał charakter niezorganizowany, o zasięgu ograniczonym

głównie do terenu budowy. Wobec dobrych warunków przewietrzania, ocenia się, iż realizacja inwestycji jedynie na etapie budowy przedsięwzięcia, może lokalnie pogorszyć warunki aerosanitarne.

Ponadto można przypuszczać, iż nastąpi niewielkie zmniejszenie naturalnego zapylenia powietrza, na skutek realizacji planowanych zalesień, które obejmują znaczne powierzchnie terenu.

W trakcie realizacji ustaleń projektu Studium, do powietrza dostawać się będzie zwiększona ilość pyłu i kurzu, zwłaszcza jeśli roboty będą prowadzone w okresie bezdeszczowym. Nie będą to duże ilości ze względu na małą skalę robót budowlanych. Będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, którego zasięg powinien ograniczyć się jedynie do terenu budowy, które powinno ustać po zakończeniu prac budowlanych. Należy spodziewać się również, że prace budowlane będą prowadzone etapowo, co znacznie zmniejszy natężenie negatywnego krótkotrwałego oddziaływania na jakość powietrza atmosferycznego.

Hałas

W granicach obszaru objętego ustaleniami projektu Studium, występują obszary, które podlegają ochronie akustycznej w środowisku na mocy przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska i wymagają zapewnienia odpowiednich standardów akustycznych w środowisku – zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Ustalenia projektu Studium nie przewidują powstania w granicach opracowania źródeł hałasu, które mogłyby w sposób znaczący wpłynąć negatywnie na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego. Realizacja ustaleń projektu Studium przyczyni się do podwyższenia poziomu hałasu. Oddziaływanie hałasu, jakie wystąpi w trakcie realizacji ustaleń projektu dokumentu, będzie związane z przygotowaniem terenu pod inwestycje w ramach poszczególnych wydziełów planistycznych oraz budową poszczególnych inwestycji. W trakcie budowy w rejonie lokalizacji przedsięwzięć, okresowe zakłócenia akustyczne spowodowane będą pracą ciężkiego sprzętu budowlanego oraz przejazdami pojazdów transportujących materiały. Hałas powstający na etapie budowy jest krótkotrwały o charakterze lokalnym i ustąpi po zakończeniu robót. Podczas wykonywania robót budowlanych wzrośnie poziom hałasu związanego z ruchem pojazdów i pracą urządzeń budowlanych. Będzie to oddziaływanie o charakterze czasowym, ograniczone do okresu budowy. Planowane zmiany będą nieznacznie oddziaływać na etapie eksploatacji.

W przypadku terenów przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną, źródłem hałasu będzie obsługa transportowa obszarów przeznaczonych pod przemysł. Realizacja ustaleń projektu Studium może przyczynić się do podwyższenia poziomu hałasu. Podczas wykonywania robót budowlanych wzrośnie poziom hałasu związanego z ruchem pojazdów i pracą urządzeń budowlanych. Będzie to oddziaływanie o charakterze czasowym, ograniczone do okresu budowy. Do najważniejszych źródeł emisji hałasu występujących na tym terenie będzie należał hałas komunikacyjny, który w tym rejonie nie jest szczególnie uciążliwy, ze względu na słabe natężenie ruchu. Zakłada się, iż emitowany poziom hałasu, nie przekroczy wartości dopuszczalnych określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla określonych terenów. Obliguje do tego ustalenie projektu Studium nakazujące zapewnieniu określonych przepisami odrębnymi standardów akustycznych w środowisku. Na obecnym etapie opracowania, nie jest możliwe określenie jak duże będą uciążliwości związane z działalnością przemysłowo – usługową i czy wystąpią przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu. Zależać to będzie od profilu działalności produkcyjnej, jak również od stosowanych technologii i urządzeń.

Farmy fotowoltaiczne nie są źródłami hałasu.

Poziom hałasu na danym terenie w dużej mierze zależy od rodzaju emitora, jego odległości od omawianego terenu oraz stopnia jego urbanizacji. Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na poziomie tego hałasu oraz zmniejszenie hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony. Działania te mają na celu zapewnienie jak najlepszego stanu akustycznego środowiska. Podstawowym źródłem hałasu w obszarze objętym ustaleniami projektu Studium jest ruch samochodowy odbywający się drogą wojewódzką nr 846 oraz drogami powiatowymi. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, dla terenów chronionych akustycznie przyjęte zostały normy hałasu, co szczegółowo przedstawia tabela poniżej.

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Klasa standardu akustycznego	Przeznaczenie terenu	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe objekty, będące źródłem hałasu	
		L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{AeqD}	L _{AeqN}
II	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	61	56	50	40
	Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży				
	Tereny domów opieki społecznej				
III	Tereny zabudowy mieszkaniowej, wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	65	56	55	45
	Tereny zabudowy zagrodowej				
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe				
	Tereny mieszkaniowo-usługowe				

Dla tych terenów obowiązuje:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego określonego dla danej grupy wg Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Zgodnie z Programem ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubelskiego dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż odcinków dróg, droga wojewódzka nr 846, przebiegająca przez teren gminy Wojsławice, nie zostały objęte badaniami poziomu hałasu. Analizując wartości w punktach pomiarowych innych dróg na terenie województwa lubelskiego (bardziej obciążonych ruchem komunikacyjnym), nie przewiduje się, aby emitowany hałas wykraczał poza normy i tym samym negatywnie oddziaływał na nową zabudowę wprowadzaną ustaleniami projektu Studium.

W granicach terenu opracowania hałas związany jest także z napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi. Projekt dokumentu zakłada budowę dwóch linii elektroenergetycznych 110 kV wraz z przebudową istniejącej stacji elektroenergetycznej w miejscowości Wojsławice. Rozbudowa sieci przesyłowej stanowić będzie dodatkowe źródło hałasu. Będzie to oddziaływanie lokalne, długoterminowe, bezpośrednie. Źródłem szumu akustycznego (hałasu) wytwarzanego przez napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokich napięć jest przede wszystkim ulot z elementów linii będących pod napięciem, głównie z przewodów fazowych. Ulot jest zjawiskiem polegającym na wyładowaniu elektrycznym zachodzącym tuż przy powierzchni przewodu pod napięciem. Stopień tych oddziaływań w pewnym stopniu związany jest z przyjętymi rozwiązaniami konstrukcyjnymi lub stosowanymi materiałami. W prawidłowo zaprojektowanej linii napowietrznej o napięciu 110 kV podczas dobrych warunków atmosferycznych, tj. wtedy, gdy przewody są suche, zjawisko ulotu nie występuje. Poziom hałasu znacznie wzrasta podczas niekorzystnych warunków pogodowych (duże zwilgocenie) oraz gdy występują niekorzystne warunki zabrudzeniowe. Sprawia ono, że poziom hałasu w bezpośredniej bliskości linii o napięciu 110 kV może osiągać wartość 45 dB (poziom dopuszczalny w porze nocy dla terenów zabudowy zagrodowej). Projekt Studium wyznacza strefy techniczne uwzględniające występujące ograniczenia w zabudowie i zagospodarowania terenów od linii i stacji elektroenergetycznych - zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami prawa. Jest mało prawdopodobne, aby przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu wystąpiły poza strefą techniczną od napowietrznych linii wysokich napięć. Stąd nie przewiduje się przekroczenia dozwolonych norm emisji i negatywnego wpływu hałasu na zdrowie ludzi.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Projekt dokumentu przewiduje budowę dwóch linii elektroenergetycznych 110 kV wraz z przebudową istniejącej stacji elektroenergetycznej w miejscowości Wojślawice, dla których ustalone zostały strefy techniczne. Nowoczesne linie wysokich napięć są projektowane i realizowane zgodnie z wiedzą techniczną i ograniczeniami wynikającymi z obowiązujących przepisów prawa i norm technicznych. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, **elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia**, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania i dotrzymywania tych poziomów. Zgodnie z zapisami zawartymi w tym rozporządzeniu dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinien przekraczać w miejscach dostępnych dla ludzi, wartości granicznej:

- natężenie pola elektrycznego (E) - 10 kV/m,
- natężenie pola magnetycznego (H) - 60 A/m.

Przyjęto, że pola o podanych wyżej poziomach nie oddziałują negatywnie na ludzi.

Na etapie budowy nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji na zdrowie i życie ludzi spowodowanego emisją pól elektromagnetycznych. Na etapie eksploatacji największe oddziaływanie inwestycji na zdrowie i życie ludzi może być związane z emisją pola elektromagnetycznego (składowa elektryczna i magnetyczna). Będzie to oddziaływanie lokalne, bezpośrednie, długoterminowe. Największe wartości natężenia pola elektrycznego i magnetycznego występujące wzdłuż linii elektroenergetycznej mają miejsce w środku przęseł, tam, gdzie odległość pomiędzy przewodami a powierzchnią terenu jest najmniejsza. Właściwe zaprojektowanie, wykonanie i eksploatacja linii elektroenergetycznych, przy stałym monitoringu stanu poszczególnych elementów składowych i stosownych naprawach, pozwalają na zmniejszenie do minimum niebezpieczeństw i uciążliwości związanych z ich obecnością w środowisku. W strefach technicznych może być przekroczony dopuszczalny poziom promieniowania elektromagnetycznego. Zakaz lokalizacji budynków, w tym obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi, pozwala w znacznym stopniu ograniczyć narażenie ludzi na niekorzystny wpływ tego typu instalacji i urządzeń. Przedmiotowa inwestycja, położona w granicach terenu objętego analizą, zlokalizowana będzie w odległościach gwarantujących brak przekroczeń dozwolonych norm pól elektromagnetycznych na terenach chronionych prawem.

W związku z produkcją i przesyłem energii elektrycznej na etapie eksploatacji elektrowni słonecznych, dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu, będzie występowało promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące, które jest związane z przepływem prądu elektrycznego przez przewodnik. Źródłem promieniowania elektromagnetycznego dla elektrowni słonecznych będą: stacja transformatorowa, linie średniego napięcia oraz przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych. Ocenia się, iż natężenie pola magnetycznego dla instalacji modułów fotowoltaicznych będzie wynosiło mniej niż naturalne promieniowanie elektromagnetyczne i nie przekroczy dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku naturalnym zawartych w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883)*.

Źródłem pola elektromagnetycznego będą także napowietrzne linie elektroenergetyczne 15 kV. Przewiduje się, że linie elektroenergetyczne przy uwzględnieniu właściwych stref technicznych nie będą generowały negatywnego oddziaływania pola elektromagnetycznego na zdrowie ludzi.

Krajobraz

Na terenach dotychczas wolnych od zabudowy, gdzie wprowadza się nowe zainwestowanie, może dojść do niewielkich zmian w krajobrazie, wynikających z wprowadzenia obiektów kubaturowych, likwidacji istniejącej zieleni oraz drobnych przekształceń rzeźby terenu.

W wyniku realizacji założeń przedstawionych w projekcie Studium nastąpi częściowe przekształcenie powierzchni ziemi. Przekształcenia nie będą w istotny sposób naruszać charakteru rzeźby, w której brak jest naturalnych elementów kształtujących krajobraz. Zmiany ukształtowania terenu spowodowane wybudowaniem

obiektów kubaturowych będą trwałe, częściowo odwracalne, tj. malejące przy zastosowaniu odpowiednich środków zabezpieczających środowisko, tj. zachowaniu odpowiedniej powierzchni biologicznie czynnej, czy wprowadzenie osłabiającej dysharmonię krajobrazu zieleni średniej i wysokiej. Nowopowstałe obiekty powinny być harmonijnie wpisane w krajobraz naturalny otoczenia, należy zachować tradycje architektoniczne i korzystać z lokalnych materiałów budowlanych.

Projekt Studium dopuszcza realizację dwóch napowietrznych linii elektroenergetycznej 110V. Elementami negatywnie wpływającymi na krajobraz są słupy energetyczne, które ze względu na znaczną wysokość oraz gabaryty są widoczne z odległości kilku kilometrów. Wpływają one na walory estetyczne oraz sposób postrzegania przestrzeni przez ludzi. Stanowią wyraźny akcent. Konstrukcje słupów oddziałują bezpośrednio i stale degradująco na krajobraz, stanowiąc trwałą jego dominantę. Nie ma w praktyce skutecznych środków ograniczających wpływ linii na krajobraz.

Zmiany krajobrazu mogą być wynikiem powstania farm fotowoltaicznych, dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu studium. Ze względu na kształt najpopularniejszego obecnie typu paneli słonecznych (płaskie prostokąty) oraz konieczności jednoczesnej instalacji wielu tego typu urządzeń, farmy solarne odznaczać się mogą w krajobrazie jako znacznej wielkości, jednorodnie powierzchnie o metaliczno – szarym kolorze, stanowiąc znaczący horyzontalny element krajobrazowy. Generalnie, będzie to krajobraz przekształcony na krajobraz typu industrialnego.

Najistotniejszymi elementami krajobrazu kulturowego na terenie gminy Wojsławice są zabytkowe obiekty wpisane do rejestru i gminnej ewidencji zabytków, historyczny układ urbanistyczny miejscowości Wojsławice, miejsca pamięci - mogiły, pomniki, krzyże i kapliczki przydrożne.

Zgodnie z ustaleniami projektu dokumentu, ochrona środowiska kulturowego powinna polegać na:

- ochronie historycznie ukształtowanego i zachowanego układu urbanistycznego obejmującego zabudowę miejską z XIX/XX w. z czworobocznym rynkiem oraz z akcentami monumentalnych zespołów architektonicznych: kościelnego, cerkiewnego i bożniczego, w szczególności poprzez:
 - zachowanie historycznie ukształtowanej siatki ulic i placów,
 - uwzględnianie przy podziałach wtórnych nieruchomości przyległych do zespołu ruralistycznego, historycznych zasad wydzielenia nieruchomości i tradycyjnego sposobu rozmieszczania zabudowy na działkach budowlanych,
 - zachowanie ciągłości historycznie ukształtowanych linii zabudowy i wnętrza urbanistycznych,
 - utrzymanie istniejącej zabudowy historycznej i realizację nowej w nawiązaniu do tradycyjnej, w zakresie: gabarytów, kształtów dachów, kolorystyki pokryć dachowych i elewacji, detali architektonicznych,
 - utworzeniu parku kulturowego;
- ochronie obiektów zabytkowych przed dewastacją poprzez ich utrzymanie w dobrym stanie technicznym i użytkowanie niezagrażające zachowanym ich wartościom kulturowym (np.: w przypadku zmiany sposobu użytkowania, prowadzonych remontach, przebudowach);
- wyeksponowaniu w przestrzeni obiektów zabytkowych poprzez:
 - zakaz lokalizowania w bezpośrednim otoczeniu zabytku, na przedpolu widokowym, osi, otwarciu widokowym obiektów o wysokości lub gabarytach przesłaniających widok na zabytek, obiektów o skrajnie odmiennej architekturze oraz naziemnych i nadziemnych obiektów infrastruktury technicznej wpływających niekorzystnie na odbiór wizualny zabytku,
 - zachowanie w miarę możliwości wokół zabytku przestrzeni niezabudowanej;
- realizacji nowej zabudowy o usystematyzowanych spójnych cechach architektonicznych, zwłaszcza w zakresie: geometrii dachów, kolorystyki pokryć dachowych i elewacji zewnętrznych oraz detali architektonicznych;
- ochronie istniejących na terenie gminy: kapliczek i krzyży przydrożnych, miejsc pamięci, cmentarzy historycznych.

Pomimo zmian w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w granicach gminy, zapisy projektu Studium umożliwiają utworzenie nowej przestrzeni, uporządkowanej w zakresie kształtowania zabudowy i zieleni. W celu uzyskania wspomnianego efektu wprowadzono szereg rozwiązań

wpływających korzystnie na ograniczenie negatywnych skutków, jakie mogłyby się pojawić w związku ze zmianą dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania tych terenów. Należy wyraźnie podkreślić, iż stałej i bezpośredniej poprawie krajobrazu służyć ma fakt wytyczenia kierunków i zasad harmonijnego zagospodarowania obszaru gminy Kraśniczyn.

Zapisy projektu Studium mimo wprowadzenia nowego sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów, pozwolą na wytworzenie terenów o korzystnych walorach krajobrazowych i umożliwią zachowanie zdolności biologicznych terenów znajdujących się w granicach gminy.

Obecnie trwają prace nad sporządzeniem Audytu krajobrazowego dla województwa lubelskiego, który wskaże krajobrazy szczególnie cenne dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne oraz estetyczno – widokowe, wymagające zachowania lub określenia zasad i warunków jego kształtowania. W obrębie przedmiotowych krajobrazów, wyznaczone zostaną strefy ochrony krajobrazu, stanowiące w szczególności przedpola ekspozycji, osie widokowe, punkty widokowe oraz obszary zabudowane wyróżniające się lokalną formą architektoniczną, istotne dla zachowania walorów krajobrazowych ze wskazaniem zakazów (głównie dotyczących lokalizowania nowych obiektów budowlanych) obowiązujących w danej strefie.

Flora i fauna

Generalnie zapisy projektu Studium dotyczące szaty roślinnej zmierzają do jej optymalnej ochrony oraz jej wzbogacenia, a także wzmocnienia naturalnych siedlisk. Analizowany projekt zapewnia pełną ochronę najcenniejszych terenów zieleni. Projekt Studium nie dopuszcza nowej zabudowy w obrębie dolin rzecznych oraz w obrębie terenów leśnych, tym samym chroni najcenniejsze ekosystemy występujące w granicach gminy Kraśniczyn.

Negatywny wpływ ustaleń projektu Studium na faunę, florę oraz różnorodność biologiczną wystąpi na etapie realizacji wszelkich nowych inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu i na etapie ich funkcjonowania. Dotyczy to niszczenia zbiorowisk roślin na etapie inwestycyjnym oraz zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych terenów przez ich trwałe zabudowanie. Zmiany wprowadzone projektem dokumentu dotyczące zainwestowania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, przemysłową, czy też usługową, mają niewielki zasięg przestrzenny, zatem będą miały relatywnie niewielki negatywny wpływ na analizowane w tym rozdziale komponenty środowiska.

Przewiduje się uszczuplenie powierzchni biologicznie czynnej oraz mało znaczące pogorszenie warunków bytowania gatunków fauny i ograniczenie ich przestrzeni życiowej, głównie żerowiskowej i niepowodujące istotnych zmian ilościowych i jakościowych w populacjach gatunków.

Prace budowlano-montażowe mogą wywołać migrację niektórych gatunków fauny na tereny sąsiednie, spowodowaną hałasem, drganiem, niewielką emisją spalin czy też wzmogoną obecnością ludzi. Migracja ta będzie miała jedynie charakter czasowy i po zakończeniu prac najprawdopodobniej odtworzone zostaną dotychczasowe struktury i relacje. W okresie realizacji nie należy spodziewać się znaczącego negatywnego oddziaływania na żaden z gatunków zwierząt. Biorąc pod uwagę powyższe, można stwierdzić, że przedmiotowe przedsięwzięcie nie wpłynie negatywnie na bioróżnorodność analizowanego terenu.

Realizacja ustaleń projektu Studium może spowodować niewielkie przekształcenia funkcjonalne w środowisku. Pozostające dotychczas w rolniczym użytkowaniu tereny, zostaną zastąpione nowymi terenami zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej, produkcyjnej czy też usługowej co może spowodować ograniczenie liczebności gatunków fauny, żerujących na terenach rolniczych. Należy się spodziewać, iż przekształcony krajobraz stanie się miejscem występowania nowych gatunków fauny, przystosowanych do życia w takim środowisku. Najprawdopodobniej pojawią się nowe gatunki zwierząt, odporne na bliskie sąsiedztwo ludzi i związane z tym zanieczyszczenia, a także odporne na hałas komunikacyjny. Wprowadzenie w projekcie Studium zapisów ograniczających intensywność planowanej zabudowy oraz wymagających zapewnienia odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, pozwoli na zminimalizowanie strat poniesionych w wyniku przekształceń tych terenów.

Obszary prawnie chronione, w tym obszary NATURA 2000

Projekt Studium w zdecydowanej większości adaptuje istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenu. Projekt adaptuje także obiekty objęte ochroną tj. obszar NATURA 2000 „Putnowice”, Grabowiecko –

Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz pomniki przyrody, co oznacza brak niebezpieczeństwa ich degradacji. W systemie ekologicznym gminy, w nawiązaniu do terenów sąsiednich, istotną rolę pełni dolina rzeki Wojsławka, łącząca bogate ekosystemy Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego i Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z doliną rzeki Wieprz (korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym). Na obszarze gminy występują także mniejsze ciągi ekologiczne, zapewniające lokalną migrację gatunków. Tereny inwestycyjne, które wskazuje projekt Studium w przeważającej części dotyczą obszarów położonych poza Systemem Przyrodniczym Gminy Wojsławice. Będzie miało ono miejsce głównie na terenach rolniczych, których wykorzystanie pod zabudowę nie spowoduje poważnych zagrożeń dla ekologicznego funkcjonowania obszaru objętego opracowaniem. Wyjątek stanowi proponowana lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW wraz ze strefą ochronną w dolinie rzeki Wojsławka w pobliżu miejscowości Ostrów, wpływ której szczegółowo omówiono w punkcie 15 traktującym o zmianach w funkcjonowaniu środowiska.

Obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar NATURA 2000 dokumentu narzuca ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...). W myśl art. 3 pkt 17 w/w ustawy przez znaczące oddziaływanie na obszary NATURA 2000 należy rozumieć oddziaływanie na cele ochrony obszaru NATURA 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W granicach gminy Wojsławice znajduje się obszar włączony do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Putnowickiej” – PLH 060074. W granicach obszaru NATURA 2000, projekt Studium adaptuje istniejące zagospodarowanie oraz ustalenia obowiązującego mpzp. Obszar SOO stanowią tereny leśne. Dla obszaru, brak jest obowiązującego planu zadań ochronnych, niemniej sporządzone są założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych, z których wynika, że głównym zagrożeniem dla przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 jest wpływ działalności człowieka, a szczególnie sposób uprawy oraz obce gatunki inwazyjne.

Tabela 11. Oddziaływanie ustaleń projektu Studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 „Putnowice”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu Studium
średni	wewnętrzne	I01 – obce gatunki inwazyjne	brak znaczącego negatywnego oddziaływania
wysoki	zewnętrzne	A01 - uprawa	brak znaczącego negatywnego oddziaływania

Z punktu widzenia realizacji zapisów projektu Studium uciążliwościami dla obszaru Natura 2000 „Putnowice” może być uprawa, określona w SFD jako oddziaływanie zewnętrzne. Uciążliwości te wg SFD odznaczają się wysokim poziomem oddziaływania na ostoję siedliskową. Nie prognozuje się wystąpienia negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 ze względu na adaptację istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów wraz z adaptacją ustaleń obowiązujących mpzp, zawarte w projekcie dokumentu ustalenia dotyczące ochrony zasobów środowiska, w tym w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami. Prognozuje się, iż oddziaływanie powstające w wyniku realizacji projektu Studium nie będą występowały w skali, w której mogłyby znacząco negatywnie oddziaływać na cele utworzenia oraz przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 „Putnowice”. Ocenia się, iż realizacja projektu Studium nie będzie stanowić przyczyny występowania negatywnych oddziaływań na przedmiotowy obszar Natura 2000.

W sąsiednich gminach tj.: Krańcuzyn, Leśniowice oraz Żmudź, położone są obszary NATURA 2000. Są to: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Drewniki (PLH060059), Kumów Majoracki (PLH060072) oraz Żmudź (PLH060075), w najbliższych miejscach oddalone odpowiednio: o 5,8 km, 5,5 km oraz o 3,0 km od granicy gminy Wojsławice. Ocenia się, iż realizacja ustaleń projektu Studium nie wpłynie na przedmiot ochrony oraz

integralność w/w obszarów Natura 2000, głównie z uwagi na ich znaczne oddalenie od obszaru gminy, a także niewielką skalą zmian wprowadzanych ustaleniami projektu dokumentu.

Ochrona zabytków

Projekt dokumentu adaptuje istniejące zabytki wpisane do rejestru zabytków zgodnie z Obwieszczeniem Nr 1/2021 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 12 stycznia 2021 roku w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego. W odniesieniu do zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych. Zasady kształtowania przestrzennego i prowadzenia wszelkich inwestycji, w tym zmiany sposobu zagospodarowania terenu, zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz podziałów historycznych założeń winny być podporządkowane uwarunkowaniom konserwatorskim. Wszelka działalność inwestycyjna prowadzona przy tych obiektach i w otoczeniu zabytku musi odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W odniesieniu do zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych. Zasady kształtowania przestrzennego i prowadzenia wszelkich inwestycji, w tym zmiany sposobu zagospodarowania terenu, zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz podziałów historycznych założeń winny być podporządkowane uwarunkowaniom konserwatorskim. Wszelka działalność inwestycyjna prowadzona przy tych obiektach i w otoczeniu zabytku musi odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W stosunku do powyższych obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, ustala się:

- ochronę obiektów przed zniszczeniem i likwidacją, chyba że wynika ona ze względów bezpieczeństwa,
- ograniczenie zmian w historycznym wyglądzie obiektów zabytkowych – zachowanie oryginalnych detali architektonicznych,
- przy prowadzeniu prac remontowych i modernizacyjnych, w miarę możliwości, stosowanie materiałów takich jak zastosowane były pierwotnie
- nadawanie nowych funkcji użytkowych niezagospodarowanym obiektom zabytkowym, rewaloryzację parków, cmentarzy, miejsc pamięci.

Dla zabytków archeologicznych (stanowisk) wyznacza się strefy ochrony archeologicznej, w granicach ich zasięgu oznaczonego na rysunku „kierunków” studium. W obrębie tych obszarów wszelka działalność inwestycyjna, związana z prowadzeniem prac ziemnych (kubaturowa, liniowa, drogowa) oraz zmiany w użytkowaniu gruntu wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Środowisko ludzi

Zmiany w obrębie poszczególnych elementów środowiska naturalnego mogą oddziaływać na zdrowie i życie ludzi. Istotne znaczenie w tym względzie ma wielkość emisji zanieczyszczeń dla środowiska, jaka może być skutkiem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu planistycznego, a także relacje przestrzenne terenów o różnych funkcjach, zwłaszcza terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, letniskowej, wielorodzinnej, usługowej i produkcyjnej. Prognozuje się, iż skala spodziewanych emisji zanieczyszczeń (tj.: zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, ścieki, odpady stałe, hałas) nie będzie stanowić zagrożenia dla zdrowia ludzi z uwagi na upowszechnianie odnawialnych źródeł energii (elektrownie słoneczne, fotowoltaiczne). Jest mało prawdopodobne, aby dopuszczalne normy zanieczyszczeń były przekraczane, z uwagi na skalę zmian, którą proponuje Studium.

Projekt studium ustala lokalizację terenów zespołów ogniw fotowoltaicznych (elektrowni słonecznych, farm fotowoltaicznych) produkujących energię na cele komercyjne o mocy przekraczającej 500 kW. Strefy ochronne obszarów urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW (elektrowni słonecznych, farm fotowoltaicznych) związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, pokrywają się z granicami tych obszarów, w związku z czym

ewentualne oddziaływania i immisje odnawialnych źródeł fotowoltaicznych nie mogą przekraczać terenu ich lokalizacji, a tym samym oddziaływać negatywnie na zdrowie i życie ludności.

Pozytywnym ustaleniem, jest zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, w rozumieniu przepisów odrębnych, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.

Docelowa realizacja ustaleń projektu Studium pozwoli na zapewnienie odpowiedniego standardu funkcjonowania nowych terenów mieszkaniowych, usługowych i przemysłowo - usługowych, a także na zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom tych terenów. Służyć temu będą ustalenia w zakresie:

- rozwoju kompleksowego układu komunikacyjnego, zapewniającego dostęp do terenów mieszkaniowych i usługowych oraz pod obiekty produkcyjne lub magazyny,
- obowiązku zapewnienia na wszystkich terenach przeznaczonych pod zabudowę niezbędnej ilości miejsc postojowych, w tym miejsc dla samochodów osobowych;
- zapewnienia wszystkim terenom dostępu do sieci infrastruktury technicznej oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej w tym sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej i gazowej.

W granicach obszaru objętego analizą znajdują się obszary predestynowane do występowania ruchów masowych ziemi. W celu ochrony przed ewentualnymi szkodami, związanymi z osuwiskami, na terenach tych zabrania się lokalizowania nowej zabudowy, jak również nakazuje się konieczność utrwalania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych poprzez zadarnianie, zalesianie bądź zadrzewianie. Dodatkowo, w rejonach istniejącej zabudowy wskazuje się konieczność stosowania rozwiązań technicznych mających na celu zabezpieczenie skarp i budynków przed zagrożeniem osuwania się mas ziemnych.

Odpady

W zakresie gospodarki odpadami projekt dokumentu nakazuje realizację ustaleń takich jak: dalsze składowanie i utylizowanie odpadów, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz obowiązującymi planami w zakresie gospodarki odpadami. Na terenie gminy Wojsławice należy dążyć do:

- doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów,
- zagospodarowywanie terenów zgodnie z zasadami ochrony środowiska.

14. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów w sposób określony w projekcie Studium nie będzie powodować ryzyka wystąpienia poważnej awarii - zdarzenia w rozumieniu *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska*. Do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku, albo do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zalicza się zakłady w zależności od występowania jednej lub więcej substancji niebezpiecznych (*Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 roku w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – Dz. U. 2016 poz. 138*).

Na terenie Gminy Wojsławice nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Ponadto, nie planuje się lokalizacji inwestycji kwalifikujących się do w/w kategorii przedsięwzięć, w związku z powyższym nie przewiduje się wystąpienia poważnych awarii przemysłowych. Potencjalnym źródłem poważnych awarii może być transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Mogą co najwyżej zaistnieć incydentalne wycieki produktów ropopochodnych w sytuacji awarii maszyn i urządzeń technologicznych oraz środków transportu lub zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w sytuacji pożaru. W celu zapobieżenia powyższym zaleca się:

- ✓ uposażyć zakłady w odpowiednie zabezpieczenia przeciwpożarowe;
- ✓ zastosować w maszynach i urządzeniach takie rozwiązania techniczne, który uniemożliwią przenikanie substancji szkodliwych do podłoża gruntowego;
- ✓ przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

15. ZMIANY W FUNKCJONOWANIU ŚRODOWISKA

W wyniku realizacji ustaleń projektu Studium, funkcjonowanie Systemu Przyrodniczego Gminy nie będzie znacząco zmodyfikowane, bowiem nowe tereny inwestycyjne wprowadzane przez projekt Studium, dotyczą głównie terenów położonych w sąsiedztwie terenów zurbanizowanych, poza SPG. Dodatkowo projekt dokumentu dla ochrony powiązań ekologicznych – zachowania ciągłości i integralności ciągów (korytarzy) ekologicznych, wskazuje następujące ustalenia:

- utrzymywanie przestrzeni wolnych od zabudowy (zgodnie z ustaleniami kierunków studium – tereny wyłączone spod zabudowy i tereny niewskazane do zabudowy),
- kształtowanie pasmowych struktur przyrodniczych (łąk, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych),
- zwiększanie ciągłości leśnych korytarzy ekologicznych poprzez zalesienia zgodnie z warunkami siedliskowymi,
- restytucję użytków zielonych w korytarzach dolinnych,
- ochronę przez zasypywaniem i zabudowywaniem naturalnych cieków wodnych, obszarów źródeł, obszarów bagiennych i podmokłych oraz naturalnych zagłębień terenu,
- ochronę przed niszczeniem roślinności naturalnej na siedliskach przywodnych, bagiennych i błotnych, muraw, łąk i pastwisk, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz stwarzaniu warunków do odtwarzania się tych zbiorowisk roślinnych,
- ochronę przed likwidacją miedz śródpolnych i mozaikowości terenów produkcji rolniczej,
- ograniczanie wygradzania łąk i pól trwałymi ogrodzeniami w sposób uniemożliwiający lub utrudniający migrację zwierząt.

Projekt dokumentu wprowadza teren lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW wraz z ich strefami ochronnymi w dolinie rzeki Wojsławice w pobliżu miejscowości Ostrów, dla którego wskazuje minimalną powierzchnię biologicznie czynną rzędu 40%. Realizacja inwestycji nie wpłynie negatywnie na gatunki płazów, gadów oraz bezkręgowców. Użytkowanie terenu w momencie wybudowania elektrowni fotowoltaicznej, nie ulegnie zmianie, dalej to będą użytki zielone. Po zabudowaniu powierzchni panelami i związanym z tym zacienieniem części powierzchni oraz porośnięciu reszty powierzchni roślinnością można spodziewać się wzrostu atrakcyjności terenu dla płazów. Teren planowanej instalacji będzie mógł być swobodnie penetrowany przez płazy, gady i małe ssaki, gdyż dla tego typu inwestycji praktykuje się zachowanie przestrzeni w ogrodzeniu pomiędzy powierzchnią gruntu, a dolną krawędzią siatki ogrodzeniowej. Dzięki konstrukcji ogrodzenia, które nie będzie wkopane w ziemię, pomimo realizacji zamierzenia inwestycyjnego, w dalszym ciągu możliwa będzie migracja drobnych organizmów przez teren inwestycji. Ponadto elektrownia słoneczna nie zawiera żadnych ruchomych elementów, które mogłyby powodować śmiertelność zwierząt, a pod panelami w dalszym ciągu możliwe będą lęgi ptaków. Dzięki zastosowaniu nowych technologii, w tym paneli z powłoką antyrefleksyjną, nie wystąpi zjawisko tzw. efektu olśnienia ptaków, nie wystąpi więc negatywny wpływ na ich szlaki migracji. Jak wspomniano powyżej, elektrownia nie posiada ruchomych elementów, jak np. turbiny wiatrowe, które mogłyby przyczynić się do śmierci ptaków. Po zrealizowaniu inwestycji ptaki gniazdujące na ziemi w dalszym ciągu będą mogły wykorzystywać powierzchnię działki. W związku ze spadkiem intensywności użytkowania gruntu zmniejszy się znacznie śmiertelność płazów, gadów i drobnych ssaków. Mając na uwadze powyższe należy sadzić, iż powstanie farmy fotowoltaicznej w dolinie rzeki Wojsławki, nie przyczyni się do powstania bariery migracyjnej. Jest mało prawdopodobne aby realizacja farmy fotowoltaicznej spowodowała zaburzenie ciągłości korytarza ekologicznego doliny rzeki Wojsławki. Przedsięwzięcie nie będzie tworzyło nowych barier ekologicznych oraz nie zaburzy podstawowej funkcji korytarza ekologicznego, korytarz ekologiczny nadal będzie pełnił funkcję łącznika między obszarami węzłowymi. Mając na uwadze powyższe analizy stwierdza się, że nie wystąpi znacząco negatywny wpływ na drożność szlaków migracji na skutek realizacji przedsięwzięcia.

15.1. DEFINICJA I KRYTERIA ODDZIAŁYWAŃ

Ustalenia projektu Studium nie dopuszczają lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, określonych w przepisach odrębnych. Projekt dokumentu wskazuje także niepodejmowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na jakość i ilość wód podziemnych. W związku z powyższym, w granicach obszaru objętego ustaleniami Studium nie określa się obszaru objętego znaczącym oddziaływaniem. Inwestycje będące efektem realizacji ustaleń Studium będą

generować negatywne oddziaływania na środowisko – zauważalne i odczuwalne lecz nie powodujące przekroczeń standardów oraz istotnych zmian ilościowych i jakościowych.

Zagospodarowanie terenów w sposób zgodny z ustaleniami projektu Studium nie będzie oddziaływać znacząco negatywnie na poszczególne elementy środowiska. Pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych z oddziaływań, przy zastosowaniu uwag zawartych w prognozie i nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem wydaje się być mało prawdopodobne.

15.2. PROGNOZA ODDZIAŁYWAŃ

Z uwagi na realizację wymogów art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przeprowadzono kompleksową ocenę przewidywanych oddziaływań na środowisko w formie tabeli zbiorczej, w której określono oddziaływania odnosząc się do poniższych komponentów:

- różnorodność biologiczna,
- krajobraz,
- zwierzęta i rośliny,
- rzeźba terenu i gleby,
- woda,
- kopaliny,
- klimat,
- powietrze;

Tabela poniżej przedstawia szczegółową analizę ustaleń planistycznych proponowanych w projekcie dokumentu i ich wpływu na środowisko naturalne. Realizacja ustaleń projektu Studium w zakresie zagospodarowania skutkować może następującymi zjawiskami:

- wprowadzeniem gazów i pyłów do powietrza – zaprojektowany w projekcie Studium rozwój terenów zurbanizowanych będzie skutkował pojawieniem się nowych ognisk zanieczyszczeń do powietrza w postaci indywidualnych kotłowni. Ustalenia projektu dokumentu przewidują zaopatrzenie w ciepło ze źródeł indywidualnych z wykorzystaniem paliw i technologii niepowodujących pogorszenia stanu środowiska oraz gwarantujących emisję spalin poniżej dopuszczalnych norm, w tym odnawialnych źródeł energii oraz gazu ziemnego. Nie przewiduje się, aby wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza miało znaczący wpływ na pogorszenie stanu jakości powietrza atmosferycznego. Warunki areosanitarne w granicach gminy, tak jak dotychczas będą kształtowane głównie przez obszary zwartej zabudowy oraz ruch komunikacyjny;
- wytwarzaniem odpadów – w granicach obszaru objętego projektem Studium powstawać będą głównie odpady komunalne. Ilość i rodzaj odpadów wytwarzanych przez użytkowników terenów mieszkaniowych niewątpliwie wzrośnie w stosunku do stanu obecnego. Zasady postępowania z odpadami określają przepisy odrębne z zakresu gospodarki odpadami;
- wprowadzaniem ścieków do wód lub ziemi – ustalenia projektu Studium nie przewidują odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych do wód lub do ziemi. Niebezpieczeństwo migracji zanieczyszczeń do wód pojawia się w przypadku nieszczelności w stosowanych zbiornikach na nieczystości ciekłe. Na etapie sporządzania projektu Studium nie jest możliwe określenie ilości odprowadzanych ścieków z omawianego obszaru, wielkość ta jest bowiem uzależniona od przebiegu i natężenia procesów urbanizacyjnych na terenie gminy. Projekt Studium wskazuje konieczność uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej;
- zanieczyszczeniem gleb – przewidziany rozwój terenów inwestycyjnych będzie się wiązał przede wszystkim z zajęciem powierzchni biologicznie czynnej w miejscu posadowienia budynku. Na przedmiotowym obszarze nie przewiduje się lokalizacji obiektów mogących spowodować zanieczyszczenie gleb. W wyniku rozwoju zainwestowania gleby sąsiadujące z terenami zurbanizowanymi mogą utracić część właściwości fizykochemicznych, m.in. na skutek osiadania pyłów ze spalania paliw w przydomowych kotłowniach i transportu samochodowego lub w wyniku „udeptywania” gruntów;
- przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu – nie przewiduje się, aby realizacja nowego zagospodarowania powodowała naruszenie istniejącej rzeźby terenu. Projekt dokumentu zawiera

niewielkie korekty lokalizacji zabudowy mieszkaniowej uwzględniające złe warunki gruntowo – wodne dla posadowienia budynków, jak również występowanie terenów predestynowanych do występowania ruchów masowych. Dla tych terenów projekt dokumentu ustala zakaz lokalizacji nowej zabudowy. Lokalne zmiany ukształtowania terenu mogą powstać w wyniku prowadzenia wykopu pod fundamenty budynków;

- emitowaniem hałasu – nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu dokumentu miała wpływ na zwiększony poziom emisji hałasu w granicach gminy. Ustalenia projektu Studium nie dopuszczają możliwości realizacji inwestycji stanowiących uciążliwe źródło hałasu. Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektowanego dokumentu wpłynęła znacząco na zwiększenie ruchu drogowego prowadzonego po drogach publicznych, a tym samym na zwiększenie oddziaływań akustycznych;
- emitowaniem pól elektromagnetycznych – projekt Studium wskazuje na budowę dwóch linii wysokiego napięcia 110 oraz istniejące linie średniego napięcia 15kV, będące potencjalnym źródłem promieniowania elektromagnetycznego;
- ryzykiem wystąpienia poważnych awarii – ustalenia projektu Studium zakazują lokalizacji zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Realizacja ustaleń projektu dokumentu nie będzie wiązała się z ryzykiem wystąpienia poważnych awarii.

Jak już wielokrotnie wspomniano: **projekt dokumentu w zdecydowanej większości adaptuje istniejący stan zagospodarowania i użytkowania terenu, jak również adaptuje ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**. Mając na uwadze stan środowiska, położenie terenu objętego analizą, obecny sposób zainwestowania terenów, stwierdza się, że zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym będące efektem realizacji ustaleń projektu Studium, **nie spowodują znaczącego negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska**.

15.3. PRAWDOPODOBIENSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ TRANSGRANICZNYCH I SKUMULOWANYCH

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym na obszarze objętym ustaleniami projektu Studium nie będą generowały dalekosiężnych, wykraczających poza granice Polski, oddziaływań na środowisko. Zgodnie z *Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym* oraz z *art. 104-117 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)* nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Spośród rodzajów oddziaływań najwięcej trudności w ich identyfikacji powodują oddziaływania skumulowane, które należy rozumieć jako działania, wynikające z łącznego działania skutków realizacji analizowanego przedsięwzięcia, a także skutków spowodowanych przez inne działania, obecnie występujące, dokonane w przeszłości, bądź przewidywane. Trudności w ich identyfikacji wynikają głównie z braku danych dotyczących możliwych przyszłych oddziaływań, ale również niewystarczających informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach, będących źródłem oddziaływań. W przypadku prognozy oddziaływania na środowisko projektu Studium, stanowiącego dokument o dość dużej ogólności, określenie tego typu oddziaływań jest dużą trudnością. Wielkość oddziaływań skumulowanych, a w efekcie zmiany w środowisku tym spowodowane zależą od rodzaju, lokalizacji i sposobu eksploatacji przedsięwzięć inwestycyjnych. Skumulowane oddziaływania będą dotyczyły głównie fazy ich budowy, czy modernizacji i nie będą powodowały znaczących oddziaływań.

Analiza projektu Studium wykazała, iż realizacja jego ustaleń nie przewiduje dalekosiężnych, wykraczających poza granice Polski oddziaływań na środowisko. Zgodnie z *Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym* oraz z *art. 104-117 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)* nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

16. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Przeznaczenie terenu pod funkcje określone w projekcie Studium będzie miało wpływ na komponenty środowiska naturalnego tj.: wody podziemne, wody powierzchniowe, jakość powietrza, klimat, florę oraz faunę, co wynika z przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową, przemysłowo - usługową.

Zapobieganie i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi powinno dotyczyć zarówno etapu budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Ze względu na bardzo ogólny charakter dokumentu jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, który proponuje kierunek zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej, trudno jest wskazać konkretne rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko.

W projekcie Studium zawarte są rozwiązania eliminujące i ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko. Dodatkowo Prognoza oddziaływania na środowisko wskazuje działania minimalizującym zastosowanie których przyczyni się do ograniczenia lub wyeliminowania negatywnego wpływu przedsięwzięcia na ewentualne potencjalne elementy środowiska.

➤ **Rozwiązania w zakresie minimalizacji oddziaływania zabudowy mieszkaniowej oznaczonej na rysunku projektu Studium symbolami: M, M/ML, ML/UR, MW oraz M/U.**

Warunkiem skutecznej ochrony środowiska przyrodniczego i ograniczenia wpływu planowanych przedsięwzięć na środowisko będzie:

- zminimalizowanie emisji pyłów i gazów przez podstawowy system ogrzewania obiektów oparty na grupowych i indywidualnych źródłach ciepła z zastosowaniem proekologicznych paliw, w tym odnawialne źródła energii oraz gaz ziemny;
- oszczędne gospodarowanie przestrzenią,
- wykorzystywanie w realizacji obiektów nowoczesnych technologii,
- przeznaczenie w obrębie działek znacznych powierzchni pod powierzchnię biologicznie czynną,
- wyposażenie terenów w infrastrukturę wodno-ściekową,
- zapewnienie odpowiedniej gospodarki odpadami;

➤ **Rozwiązania w zakresie minimalizacji oddziaływania zabudowy produkcyjno – usługowej oraz usługowej, w tym usług w zieleni oznaczonych na rysunku projektu Studium symbolem P/U, U, U, U/ZP:**

- zminimalizowanie emisji pyłów i gazów przez podstawowy system ogrzewania obiektów oparty na grupowych i indywidualnych źródłach ciepła z zastosowaniem proekologicznych paliw,
- oszczędne gospodarowanie przestrzenią,
- wykorzystywanie w realizacji obiektów nowoczesnych technologii,
- przeznaczenie w obrębie działek znacznych powierzchni pod powierzchnię biologicznie czynną,
- wyposażenie terenów w infrastrukturę wodno-ściekową,
- zapewnienie odpowiedniej gospodarki odpadami,
- w trakcie realizacji inwestycji należy ograniczyć hałas emitowany przez sprzęt budowlany i transportowy poprzez zastosowanie odpowiednich technologii i sprzętu,
- prowadzić stałą kontrolę stanu technicznego środków transportu i urządzeń wykorzystywanych w trakcie budowy, utrzymywać je w pełnej sprawności celem zminimalizowania emisji spalania paliw;
- w przypadku zanieczyszczenia gleby substancjami niebezpiecznymi, należy usunąć zanieczyszczoną warstwę gruntu do głębokości, do której przeniknęła substancja niebezpieczna dla środowiska,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych.

➤ **Rozwiązania w zakresie minimalizacji oddziaływania infrastruktury elektroenergetycznej:**

Warunkiem skutecznej ochrony środowiska przyrodniczego i ograniczenia wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko będzie wyznaczenie na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stref technicznych wzdłuż linii elektroenergetycznej zgodnie z przepisami odrębnymi i wprowadzenie ograniczeń w zagospodarowaniu tych terenów

➤ **Rozwiązania w zakresie minimalizacji oddziaływania farm fotowoltaicznych:**

- ochrona płazów i innych drobnych zwierząt podczas układania podziemnej kablowej linii energetycznej poprzez codzienne kontrole wykopów przed podjęciem prac oraz dodatkowo bezpośrednio przed ich zasypaniem;
- zaprojektowanie ogrodzenia umożliwiającego swobodne przemieszczanie się przez teren elektrowni płazów, gadów i małych ssaków;
- wykorzystanie sprzętu technicznego posiadającego dopuszczenie do ruchu i stosowne atesty,

- stosowanie maszyn i urządzeń wyposażonych w silniki spalinowe charakteryzujących się dobrym stanem technicznym
- prowadzenie robót zgodnie z wymaganiami BHP i p.poż.,
- zaplanowanie wszelkich operacji z użyciem ciężkiego sprzętu,
- wszystkie prace budowlane powinny być prowadzone wyłącznie w porze dziennej,
- maksymalnie ograniczenie czasu budowy poszczególnych etapów poprzez odpowiednie zaplanowanie procesu budowlanego;
- utrzymanie terenu elektrowni jak łąki użytkowanej ekstensywnie

17. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM

Zgodnie z art. 51 ust.3b) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...), zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie Studium, w szczególności w odniesieniu do obszarów NATURA 2000.

W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru NATURA 2000.

Dla przyjętych w projekcie Studium rozwiązań nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych. Proponowane ustalenia zostały dostosowane do zaistniałych potrzeb społeczeństwa i ściśle określonych celów, które wynikają z wniosków mieszkańców gminy. Na przyjęte rozwiązania wpływ miały także uwarunkowania wynikające z istniejącego stanu zagospodarowania terenów oraz ustaleń dokumentów wyższego rzędu.

18. WSKAZANE TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWANIU PROGNOZY WYNIKAJĄCE Z CHARAKTERU ZMIAN

W czasie sporządzania prognozy, nie napotkano na poważniejsze trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, odnoszących się do projektowanych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz charakteru oddziaływania na środowisko realizacji wskazanego w projekcie Studium zainwestowania. W trakcie opracowywania Prognozy, przeanalizowano w stopniu możliwym, na jaki pozwala obecna wiedza, wszystkie oddziaływania wynikające z realizacji projektu Studium z uwzględnieniem informacji na temat stanu środowiska obszaru opracowania oraz dostępnej wiedzy dotyczącej kształtowania się zjawisk przyrodniczych.

19. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wyrazem polityki przestrzennej, wskazującym kierunki ewentualnych zmian w strukturze przestrzennej gminy, które mogą, ale nie muszą zostać zrealizowane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy, na podstawie których wydawane są pozwolenia na budowę na konkretną już inwestycję. Dopiero w pozwoleniu na budowę zawarty jest projekt budowlany, co do którego można zastosować pewne metody analizy wpływu danej inwestycji na środowisko oraz ustalić częstotliwość z jaką należy ją przeprowadzać.

Wpływ projektu Studium na środowisko przyrodnicze dokonywane będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, którego zasady funkcjonowania określone są w rozdziale 2 art. 25-29 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa Lubelskiego), źródła administracyjne (także gminne) wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie w zakresie:

- kontroli stanu jakości wód podziemnych,
- pomiarów poziomu hałasu,
- emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery.

W przypadku ewentualnej realizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko według Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać

na środowisko wymagane będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w której (jeśli wyniknie to z oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia) nałożony zostanie obowiązek monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w zakresie adekwatnym do rodzaju inwestycji.

Realizacja ustaleń projektu Studium nie wymaga zwiększenia zakresu monitoringu środowiska, natomiast wskazane jest uwzględnianie tendencji zmian związanych z rozwojem gminy w wymaganych sprawozdaniach z realizacji planu gospodarki odpadami i programu ochrony środowiska oraz bieżące analizowanie wyników monitoringu środowiska.

System monitorowania zmian zachodzących w omawianej przestrzeni opierać się powinien na okresowej ocenie przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, którego obowiązek przeprowadzenia wynika z przepisów *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

20. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Celem prognozy oddziaływania na środowisko była ocena w jaki sposób projektowane studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojślawice może oddziaływać na środowisko naturalne i obszary NATURA 2000 i w jakim stopniu ustalenia dokumentu planistycznego sprzyją zrównoważonemu rozwojowi.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen prognozuje się, iż zmiany w sposobie zagospodarowania przestrzennego terenów, które wystąpią w wyniku realizacji ustaleń projektu dokumentu będą miały zarówno charakter pozytywny, jak i negatywny, rozumiany jako oddziaływanie zauważalne lecz niepowodujące naruszenia standardów środowiskowych. Jednocześnie należy podkreślić, iż prawdopodobny negatywny wpływ wskazanych zmian studium na stan i jakość środowiska został stwierdzony w stosunku do stanu istniejącego tj. obszaru gminy z nie w pełni zrealizowanymi ustaleniami obowiązującego Studium.

Projektowany dokument w zdecydowanej większości nie wprowadza nowych, lecz rozbudowuje i porządkuje istniejący stan. Zapisy Studium nie przyczynią się do przerwania ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych, nie wpłyną także znacząco na pogorszenie jakości wód powierzchniowych, powietrza, ani na wzrost zagrożenia hałasem i zagrożenia powodziowego.

Ze względu na dużą elastyczność projektu Studium trudno jest w sposób dosłowny i szczegółowy określić wielkość i charakter potencjalnych oddziaływań jakie powstaną w związku z realizacją planowanych inwestycji. W takich przypadkach można się kierować metodami oceny odporności środowiska na degradację oraz rozpoznaniem jego zdolności do regeneracji, na podstawie danych określonych między innymi w opracowaniach ekofizjograficznych.

Nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo i krajobrazowo cennych.

Realizacja projektu ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000.

Warunkiem uzyskania optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska jest uwzględnienie, przy realizacji ustaleń zawartych w projekcie dokumentu Studium, propozycji działań zmierzających w celu zapobiegania lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko.

21. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Na terenie gminy Wojślawice obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte Uchwałą Rady Gminy Wojślawice Nr XLI/159/2001 z dnia 29.12.2001r. i zmienione Uchwałą Nr XXI/92/2012 z dnia 15.11.2012r. oraz uchwałą Nr XXXIX/193/2014 Rady Gminy Wojślawice z dnia 25.08.2014 r. Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojślawice został opracowany na podstawie uchwały Nr XXV/140/2021 Rady Gminy Wojślawice z dnia 16 lutego 2021 roku w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojślawice. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu opracowana została zgodnie z zakresem wskazanym w *art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach*

oddziaływania na środowisko oraz wskazanym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chełmie. Celem prognozy było wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek zagospodarowania terenów, zgodnie z ustaleniami Studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wojsławice zawiera ustalenia w zakresie przeznaczenia terenu, zasad kształtowania ładu przestrzennego i zagospodarowania terenu, zasad obsługi i zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną i komunalną, zasad ochrony środowiska oraz zasad w zakresie komunikacji. Podstawą do sformułowania kierunków kształtowania struktury przestrzennej gminy zawartych w Studium była szczegółowa analiza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Wojsławice jest typową gminą wiejską, znajdującą się w województwie lubelskim, leżącą ok. 27 km na południe od miasta powiatowego Chełm, 34 km od Krasnegostawu, 34 km od Zamościa, 35 km od Hrubieszowa i oraz ok. 86 km na południowy-wschód od miasta wojewódzkiego Lublin. W skład obszaru gminy Wojsławice wchodzi 23 miejscowości, w których utworzono 26 sołectw: Czarnołozy, Huta, Krasne, Kukawka, Majdan, Majdan Kukawiecki, Majdan Ostrowski, Nowy Majdan, Ostrów, Ostrów-Kolonia, Partyzancka Kolonia, Putnowice Kolonia, Putnowice-Wielkie, Rożęcín, Stadarnia, Stary Majdan, Trościanka, Turowiec, Witoldów, Wojsławice (5 sołectw), Wojsławice-Kolonia, Wólka Putnowicka. Miejscowość Wojsławice podzielona jest na 5 sołectw, jedynie wieś Popławy nie posiada statutu samodzielnego sołectwa i tworzy je wspólnie z sołectwem Wojsławice Ulica Grabowiecka. Zajmuje obszar 11 046 ha, z czego blisko 80% powierzchni stanowią użytki rolne, zaś niespełna 1/5 powierzchni gminy stanowią tereny leśne. Głównym ciekim jest rzeka Wojsławka, przepływająca równoleżnikowo ze wschodu w kierunku zachodnim, przez centralną część gminy. Ze względu na zachowanie wielu cennych przyrodniczo terenów, znaczna część obszaru gminy objęta jest różnego rodzaju formami ochrony tj.: obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Putnowice” PLH060074; Grabowiecko – Strzelecki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz pomniki przyrody.

Zmian w Studium dokonano w zakresie aktualizacji części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz przystosowano zapisy kierunków zagospodarowania przestrzennego do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003r. Opracowanie dokumentu Studium związane jest z korektą dotychczasowej polityki przestrzennej gminy z uwzględnieniem wniosków osób prywatnych i instytucji. Projekt dokumentu, w konfrontacji z obowiązującym dokumentem Studium, przewiduje następujące kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej gminy:

- wskazanie w miejscowości Wojsławice nowych terenów do rozwoju funkcji usługowych, rekreacyjnych wykorzystujących zasoby kulturowe, krajobrazowe i przyrodnicze służących rozwojowi turystyki;
- lokalizacja planowanego zbiornika wodnego w miejscowości Wojsławice, terenów lotniskowych i usług rekreacji oraz zieleni urządzonej służących rekreacji i wypoczynkowi;
- lokalizacja nowych terenów inwestycyjnych w postaci terenów przeznaczonych pod lokalizację obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej wzdłuż ul. Chełmskiej w Wojsławicach;
- likwidacja przebiegu obwodnicy miejscowości Wojsławice w ciągu drogi wojewódzkiej nr 846 oraz planowanych miejsc obsługi podróżnych (MOP-ów);
- wskazanie terenów lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW wraz z ich strefami ochronnymi - elektrowni fotowoltaicznych w miejscowościach: Majdan Ostrowski, Ostrów, Stadarnia, Wojsławice, Huta, Turowiec, Putnowice Wielkie, Nowy Majdan i Witoldów;
- dokonanie korekty terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową, mieszkaniową, usługową, lotniskową i rekreacyjną, w tym poprzez ich uzupełnienie w większości miejscowości gminy;
- zmiana przeznaczenia nieruchomości gminnych na funkcje inne niż publiczne, zgodnie z faktycznym ich wykorzystaniem lub planowanym komercyjnym w miejscowościach Huta, Nowy Majdan, Turowiec, Putnowice Wielkie, Ostrów - Kolonia, Majdan Ostrowski;
- zmiana polityki realizacji zalesień poprzez zmniejszenie powierzchni terenów gruntów przeznaczonych do zalesienia, z uwagi na wysoką przydatność gruntów do produkcji rolniczej i ich faktyczne wykorzystanie rolnicze zgodnie z oczekiwaniami właścicieli nieruchomości.

Najcenniejsze zasoby przyrodnicze gminy objęte ochroną prawną, kompleksy leśne, korytarze ekologiczne, czy też gleby najwyższych klas bonitacyjnych zostają w znacznej mierze zachowane i chronione. Zmiana Studium nie powoduje niekorzystnego rozproszenia zabudowy, gdyż wprowadzane tereny inwestycyjne zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów budowlanych. Na obszarze gminy Wojsławice, wg klasyfikacji bonitacyjnej, w grupie gruntów ornych zdecydowanie dominują gleby o wysokich wartościach produkcyjnych zaliczane do II, IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej (kompleks 2) i są one bezwzględnie chronione przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze. Grunty rolne II-III klasy bonitacyjnej (okolice Huty, Wojsławic, Kolonii Stadarnia oraz na północ od Majdanu Ostrowskiego) objęte są szczególną ochroną. Obszarami wymagającymi przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze są wszystkie tereny, w obrębie których na istniejących gruntach rolnych projektuje się zabudowę inną niż służącą celom rolnym, w rozumieniu przepisów odrębnych. W granicach stref zabudowy oznaczonych na rysunku projektu Studium symbolem M, na których możliwa jest realizacja zabudowy innej niż zagrodowa, wyodrębnienie terenów pod funkcje inne niż rolnicze powinno następować na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Przewiduje się, że wprowadzenie w Studium jednostek urbanistycznych (przeznaczenia terenu) nie będzie miało poważnego wpływu na środowisko przyrodnicze gminy Wojsławice. Projektowany dokument w zdecydowanej większości nie wprowadza nowych funkcji do środowiska, lecz rozbudowuje i porządkuje istniejący stan. Zapisy Studium nie przyczynią się do przerwania ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych, nie wpłyną także znacząco na pogorszenie jakości wód powierzchniowych, powietrza, ani na wzrost zagrożenia hałasem i zagrożenia powodziowego.

Ze względu na dużą elastyczność projektu Studium trudno jest w sposób dosłowny i szczegółowy określić wielkość i charakter potencjalnych oddziaływań jakie powstaną w związku z realizacją planowanych inwestycji. W takich przypadkach można się kierować metodami oceny odporności środowiska na degradację oraz rozpoznaniem jego zdolności do regeneracji, na podstawie danych określonych między innymi w opracowaniach ekofizjograficznych.

W związku z realizacją projektu Studium zostaną jednocześnie zachowane niektóre negatywne oddziaływania. Najważniejsze z nich to problem zanieczyszczenia środowiska, w tym głównie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, gleb oraz powietrza, poprzez przedostawanie się do środowiska spalin, ścieków i hałasu pochodzących z lokalnych dróg na terenie gminy. Na stan powietrza atmosferycznego największy wpływ ma obecnie emisja zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych w istniejących zakładach przemysłowo – usługowych, lokalnych kotłowniach i budynkach mieszkalnych, które wykorzystują jako opał tradycyjne paliwa stałe. Realizacja projektu Studium może spowodować powstanie nowych oddziaływań na środowisko. Zwiększenie terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej może powodować ryzyko powstawania negatywnych wpływów na środowisko związanych głównie ze wzrostem emisji zanieczyszczeń do środowiska, niemniej jednak obszary poszerzeń są nieznaczne.

Projekt Studium nie zakłada istotnych zmian przestrzennych powodujących ograniczenia w ochronie istniejących terenów chronionych co oznacza, iż ewentualny negatywny wpływ na tereny chronione wskutek powstania nowych inwestycji, nie będzie bezpośredni lub utrzyma się na obecnym poziomie.

Na terenie opracowania zostają zachowane wszystkie cenne tereny zieleni, tereny naturalnych siedlisk, zbiorniki i ciekі wodne oraz tereny upraw rolniczych. Ustalenia projektu Studium są zgodne z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy Prawo wodne, ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawy Prawo geologiczne i górnicze, ustawy o ochronie przyrody i innych ustaw oraz przepisów wykonawczych do tych ustaw, zawierających przepisy dotyczące ochrony środowiska.

Projekt Studium określa podstawowe warunki zagospodarowania terenu, wynikające z potrzeb ochrony środowiska i gospodarowania zasobami przyrody. Uwzględnia obowiązek ochrony powierzchni ziemi, gleb, powietrza, wód podziemnych i powierzchniowych oraz potrzeby ochrony środowiska wynikające z polityki ekologicznej kraju, obowiązków określonych w ustawach szczegółowych regulujących problematykę ekologiczną oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa i programów ochrony środowiska na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Nie prognozuje się wystąpienia negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 ze względu na adaptację istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów wraz z adaptacją ustaleń obowiązujących mpzp, a także brakiem wprowadzania w granicach tych terenów nowych obszarów inwestycyjnych, zawarte w projekcie dokumentu ustalenia dotyczące ochrony zasobów środowiska, w tym w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami. Prognozuje się, iż oddziaływania powstające w wyniku realizacji projektu Studium nie będą

występowały w skali, w której mogłyby znacząco negatywnie oddziaływać na cele utworzenia oraz przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 „Putnowice”. Ocenia się, iż realizacja projektu Studium nie będzie stanowić przyczyny występowania negatywnych oddziaływań na przedmiotowy obszar Natura 2000.

Oddziaływanie na środowisko związane z realizacją projektu Studium, nie będzie posiadać charakteru transgranicznego. Nie ma więc potrzeby przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Biała Podlaska, dnia 25 listopada 2021 roku

Inga Kulicka
Cicibór Duży 162
21-500 Cicibór Duży

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.).

Oświadczam, iż jako współautor i kierujący zespołem w składzie: Inga Kulicka i Justyna Gorczyca, sporządzającym prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice, spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Inga Kulicka

(podpis Współautora Prognozy)

AKTY PRAWNE:

- 1) Dyrektywa 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- 2) Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu;
- 3) Dyrektywa 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
- 4) Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (2009/147/EW);
- 5) Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG);
- 6) Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016 poz. 138);
- 7) Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2020 poz. 10);
- 8) Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 9 października 2019 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2147);
- 9) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112, z późn. zm.);
- 10) Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 roku w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 poz. 1311);
- 11) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2010 Nr 16, poz.87);
- 12) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U z 2014 r., poz. 1409);
- 13) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U z 2016 r. poz. 2183, z późn. zm.);
- 14) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021, poz. 845);
- 15) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2020 poz. 2279);
- 16) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz. 1839);
- 17) Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. 2012, poz. 463);
- 18) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2021, poz. 741, z późn. zm.);
- 19) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2021 poz. 247, z późn. zm.);
- 20) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021, poz.1973);
- 21) Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2021, poz. 1564, z późn. zm.);
- 22) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2021 poz. 1972);
- 23) Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. 2020, poz. 2187);
- 24) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2021 poz.1098)
- 25) Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2021 poz. 710, z późn. zm.);
- 26) Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. 2021 poz. 1275);
- 27) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2021 poz.1326);
- 28) Ustawa z dnia 6 lipca 2001 o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz. U. 2018 r., poz.1235);

- 29) Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. 2020, poz.2028).

BIBLIOGRAFIA:

1. Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (Dz. U. 2016, poz. 1911);
2. Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego;
3. Ekologiczne uwarunkowania rozwoju i zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, Biuro Planowania Przestrzennego, Lublin 2000;
4. Europejska Konwencja Krajobrazowa;
5. Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego;
6. Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego;
7. Geografia Regionalna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa, 1978;
8. Gminna Ewidencja Zabytków dla gminy Kraśniczyn
9. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2011;
10. Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska);
11. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska);
12. Konwencja o różnorodności biologicznej;
13. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2010;
14. Mapa hydrograficzna Polski, Wytyczne techniczne GIS, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa 2005;
15. Ocena jakości powietrza w województwie lubelskim, WIOS;
16. Odnowiona Strategia UE dotycząca trwałego rozwoju, przyjęta przez Radę Europejską dniami 15 – 16 czerwca 2006 r.;
17. Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie,
18. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2015;
19. Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą do roku 2027 – Lublin 2020;
20. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice
21. Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wojsławice;
22. Raporty o stanie środowiska województwa lubelskiego, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Lublin;
23. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku, Zarząd Województwa Lubelskiego;
24. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych do zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013
25. Aktualizacja Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Wojsławice na lata 2008 – 2015 z perspektywą do roku 2022
26. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Wojsławice na lata 201 – 2020 z perspektywą do roku 2030
27. Raport oddziaływania na środowisko dla inwestycji polegającej na budowie biogazowni rolniczej do 2MW zlokalizowanej w miejscowości Turowiec, gmina Wojsławice, na dz. nr ewid. 44/1
28. Raport o stanie gminy Wojsławice za 2020 rok,
29. Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Putnowice” PLH060074
30. Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla trzech obszarów: obręb Turowiec – dz. 44/1 obręb Majdan Ostrowski – dz. 651, 652, obręb Nowy Majdan – dz. 13/2, 521/2, 525/2, 527, 53
31. Uchwała Nr XLIV/645/2018 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 8 października 2018r. w sprawie Grabowiecko – Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu
32. Uchwała Nr XXII/131/2020 Rady Gminy Wojsławice z dnia 30 października 2020 roku w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Wojsławice

SPIS RYCIN

- Rycina 1. Położenie gminy Wojsławice w powiecie chełmskim
- Rycina 2. Podział administracyjny na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Wojsławice
- Rycina 4. Obszary predysponowane do występowania ruchów masowych na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 5. Warunki podłoża budowlanego
- Rycina 6. Udokumentowane złoża „Majdan Nowy”
- Rycina 7. Sieć hydrograficzna oraz rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 9. Rozmieszczenie GZWP
- Rycina 10. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Wojsławice
- Rycina 11. Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych w gminie Wojsławice
- Rycina 12. Kompleksy przydatności rolniczej
- Rycina 13. Położenie gminy Wojsławice na tle krajowych korytarzy ekologicznych
- Rycina 14. Obszar Natura 2000 „Putnowice”
- Rycina 15. Obszary chronione na terenie gminy Wojsławice

SPIS TABEL

- Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Wojsławice
- Tabela 2. Wykaz JCWP na terenie gminy Wojsławice
- Tabela 3. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia
- Tabela 4. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin
- Tabela 5. Powiązania projektu Studium z dokumentami o charakterze międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym
- Tabela 6. Klasyfikacja stanu wód dla JCWP Wojsławka
- Tabela 7. Klasyfikacja stanu wód dla JCWP Wełnianka od źródeł do dopływu spod Kułakowic
- Tabela 8. Klasyfikacja stanu wód dla JCWP Wolica od dopł. Spod Huszczki Dużej do ujścia
- Tabela 9. Charakterystyka istniejącej oczyszczalni ścieków w gminie Wojsławice
- Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku
- Tabela 11. Oddziaływanie ustaleń projektu Studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 „Putnowice”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)